

Lähetäjä:
Lähetetty: perjantai 11. kesäkuuta 2021 10.22
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Muistutus UDELY/5024/2021
Liitteet: Muistutus 11.6.pdf

Luokat: Elina; Ympäristö

Ohessa viitteellä UDELY/5024/2021

Robert Hindsberg
Ab Semilax Oy
Loviisa

3.6.2021

Elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

MUISTUTUS / MIELIPIDE

Viite: UUDELY/5024/2021

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on toimitettu Alfa- Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Me allekirjoittaneet esitämme muistutuksen / mielipiteen Loviisan kaupungin asukkaina.

1. Yleistä

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Tietolähde: *Ympäristövaikutusten arviointiohjelma*.

2. TUKES Opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen

Opas sisältää suosituksia, miten kemikaaleista aiheutuva onnettomuusvaara pitää ottaa huomioon vaarallisia kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten (= tuotantolaitosten) sijoituksessa. Oppaan mukaan sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennus-tarpeet.

3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390, 17 §

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdolliseksi arvioitavat räjähdysriskit, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetyn sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu em. lain 17 § vaatimuksia.

4. Kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 4 §

Tuotantolaitoksen sijoituksessa (viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*). muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon:

"1. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset sen ympäristössä sekä näiden onnettomuuksien ajallinen kehittyminen;

2. onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen;

3.6.2021

3. onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset;

4. tuotantolaitoksen käytössä olevat järjestelmät, menetelmät tai tekniset tekijät ja laitteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi."

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen vaatimuksia.

5. Seveso direktiivi 2012/18/EU

Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetty sijoituspaikka on valittu Seveso-direktiivin (2012/18/EU) periaatteiden vastaisesti.

6. Kaavoitus

Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Alueen tulee olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi "T". Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varasto-rakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen). (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*).

Maakuntakaava ja Valkon alueen lainvoimaiset asemakaavat (mukaan lukien satama-alueen kaava) eivät kuitenkaan mahdollista kemikaaliterminaalin sijoittamista YVA-ohjelmassa esitetylle alueelle. Uudessakaan maakuntakaavassa ei ole kemikaaliterminaalin perustamisen edellytyksenä olevaa T/kem-merkintää.

Kemikaaliterminaalihanke on siten voimassa olevan maakuntakaavan ja asemakaavojen vastainen. Kemikaaliturvallisuusasetuksen (4 §) perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Kemikaaliterminaalihanke on siten kemikaaliturvallisuusasetuksen vastainen.

7. Varastoitavat ympäristölle erittäin vaaralliset ja helposti syttyvät kemikaalit

Terminaalissa on suunniteltu varastoitavan yli 20 erilaista kemikaalia. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitettu varastoida seuraavia kemikaaleja: bentseeni, Adblue-urealiuos, metyyli-tert-butyylieetteri (MTBE), etanoli, raakamäntööljy, lipeä, aseton, kumeeni, tolueni, fenoli, styreeni, ksyleeni, bitumi, lentopetroli, alkylaatti, rikkihappo, FAME, RME, Bensiniit (nafta, reformaatti ja alkylaatti), perusöljyt, dieselöljy. Kaikki kemikaalit ovat ympäristölle erittäin vaarallisia ja helposti syttyviä.

Säiliöitä on yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³. YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan terminaalissa voidaan varastoida jopa 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa, eli terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa.

Verrokkina Loviisan satamaan suunnitellun AlfaTerminal Oy:n hankkeelle voidaan käyttää Haminan öljy- ja kemikaalisatamassa sijaitsevaa, vuonna 1977 perustettua terminaalia. Se on erikoistunut liikennepolttonesteiden käsittelyyn. Haminan terminaalin varastointikapasiteetti on yli 90 000 m³ vuodessa, joten se on pienempi kuin AlfaTerminal Oy:n suunnittelema, erittäin vaarallisia aineita käsittelevä kemikaaliterminaali. Haminassa säiliöt ja toiminta on sijoitettu paljon suuremmalle alueelle (yli 70 hehtaaria)

3.6.2021

ja sen läheisyydessä, päinvastoin kuin Valkossa, ei ole asutusta. AlfaTerminal Oy:n suunnitelmassa säiliöt ja toiminta tulee sijoittumaan kemikaalitoiminnan laajuuteen nähden hyvin pienelle (2-4 hehtaaria) ja muun satamatoiminnan kannalta ahtaalle alueelle. Terminaalissa säiliöt tulevat alueen 2-4 hehtaarin koon vuoksi lähellä toisiaan. Siitä seuraa erittäin suuri uhka ja riski, että syttymä jossain terminaalin laitteiston/putkiston/säiliön kohdassa aiheuttaa helposti ketjureaktion ja tuli sekä myrkylliset aineet leviävät hallitsemattomasti terminaali tuotantolaitoksen toiminta-alueella säiliöstä toiseen ja lähialueelle. Samoin räjähdys jossain terminaalin putkiston/säiliön kohdassa tuhoaa ja vaurioittaa helposti viereisiä säiliöitä, laitteistoja ja putkistoja sekä lähialueen rakennuksia ja rakenteita.

Loviisan satama-alueen pienen koon (noin 86 hehtaaria) ja sijainnin sekä nykyisen tehokkaan käytön vuoksi kemikaaliterminaalille ei ole mahdollista osoittaa sen toiminnasta johtuvien uhkien ja riskien poiston kannalta riittävän isoa ja turvallista aluetta.

Edellä lausutun perusteella on tosiasia, että Terminaalin suuri varastokapasiteetti (114 000 m³), joka sijoittuu rakennetussa ympäristössä pienelle 4 hehtaarin alueelle tekee käytännössä mahdottomaksi turvallisen toiminnan alueella, ja mahdollisuuden asianmukaiseen varautumiseen häiriö- ja onnettomuustilanteisiin sekä niiden hallintaan.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen ja edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että AlfaTerminal Oy:n suunnittelema kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos, joka on kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) tarkoittama, turvallisuus selvitystä tai toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävä tuotantolaitos. Em. velvoitteet määräytyvät laitoksen kemikaalien määrien ja vaarallisuuden mukaan. Suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos on sijoitettava mahdollisimman kauas sellaisista kohteista, joissa on ihmisiä. Sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet. Onnettomuuksiin on varauduttava, koska vaaroja ei voida poistaa.

8. Kemikaalien kuljetuksesta aiheutuvat riskit

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Koska terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa ja terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa, niin eri kuljetusmuodoista aiheutuva riskit ovat merkittävän suuret.

Rautatiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan suurin osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu junalla. Rautatiekuljetukset tapahtuisivat Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliin Lahti - Loviisa rataa pitkin. Rata on varsin huonokuntoinen ja vartioimattomia tasoristeyksiä on paljon. Rata kulkee monin paikoin aivan asutuksen vierestä ja Loviisan keskustan läpi. Lähimmillään asutusta on vain muutaman kymmenen metrin päässä radasta. Loviisan keskustassa radan etäisyys esimerkiksi Harjunrinteen kouluun on vain noin 100 m ja samalla etäisyydellä on myös tasoristeys. Esimerkiksi säiliövaunun suistuminen raiteilta tai törmäys tasoristeyksessä ajoneuvoon aiheuttaisivat rautatien lähistöllä asuville merkittävän vaaran.

Loviisan sataman rautatiet muodostuvat 6 kilometristä raiteita ja 9 vaihteesta. Sataman 10 tasoristeyksestä yhdeksän on vartioimattomia. Satamaraitteisto on Loviisan Satama Oy:n ja Suomen Viljava Oy:n omistamaa yksityisraidetta, joka sijaitsee Lahti-Loviisa satamaradan päässä ratakilometrillä 270-272. Rataverkolla on toisen luokan liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa omasta liikkumisestaan. Liikennöinti Loviisan sataman rataverkolla on aina vaihtotyötä. Tietolähde: *Loviisan Satama Oy:n verkkoselostus*.

Loviisan sataman julkaisemista satama-alueen rataverkoston tiedoista siis selviää, että alueella on tasoristeyksiä 10 kpl, joista 9 kpl vartioimatonta Valkon satamassa radan linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliin koko satama-alueen läpi. Satama-alueella on siis 10 kpl tasoristeyksiä, joten junan törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) on erittäin suuri.

YVA-ohjelmassa ei ole huomioitu ilmeistä tarvetta täysien ja tyhjien säiliövaunujen säilytykseen Valkon satama-alueelle tai sen lähistölle perustettavalle ratapihalle. Satama-alueen ratapihalla seisovat vaunut ovat

3.6.2021

alueen muiden toimintojen välittömässä läheisyydessä ja onnettomuustilanteessa aiheuttavat suuren vaaran satamassa työskenteleville ihmisille ja myös siellä olevien alusten henkilökunnalle. Säiliövaunuista aiheutuu vastaavanlainen onnettomuusriski ympäristölle kuin kemikaaliterминаalistakin. Suomessa on tapahtunut ratapihoilla seisoville säiliövaunuille erilaisia uhkatilanteita ja onnettomuuksia.

Todettakoon vielä, että Valkon sataman ratapiha on Loviisan keskustan suuntaan päin täysin avoin ja ilman aitausta. Heikot satama-alueen turvajärjestelyt altistavat ratapihalla seisovat säiliövaunut myös mahdolliselle ilkeivallalle.

Maantiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu säiliöautolla. Maantiekuljetukset Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaalisiin tapahtuisivat valtatieltä (7) Loviisan keskustan alueen läpi Loviisiantietä (170) ja Valkontietä (178) pitkin. Tien 170 varrella on useita isoja marketteja. Teiden varrella on myös lukuisia risteysalueita. Tie 178 kulkee aivan asutuksen vierestä ja lähimmillään asuinrakennuksiin on vain noin 10 metrin matka. Esimerkiksi säiliöauton suistuminen tieltä tai törmäys toiseen ajoneuvoon aiheuttaisivat tien lähistöllä asuville merkittävän vaaran. Valkon satamassa tien linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaalisiin koko satama-alueen läpi, joten säiliöauton törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) ja juniin on erittäin suuri.

Merikuljetukset

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle ja alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa. Siten merikuljetuksista aiheutuu merkittävä onnettomuusriski. Valkoon johtava laivaväylä kulkee Hästholmenfjärdenin läpi noin parin kilometrin päässä Hästholmenin saaresta, jolla sijaitsee Fortum Oyj:n Loviisan ydinvoimalaitos. Laitos ottaa jäähdytysvetensä Hästholmenfjärdenistä. Mikäli Valkon väylällä tapahtuu säiliöalukselle haveri ja sen kemikaalilastia tai polttoainetta (öljyä) pääsee mereen, niin on suuri riski, että päästö voi kulkeutua hyvin nopeasti laitoksen jäähdytysveden imaukon kautta laitoksen merivesijäähdytysjärjestelmiin. Tätä tärkeää seikkaa ei ole arvioitu lainkaan YVA-ohjelmassa. Kemikaalien merikuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen turmiollinen eliöstölle, kuten kaloille ja linnuille (FINIBA-alue, joka sijaitsee satamasta 4,8 kilometrin päässä etelässä).

9. Paineaallon ja päästöjen vaikutukset

Tyhjien puhdistamattomien kemikaalisäiliöiden sisällä tapahtuvien höyryräjähdysten painevaikutukset arvioidaan kun:

- Säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä.
- Säiliön tilavuus on yli 5000 m³.

Laitoksen sijoituksessa on otettava huomioon mahdollisen räjähdysen aiheuttaman paineaallon vaara ympäristölle. Räjähdysvaarallisia kohteita ovat esimerkiksi kiinteät kemikaalisäiliöt ja paineastiat, putkistot sekä vaarallisten aineiden kuljetussäiliöt. Ainakin sairaaloiden, vanhainkotien, päiväkotien ja muiden hoitolaitosten sekä koulujen, hotellien ja muiden suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettujen rakennusten tulee olla vaaraetäisyyden ulkopuolella. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen perusteella ehdot (säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä ja tilavuus on yli 5000 m³) täyttyvät höyryräjähdysten painevaikutusten huomioimisen osalta. Siitä huolimatta kemikaaliterminaalien vaaraetäisyyden sisäpuolella on mm. herkkiä kohteita (Ks. kohta 11, Herkät kohteet).

3.6.2021

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 7 §:ssä määrätään: *"Tuotantolaitos on sijoitettava sitä ympäröiviin rakennus- ja muihin kohteisiin nähden siten, ettei tuotantolaitoksessa tapahtuvasta, 5 §:ssä tarkoitetusta onnettomuudesta aiheudu sellaisia painevaikutuksia, että seurauksena voi olla:*

- 1. rakennusten tai rakenteiden sortuminen taikka vaurioita muiden tuotantolaitosten laitteistoihin, varastoihin tai muihin rakenteisiin siinä määrin, että onnettomuus voisi laajeta;*
- 2. pysyviä vammoja ihmisille alueella, jolla sijaitsee rakennuksia tai muita kohteita, joissa normaalisti voi olla ihmisiä"*

Suurimpien tuotantolaitosten (laajamittainen toiminta) on arvioitava suojaetäisyydet onnettomuuksien vaikutusten perusteella. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu 5000 m³ kemikaalisäiliön (säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³!) höyryräjähdystä tai vuotoa. Koska säiliöitä on sijoitettu määräänsä nähden hyvin pienelle alueelle yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³, niin räjähdys ja tulipalo yhdessä säiliössä voi aiheuttaa hallitsemattoman ketjureaktion, jossa myös viereiset säiliöt vaurioituvat, vuotavat ja syttyvät.

Kemikaaliterminalissa on tarkoitus varastoida ja käsitellä kohdassa 5 mainittuja kemikaaleja. YVA-ohjelmassa jopa myönnetään: "Koska todellinen ihmiseen kohdistuva vaara riippuu useasta tekijästä (aineominaisuudet, pitoisuus, leviämismennopeus, vaikutusaika, yksilön herkkyys, suojautumis- ja poistumisedellytykset), kaikkiin tapauksiin sopivia yksiselitteisiä turvarajoja ei voi määrittellä."

Kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 §) mukaan:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa on otettava huomioon sellaisten onnettomuuksien vaikutukset, joissa tuotantolaitoksessa olevat tai onnettomuustilanteessa syntyvät kemikaalit voivat olla osallisina, kuten:

- 1) tulipalo tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 2) räjähdys tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 3) kemikaalin pääsy tulipalon, räjähdysten, laiterikon, kemikaalin hajoamisen tai muun reaktion tai tapahtuman seurauksena tuotantolaitoksen alueen ulkopuolelle.*

Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kemikaalin kaikki vaaraominaisuudet ja niistä aiheutuvien onnettomuuksien seuraukset sekä kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä käsiteltävien tai varastoitavien pölyjen räjähdyksistä aiheutuvat seuraukset."

Onnettomuusskenaarion lähtökohtana on, että suuronnettomuus tapahtuu. YVA-ohjelman tarkasteluja ei ole tehty em. skenaarion mukaisesti.

Edellisissä kohdissa sekä jäljempänä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella voidaan todeta, että kemikaaliterminalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 § ja 7 §) vaatimuksia. Ks. myös kohdassa 8 esitetyt asiat ja seikat koskien säiliövaunujen säilytystä Valkon sataman ratapihalla.

10. Pääväylä

Kemikaaliturvallisuusasetuksessa (4 §) määrätään:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon;

- 2) onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen"*

Laitoksen sijoituksessa pääliikenneväyliin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja laitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) tai kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Pääväylä ja poistumisreitti Valkosta on Valkolammentien kautta Valkontielle (178). Valkolammentie sijaitsee kuitenkin vain noin 500 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa Valkolammentien ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä, joka haittaa merkittävästi tai jopa estää Valkon alueen evakuoinnin onnettomuustilanteessa ja muiden välttämättömien pelastustoimien toteuttamisen.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

11. Herkät kohteet

Herkissä kohteissa on varauduttava pidempiin toiminta-aikoihin ja/tai henkilöiden suurempaan herkkyyteen kemikaalien vaikutuksille. Tällöin terveysvaaran arviointiin voi käyttää soveltuvaa AEGL-2-arvoa. Sitä käyttäen voidaan arvioida turvallista etäisyyttä esimerkiksi hoitolaitoksiin (vanhainkoti, päiväkoti), kouluun taikka kohteisiin, joissa voi olla kerralla suuria ihmismääriä (kerrostaloalue ja majoitusliike). Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulisi olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä. Mitä herkemmiä tai vaikeammin onnettomuustilanteessa tyhjennettävistä kohteista (päiväkoti, vanhainkoti, koulu jne.) on kyse, sitä kauempana niiden tulee olla vaarallisista laitoksista.

Valkon kemikaaliterminaaali sijaitsisi noin 400 metrin päässä hoiva- ja tukipalveluja järjestävistä rakennuksista (Valkon Hoitokoti, Kulta-ajan koti) ja Valkon Kartano) ja 400–500 metrin etäisyydellä kerrostaloalueista, joissa on (yhteensä 10 kerrostaloa), YVA-ohjelman kuvasta (Kuva 9) puuttuu useita terminaalista etelään sijoittuvia kerrostaloja. Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa. On selvää, ettei esim. hoivakotia pystytä riittävän nopeasti evakuoimaan mikäli kemikaaliterminaalissa tapahtuu onnettomuus. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa em. hoiva- ja tukipalveluasunnot ja kerrostaloalueet. Lisäksi Valkon päiväkoti sijaitsee noin 500 m ja Valkon koulu noin 600 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Alle 400 metrin päässä terminaalista sijaitsee myös majoitusliike (Valko Centre Hostel).

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai omin voimin poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10, Pääväylä).

Tuotantolaitosten sijoitusperiaatteena on, että haavoittuvat kohteet sijoitetaan mahdollisimman kauas vaaraa aiheuttavasta kohteesta (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*), joka periaate ei täyty kemikaaliterminaalin sijoittamisessa Valkon kaupunginosaan.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

12. Asuinkohteet

Kemikaaliterminaalin 1 km suojavyöhykkeen sisällä sijaitsee runsaasti asuinrakennuksia (ks. YVA-ohjelman Kuva 9). Kuva 9 on puutteellinen, että siitä puuttuvat kemikaaliterminaalin eteläpuoleiset laajat asuinalueet ja Troolisataman teollisuusalue, jonne on sijoittunut useita yrityksiä. Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ei ole otettu huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle (ks. myös kohta 11). Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa.

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua asuinalueilta ja teollisuusalueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan

3.6.2021

riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä). Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen estäisi ja rajoittaisi ratkaisevasti jatkossa Valkon alueen käyttöä ja rakentamista. Jo kemikaaliterminaalin sijoittuminen asuinalueen välittömään läheisyyteen vie alueelta edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä vaikeuttaa edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä Valkon alueella. Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen merkitsisi myös kiinteistöjen arvon merkittävää laskua.

13. Ympäröivät teollisuus- ja tuotantolaitokset sekä yritykset

Aivan kemikaaliterminaalin välittömässä läheisyydessä suojavyöhykkeellä ja vain muutaman sadan metrin päässä sijaitsee useita yrityksiä: Valkon Satamapalvelu Oy, C&C Port Agency Finland Oy Ltd, Oy Phoenix Collector Ltd, Loviisa Forwarding & Stevedoring (LFS), Cargo Connexion, SCHWENK Suomi Oy, Suomen Hiiva Oy, Suomen Viljava Oy sekä Terramare Oy. YVA-ohjelmassa ei mainita muutaman sadan metrin päässä kemikaaliterminaalin vaikutusalueella (suojavyöhykkeellä) suurin etelän suuntaan sijaitsevia Trooli-sataman alueen yrityksiä, jotka ovat Boomeranger Boats Oy, He-Wi Oy, WD Steel Oy, WD,s Diner ja kaikille päästöille erittäin herkkä Semilax Oy:n kalakasvattamo.

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ympäröiviin teollisuus- ja tuotantolaitoksiin tai vastaaviin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat em. yrityksiin siten, että niistä aiheutuu näiden toiminnan huomattavaa häiriintymistä.

Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja sen tapahtuessa em. yrityksissä tai satamassa olevilla aluksilla työskentelevillä ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä)

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien yritysten työntekijöiden puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

14. VARELY 1961/5710/2020

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 4 §:n mukaan: *"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon: 3 onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset"*.

Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on antanut 12.5.2021 (dnro 1961/5710/2020) päätöksen: *"Kalastuslain 53 § mukaiset kalastuskiellot Loviisan merialueella. Loviisa."* Päätöksen mukaan *"Loviisanlahti: 1.4.-30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta."*

ELY-keskuksen päätöksessä mm. todetaan *"Loviisanlahden kohdalta hakemuksen perusteluina on kevään sekä alkukesän kieltojen osalta kuhan kudun turvaaminen. Loviisanlahden osalta hakemuksessa mainitaan myös muiden kevätikutuisten kalalajien kuten hauen ja ahvenen kudun turvaaminen."*

Kemikaaliterminaalissa tai kemikaalien kuljetuksen yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen tuhoisaa mm. ELY-keskuksen em. rauhoituspäätöksessä mainituille kalalajeille. Tätä seikkaa ei ole YVA-ohjelmassa asianmukaisesti selvitetty.

15. Lisäys muistutukseen 3.6.2021

Elinkeinoharjoittajana Valkon kalasatamassa, elintarvikelaitoksen ja kalankasvatuksen toiminnanjohtajana näen kohtuullisena vaatia että toiminnanharjoituksen jatkaminen ja laajentuminen ei missään muodossa voi jatkossa rajoittautua johtuen lähiympäristössä suunnitelleesta kemikaaliterminaalista. Ei ympäristönäkökulmasta eikä terveystervanomaisten vaatimuksista viitaten terminaalin läheisyyteen.

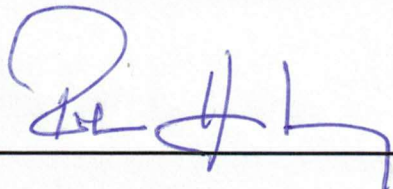
3.6.2021

89

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

ROBERT HINDSBERG

SEMIKAX AB Tröölitie 8C 07910 Valko

Nan Hindsberg

Nan Hindsberg

Oy Bästafors AB

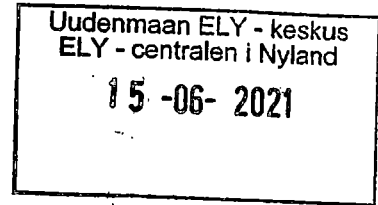
Dagnys fisk

3.6.2021

Mielipide nro 2¹
(24 allekirjoittajaa)

Elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

MUISTUTUS / MIELIPIDE

Viite: UUDELY/5024/2021

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on toimitettu Alfa- Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Me allekirjoittaneet esitämme muistutuksen / mielipiteen Loviisan kaupungin asukkaina.

1. Yleistä

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle.

Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse.

Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Tietolähde: *Ympäristövaikutusten arviointiohjelma*.

2. TUKES Opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen

Opas sisältää suosituksia, miten kemikaaleista aiheutuva onnettomuusvaara pitää ottaa huomioon vaarallisia kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten (= tuotantolaitosten) sijoituksessa. Oppaan mukaan sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennus-tarpeet.

3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390, 17 §

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuin-alueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdollisesti arvioitavat räjähdykset, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetyn sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu em. lain 17 § vaatimuksia.

4. Kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 4 §

Tuotantolaitoksen sijoituksessa (viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*). muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon:

"1. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset sen ympäristössä sekä näiden onnettomuuksien ajallinen kehittyminen;

2. onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen;

3. onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset;

4. tuotantolaitoksen käytössä olevat järjestelmät, menetelmät tai tekniset tekijät ja laitteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi."

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen vaatimuksia.

5. Seveso direktiivi 2012/18/EU

Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetty sijoituspaikka on valittu Seveso-direktiivin (2012/18/EU) periaatteiden vastaisesti.

6. Kaavoitus

Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Alueen tulee olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi "T". Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varasto-rakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen). (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*).

Maakuntakaava ja Valkon alueen lainvoimaiset asemakaavat (mukaan lukien satama-alueen kaava) eivät kuitenkaan mahdollista kemikaaliterminaalin sijoittamista YVA-ohjelmassa esitetylle alueelle. Uudessakaan maakuntakaavassa ei ole kemikaaliterminaalin perustamisen edellytyksenä olevaa T/kem-merkintää.

Kemikaaliterminaalihanke on siten voimassa olevan maakuntakaavan ja asemakaavojen vastainen. Kemikaaliturvallisuusasetuksen (4 §) perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Kemikaaliterminaalihanke on siten kemikaaliturvallisuusasetuksen vastainen.

7. Varastoitavat ympäristölle erittäin vaaralliset ja helposti syttyvät kemikaalit

Terminaalissa on suunniteltu varastoitavan yli 20 erilaista kemikaalia. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida seuraavia kemikaaleja: bentseeni, Adblue-urealiuos, metyyli-tert-butyylieetteri (MTBE), etanoli, raakamäntyöljy, lipeä, asetoni, kumeeni, tolueeni, fenoli, styreeni, ksyleeni, bitumi, lentopetroli, alkylaatti, rikkihappo, FAME, RME, Benssiinit (nafta, reformaatti ja alkylaatti), perusöljyt, dieselöljy. Kaikki kemikaalit ovat ympäristölle erittäin vaarallisia ja helposti syttyviä.

Säiliöitä on yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³. YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan terminaalissa voidaan varastoida jopa 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa, eli terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa.

Verrokkina Loviisan satamaan suunnitellun AlfaTerminal Oy:n hankkeelle voidaan käyttää Haminan öljy- ja kemikaalisatamassa sijaitsevaa, vuonna 1977 perustettua terminaalia. Se on erikoistunut liikennepolttonesteiden käsittelyyn. Haminan terminaalin varastointikapasiteetti on yli 90 000 m³ vuodessa, joten se on pienempi kuin AlfaTerminal Oy:n suunnittelema, erittäin vaarallisia aineita käsittelevä kemikaaliterminaali. Haminassa säiliöt ja toiminta on sijoitettu paljon suuremmalle alueelle (yli 70 hehtaaria)

ja sen läheisyydessä, päinvastoin kuin Valkossa, ei ole asutusta. AlfaTerminal Oy:n suunnitelmassa säiliöt ja toiminta tulee sijoittumaan kemikaalitoiminnan laajuuteen nähden hyvin pienelle (2-4 hehtaaria) ja muun satamatoiminnan kannalta ahtaalle alueelle. Terminaalissa säiliöt tulevat alueen 2-4 hehtaarin koon vuoksi lähellä toisiaan. Siitä seuraa erittäin suuri uhka ja riski, että syttymä jossain terminaalin laitteiston/putkiston/säiliön kohdassa aiheuttaa helposti ketjureaktion ja tuli sekä myrkylliset aineet leviävät hallitsemattomasti terminaalituotantolaitoksen toiminta-alueella säiliöstä toiseen ja lähialueelle. Samoin räjähdys jossain terminaalin putkiston/säiliön kohdassa tuhoaa ja vaurioittaa helposti viereisiä säiliöitä, laitteistoja ja putkistoja sekä lähialueen rakennuksia ja rakenteita.

Loviisan satama-alueen pienen koon (noin 86 hehtaaria) ja sijainnin sekä nykyisen tehokkaan käytön vuoksi kemikaaliterminaalille ei ole mahdollista osoittaa sen toiminnasta johtuvien uhkien ja riskien poiston kannalta riittävän isoa ja turvallista aluetta.

Edellä lausutun perusteella on tosiasia, että Terminaalin suuri varastokapasiteetti (114 000 m³), joka sijoittuu rakennetussa ympäristössä pienelle 4 hehtaarin alueelle tekee käytännössä mahdottomaksi turvallisen toiminnan alueella, ja mahdollisuuden asianmukaiseen varautumiseen häiriö- ja onnettomuustilanteisiin sekä niiden hallintaan.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen ja edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että AlfaTerminal Oy:n suunnittelema kemikaaliterminaalili on suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos, joka on kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) tarkoittama, turvallisuusselvitystä tai toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävä tuotantolaitos. Em. velvoitteet määräytyvät laitoksen kemikaalien määrien ja vaarallisuuden mukaan. Suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos on sijoitettava mahdollisimman kauas sellaisista kohteista, joissa on ihmisiä. Sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet. Onnettomuuksiin on varauduttava, koska vaaroja ei voida poistaa.

8. Kemikaalien kuljetuksesta aiheutuvat riskit

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Koska terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa ja terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa, niin eri kuljetusmuodoista aiheutuva riskit ovat merkittävän suuret.

Rautatiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan suurin osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu junalla. Rautatiekuljetukset tapahtuisivat Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliliin Lahti - Loviisa rataa pitkin. Rata on varsin huonokuntoinen ja vartioimattomia tasoristeyksiä on paljon. Rata kulkee monin paikoin aivan asutuksen vierestä ja Loviisan keskustan läpi. Lähimmillään asutusta on vain muutaman kymmenen metrin päässä radasta. Loviisan keskustassa radan etäisyys esimerkiksi Harjunrinteen kouluun on vain noin 100 m ja samalla etäisyydellä on myös tasoristeys. Esimerkiksi säiliövaunun suistuminen raiteilta tai törmäys tasoristeyksessä ajoneuvoon aiheuttaisivat rautatien lähistöllä asuville merkittävän vaaran.

Loviisan sataman rautatiet muodostuvat 6 kilometristä raiteita ja 9 vaihteesta. Sataman 10 tasoristeyksestä yhdeksän on vartioimattomia. Satamaraiteisto on Loviisan Satama Oy:n ja Suomen Viljava Oy:n omistamaa yksityisraidetta, joka sijaitsee Lahti-Loviisa satamaradan päässä ratakilometrillä 270-272. Rataverkolla on toisen luokan liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa omasta liikkumisestaan. Liikennöinti Loviisan sataman rataverkolla on aina vaihtotyötä. Tietolähde: *Loviisan Satama Oy:n verkkoselostus*.

Loviisan sataman julkaisemista satama-alueen rataverkoston tiedoista siis selviää, että alueella on tasoristeyksiä 10 kpl, joista 9 kpl vartioimatonta Valkon satamassa radan linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliliin koko satama-alueen läpi. Satama-alueella on siis 10 kpl tasoristeyksiä, joten junan törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) on erittäin suuri.

YVA-ohjelmassa ei ole huomioitu ilmeistä tarvetta täysien ja tyhjien säiliövaunujen säilytykseen Valkon satama-alueelle tai sen lähistölle perustettavalle ratapihalle. Satama-alueen ratapihalla seisovat vaunut ovat

alueen muiden toimintojen välittömässä läheisyydessä ja onnettomuustilanteessa aiheuttavat suuren vaaran satamassa työskenteleville ihmisille ja myös siellä olevien alusten henkilökunnalle. Säiliövaunuista aiheutuu vastaavanlainen onnettomuusriski ympäristölle kuin kemikaaliterminaalistakin. Suomessa on tapahtunut ratapihoilla seisoville säiliövaunuille erilaisia uhkatilanteita ja onnettomuuksia.

Todettakoon vielä, että Valkon sataman ratapiha on Loviisan keskustan suuntaan päin täysin avoin ja ilman aitausta. Heikot satama-alueen turvajärjestelyt altistavat ratapihalla seisovat säiliövaunut myös mahdolliselle ilkevallalle.

Maantiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu säiliöautolla. Maantiekuljetukset Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliiin tapahtuisivat valtatieltä (7) Loviisan keskustan alueen läpi Loviisiantietä (170) ja Valkontietä (178) pitkin. Tien 170 varrella on useita isoja marketteja. Teiden varrella on myös lukuisia risteysalueita. Tie 178 kulkee aivan asutuksen vierestä ja lähimmillään asuinrakennuksiin on vain noin 10 metrin matka. Esimerkiksi säiliöauton suistuminen tieltä tai törmäys toiseen ajoneuvoon aiheuttaisivat tien lähistöllä asuville merkittävän vaaran. Valkon satamassa tien linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliiin koko satama-alueen läpi, joten säiliöauton törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) ja juniin on erittäin suuri.

Merikuljetukset

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle ja alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa. Siten merikuljetuksista aiheutuu merkittävä onnettomuusriski. Valkoon johtava laivaväylä kulkee Hästholmenfjärdenin läpi noin parin kilometrin päässä Hästholmenin saaresta, jolla sijaitsee Fortum Oyj:n Loviisan ydinvoimalaitos. Laitos ottaa jäähdytysvetensä Hästholmenfjärdenistä. Mikäli Valkon väylällä tapahtuu säiliöalukselle haveri ja sen kemikaalilastia tai polttoainetta (öljyä) pääsee mereen, niin on suuri riski, että päästö voi kulkeutua hyvin nopeasti laitoksen jäähdytysveden imuaukon kautta laitoksen merivesijäähdytysjärjestelmiin. Tätä tärkeää seikkaa ei ole arvioitu lainkaan YVA-ohjelmassa. Kemikaalien merikuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen turmiollinen eliöstölle, kuten kaloille ja linnuille (FINIBA-alue, joka sijaitsee satamasta 4,8 kilometrin päässä etelässä).

9. Paineaallon ja päästöjen vaikutukset

Tyhjien puhdistamattomien kemikaalisäiliöiden sisällä tapahtuvien höyryräjähdysten painevaikutukset arvioidaan kun:

- Säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä.
- Säiliön tilavuus on yli 5000 m³.

Laitoksen sijoituksessa on otettava huomioon mahdollisen räjähdysvaaran aiheuttaman paineaallon vaara ympäristölle. Räjähdysvaarallisia kohteita ovat esimerkiksi kiinteät kemikaalisäiliöt ja paineastiat, putkistot sekä vaarallisten aineiden kuljetussäiliöt. Ainakin sairaaloiden, vanhainkotien, päiväkotien ja muiden hoitolaitosten sekä koulujen, hotellien ja muiden suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettujen rakennusten tulee olla vaaraetäisyyden ulkopuolella. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen perusteella ehdot (säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä ja tilavuus on yli 5000 m³) täyttyvät höyryräjähdysten painevaikutusten huomioimisen osalta. Siitä huolimatta kemikaaliterminaaliiin vaaraetäisyyden sisäpuolella on mm. herkkiä kohteita (Ks. kohta 11, Herkät kohteet).

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 7 §:ssä määrätään: *"Tuotantolaitos on sijoitettava sitä ympäröiviin rakennus- ja muihin kohteisiin nähden siten, ettei tuotantolaitoksessa tapahtuvasta, 5 §:ssä tarkoitetusta onnettomuudesta aiheudu sellaisia painevaikutuksia, että seurauksena voi olla:*

- 1. rakennusten tai rakenteiden sortuminen taikka vaurioita muiden tuotantolaitosten laitteistoihin, varastoihin tai muihin rakenteisiin siinä määrin, että onnettomuus voisi laajeta;*
- 2. pysyviä vammoja ihmisille alueella, jolla sijaitsee rakennuksia tai muita kohteita, joissa normaalisti voi olla ihmisiä"*

Suurimpien tuotantolaitosten (laajamittainen toiminta) on arvioitava suojaetäisyydet onnettomuuksien vaikutusten perusteella. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu 5000 m³ kemikaalisäiliön (säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³!) höyryräjähdystä tai vuotoa. Koska säiliötä on sijoitettu määräänsä nähden hyvin pienelle alueelle yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³, niin räjähdys ja tulipalo yhdessä säiliössä voi aiheuttaa hallitsemattoman ketjureaktion, jossa myös viereiset säiliöt vaurioituvat, vuotavat ja syttyvät.

Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida ja käsitellä kohdassa 5 mainittuja kemikaaleja. YVA-ohjelmassa jopa myönnetään: "Koska todellinen ihmiseen kohdistuva vaara riippuu useasta tekijästä (aineominaisuudet, pitoisuus, leviämisenopeus, vaikutusaika, yksilön herkkyys, suojautumis- ja poistumisedellytykset), kaikkiin tapauksiin sopivia yksiselitteisiä turvarajoja ei voi määritellä."

Kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 §) mukaan:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa on otettava huomioon sellaisten onnettomuuksien vaikutukset, joissa tuotantolaitoksessa olevat tai onnettomuustilanteessa syntyvät kemikaalit voivat olla osallisina, kuten:

- 1) tulipalo tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 2) räjähdys tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 3) kemikaalin pääsy tulipalon, räjähdysten, laiterikon, kemikaalin hajoamisen tai muun reaktion tai tapahtuman seurauksena tuotantolaitoksen alueen ulkopuolelle.*

Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kemikaalin kaikki vaaraominaisuudet ja niistä aiheutuvien onnettomuuksien seuraukset sekä kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä käsiteltävien tai varastoitavien pölyjen räjähdyksistä aiheutuvat seuraukset."

Onnettomuusskenaarion lähtökohtana on, että suuronnettomuus tapahtuu. YVA-ohjelman tarkasteluja ei ole tehty em. skenaarion mukaisesti.

Edellisissä kohdissa sekä jäljempänä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella voidaan todeta, että kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 § ja 7 §) vaatimuksia. Ks. myös kohdassa 8 esitetyt asiat ja seikat koskien säiliövaunujen säilytystä Valkon sataman ratapihalla.

10. Pääväylä

Kemikaaliturvallisuusasetuksessa (4 §) määrätään:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon;

- 2) onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen"*

Laitoksen sijoituksessa pääliikenneväyliin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja laitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) tai kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Pääväylä ja poistumisreitti Valkosta on Valkolammentien kautta Valkontielle (178). Valkolammentie sijaitsee kuitenkin vain noin 500 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa Valkolammentien ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä, joka haittaa merkittävästi tai jopa estää Valkon alueen evakuoinnin onnettomuustilanteessa ja muiden välttämättömien pelastustoimien toteuttamisen.

Kemikaaliterminaalien sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

11. Herkät kohteet

Herkissä kohteissa on varauduttava pidempään toiminta-aikoihin ja/tai henkilöiden suurempaan herkkyyteen kemikaalien vaikutuksille. Tällöin terveysvaaran arviointiin voi käyttää soveltuvaa AEGL-2-arvoa. Sitä käyttäen voidaan arvioida turvallista etäisyyttä esimerkiksi hoitolaitoksiin (vanhainkoti, päiväkoti), kouluun taikka kohteisiin, joissa voi olla kerralla suuria ihmismääriä (kerrostaloalue ja majoitusliike). Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Kemikaaliterminaalien sijoituksessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulisi olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä. Mitä herkemmiä tai vaikeammin onnettomuustilanteessa tyhjennettävistä kohteista (päiväkoti, vanhainkoti, koulu jne.) on kyse, sitä kauempana niiden tulee olla vaarallisista laitoksista.

Valkon kemikaaliterminaaali sijaitsisi noin 400 metrin päässä hoiva- ja tukipalveluja järjestävistä rakennuksista (Valkon Hoitokoti, Kulta-ajan koti) ja Valkon Kartano) ja 400–600 metrin etäisyydellä kerrostaloalueista, joissa on (yhteensä 10 kerrostaloa), YVA-ohjelman kuvasta (Kuva 9) puuttuu useita terminaalista etelään sijoittuvia kerrostaloja. Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa. On selvää, ettei esim. hoivakotia pystytä riittävän nopeasti evakuoimaan mikäli kemikaaliterminaalissa tapahtuu onnettomuus. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa em. hoiva- ja tukipalveluasunnot ja kerrostaloalueet. Lisäksi Valkon päiväkoti sijaitsee noin 500 m ja Valkon koulu noin 800 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Alle 500 metrin päässä terminaalista sijaitsee myös majoitusliike (Valko Centre Hostel).

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai omin voimin poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10, Pääväylä).

Tuotantolaitosten sijoitusperiaatteena on, että haavoittuvat kohteet sijoitetaan mahdollisimman kauas vaaraa aiheuttavasta kohteesta (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*), joka periaate ei täyty kemikaaliterminaalien sijoittamisessa Valkon kaupunginosaan.

Kemikaaliterminaalien sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

12. Asuinkohteet

Kemikaaliterminaalien 1 km suojavyöhykkeen sisällä sijaitsee runsaasti asuinrakennuksia (ks. YVA-ohjelman Kuva 9). Kuva 9 on puutteellinen, että siitä puuttuvat kemikaaliterminaalien eteläpuoleiset laajat asuinalueet ja Troolisataman teollisuusalue, jonne on sijoittunut useita yrityksiä. Kemikaaliterminaalien sijoituksessa ei ole otettu huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle (ks. myös kohta 11). Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa.

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua asuinalueilta ja teollisuusalueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan

riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä). Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen estäisi ja rajoittaisi ratkaisevasti jatkossa Valkon alueen käyttöä ja rakentamista. Jo kemikaaliterminaalin sijoittuminen asuinalueen välittömään läheisyyteen vie alueelta edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä vaikeuttaa edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä Valkon alueella. Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen merkitsisi myös kiinteistöjen arvon merkittävää laskua.

13. Ympäröivät teollisuus- ja tuotantolaitokset sekä yritykset

Aivan kemikaaliterminaalin välittömässä läheisyydessä suojavyöhykkeellä ja vain muutaman sadan metrin päässä sijaitsee useita yrityksiä: Valkon Satamapalvelu Oy, C&C Port Agency Finland Oy Ltd, Oy Phoenix Collector Ltd, Loviisa Forwarding & Stevedoring (LFS), Cargo Connexion, SCHWENK Suomi Oy, Suomen Hiiva Oy, Suomen Viljava Oy sekä Terramare Oy. YVA-ohjelmassa ei mainita muutaman sadan metrin päässä kemikaaliterminaalin vaikutusalueella (suojavyöhykkeellä) suurin etelän suuntaan sijaitsevia Trooli-sataman alueen yrityksiä, jotka ovat Boomeranger Boats Oy, He-Wi Oy, WD Steel Oy, WD,s Diner ja kaikille päästöille erittäin herkkä Semilax Oy:n kalakasvattamo.

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ympäröiviin teollisuus- ja tuotantolaitoksiin tai vastaaviin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat em. yrityksiin siten, että niistä aiheutuu näiden toiminnan huomattavaa häiriintymistä.

Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja sen tapahtuessa em. yrityksissä tai satamassa olevilla aluksilla työskentelevillä ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä)

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien yritysten työntekijöiden puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

14. VARELY 1961/5710/2020

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 4 §:n mukaan: *"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon: 3 onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset"*.

Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on antanut 12.5.2021 (dnro 1961/5710/2020) päätöksen: *"Kalastuslain 53 § mukaiset kalastuskiellot Loviisan merialueella, Loviisa."* Päätöksen mukaan *"Loviisanlahti: 1.4.-30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta."*

ELY-keskuksen päätöksessä mm. todetaan *"Loviisanlahden kohdalta hakemuksen perusteluina on kevään sekä alkukesän kieltojen osalta kuhan kudun turvaaminen. Loviisanlahden osalta hakemuksessa mainitaan myös muiden kevätkutuisten kalalajien kuten hauen ja ahvenen kudun turvaaminen."*

Kemikaaliterminaalissa tai kemikaalien kuljetuksen yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen tuhoisaa mm. ELY-keskuksen em. rauhoituspäätöksessä mainituille kalalajeille. Tätä seikkaa ei ole YVA-ohjelmassa asianmukaisesti selvitetty.

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

3.6.2021

Elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

MUISTUTUS / MIELIPIDE

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland

15 -06- 2021

Viite: UDELY/5024/2021

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on toimitettu Alfa- Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Me allekirjoittaneet esitämme muistutuksen / mielipiteen Loviisan kaupungin asukkaina.

1. Yleistä

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle.

Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse.

Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaalialueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Tietolähde: *Ympäristövaikutusten arviointiohjelma*.

2. TUKES Opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen

Opas sisältää suosituksia, miten kemikaaleista aiheutuva onnettomuusvaara pitää ottaa huomioon vaarallisia kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten (= tuotantolaitosten) sijoituksessa. Oppaan mukaan sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennus-tarpeet.

3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390, 17 §

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdysriskit, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetyn sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu em. lain 17 § vaatimuksia.

4. Kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 4 §

Tuotantolaitoksen sijoituksessa (viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*). muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon:

"1. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset sen ympäristössä sekä näiden onnettomuuksien ajallinen kehittyminen;

2. onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen;

3. onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset;

4. tuotantolaitoksen käytössä olevat järjestelmät, menetelmät tai tekniset tekijät ja laitteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi."

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen vaatimuksia.

5. Seveso direktiivi 2012/18/EU

Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetty sijoituspaikka on valittu Seveso-direktiivin (2012/18/EU) periaatteiden vastaisesti.

6. Kaavoitus

Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Alueen tulee olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi "T". Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen). (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*).

Maakuntakaava ja Valkon alueen lainvoimaiset asemakaavat (mukaan lukien satama-alueen kaava) eivät kuitenkaan mahdollista kemikaaliterminaalin sijoittamista YVA-ohjelmassa esitetylle alueelle. Uudessakaan maakuntakaavassa ei ole kemikaaliterminaalin perustamisen edellytyksenä olevaa T/kem-merkintää.

Kemikaaliterminaalihanke on siten voimassa olevan maakuntakaavan ja asemakaavojen vastainen. Kemikaaliturvallisuusasetuksen (4 §) perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Kemikaaliterminaalihanke on siten kemikaaliturvallisuusasetuksen vastainen.

7. Varastoitavat ympäristölle erittäin vaaralliset ja helposti syttyvät kemikaalit

Terminaalissa on suunniteltu varastoitavan yli 20 erilaista kemikaalia. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida seuraavia kemikaaleja: bentseeni, Adblue-urealiuos, metyyli-tert-butyylieetteri (MTBE), etanoli, raakamäntyöljy, lipeä, asetoni, kumeeni, tolueni, fenoli, styreeni, ksyleeni, bitumi, lentopetroli, alkylaatti, rikkihappo, FAME, RME, Benssiinit (nafta, reformaatti ja alkylaatti), perusöljyt, dieselöljy. Kaikki kemikaalit ovat ympäristölle erittäin vaarallisia ja helposti syttyviä.

Säiliöitä on yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³. YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan terminaalissa voidaan varastoida jopa 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa, eli terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa.

Verrokkina Loviisan satamaan suunnitellun AlfaTerminal Oy:n hankkeelle voidaan käyttää Haminan öljy- ja kemikaalisatamassa sijaitsevaa, vuonna 1977 perustettua terminaalia. Se on erikoistunut liikennepolttonesteiden käsittelyyn. Haminan terminaalin varastointikapasiteetti on yli 90 000 m³ vuodessa, joten se on pienempi kuin AlfaTerminal Oy:n suunnittelema, erittäin vaarallisia aineita käsittelevä kemikaaliterminaali. Haminassa säiliöt ja toiminta on sijoitettu paljon suuremmalle alueelle (yli 70 hehtaaria)

ja sen läheisyydessä, päinvastoin kuin Valkossa, ei ole asutusta. AlfaTerminal Oy:n suunnitelmassa säiliöt ja toiminta tulee sijoittumaan kemikaalitoiminnan laajuuteen nähden hyvin pienelle (2-4 hehtaaria) ja muun satamatoiminnan kannalta ahtaalle alueelle. Terminaalissa säiliöt tulevat alueen 2-4 hehtaarin koon vuoksi lähellä toisiaan. Siitä seuraa erittäin suuri uhka ja riski, että syttymä jossain terminaalin laitteiston/putkiston/säiliön kohdassa aiheuttaa helposti ketjureaktion ja tuli sekä myrkylliset aineet leviävät hallitsemattomasti terminaalituotantolaitoksen toiminta-alueella säiliöstä toiseen ja lähialueelle. Samoin räjähdys jossain terminaalin putkiston/säiliön kohdassa tuhoaa ja vaurioittaa helposti viereisiä säiliöitä, laitteistoja ja putkistoja sekä lähialueen rakennuksia ja rakenteita.

Loviisan satama-alueen pienen koon (noin 86 hehtaaria) ja sijainnin sekä nykyisen tehokkaan käytön vuoksi kemikaaliterminaalille ei ole mahdollista osoittaa sen toiminnasta johtuvien uhkien ja riskien poiston kannalta riittävän isoa ja turvallista aluetta.

Edellä lausutun perusteella on tosiasia, että Terminaalin suuri varastokapasiteetti (114 000 m³), joka sijoittuu rakennetussa ympäristössä pienelle 4 hehtaarin alueelle tekee käytännössä mahdottomaksi turvallisen toiminnan alueella, ja mahdollisuuden asianmukaiseen varautumiseen häiriö- ja onnettomuustilanteisiin sekä niiden hallintaan.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen ja edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että AlfaTerminal Oy:n suunnittelema kemikaaliterminaalili on suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos, joka on kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) tarkoittama, turvallisuusselvitystä tai toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävä tuotantolaitos. Em. velvoitteet määräytyvät laitoksen kemikaalien määrien ja vaarallisuuden mukaan. Suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos on sijoitettava mahdollisimman kauas sellaisista kohteista, joissa on ihmisiä. Sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet. Onnettomuuksiin on varauduttava, koska vaaroja ei voida poistaa.

8. Kemikaalien kuljetuksesta aiheutuvat riskit

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Koska terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa ja terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa, niin eri kuljetusmuodoista aiheutuva riskit ovat merkittävän suuret.

Rautatiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan suurin osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu junalla. Rautatiekuljetukset tapahtuisivat Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliliin Lahti - Loviisa rataa pitkin. Rata on varsin huonokuntoinen ja vartioimattomia tasoristeyksiä on paljon. Rata kulkee monin paikoin aivan asutuksen vierestä ja Loviisan keskustan läpi. Lähimmillään asutusta on vain muutaman kymmenen metrin päässä radasta. Loviisan keskustassa radan etäisyys esimerkiksi Harjunrinteen kouluun on vain noin 100 m ja samalla etäisyydellä on myös tasoristeys. Esimerkiksi säiliövaunun suistuminen raiteilta tai törmäys tasoristeyksessä ajoneuvoon aiheuttaisivat rautatien lähistöllä asuville merkittävän vaaran.

Loviisan sataman rautatiet muodostuvat 6 kilometristä raiteita ja 9 vaihteesta. Sataman 10 tasoristeyksestä yhdeksän on vartioimattomia. Satamaraiteisto on Loviisan Satama Oy:n ja Suomen Viljava Oy:n omistamaa yksityisraidetta, joka sijaitsee Lahti-Loviisa satamaradan päässä ratakilometrillä 270-272. Rataverkolla on toisen luokan liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa omasta liikkumisestaan. Liikennöinti Loviisan sataman rataverkolla on aina vaihtotyötä. Tietolähde: *Loviisan Satama Oy:n verkkoselostus*.

Loviisan sataman julkaisemista satama-alueen rataverkoston tiedoista siis selviää, että alueella on tasoristeyksiä 10 kpl, joista 9 kpl vartioimatonta Valkon satamassa radan linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliliin koko satama-alueen läpi. Satama-alueella on siis 10 kpl tasoristeyksiä, joten junan törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) on erittäin suuri.

YVA-ohjelmassa ei ole huomioitu ilmeistä tarvetta täysien ja tyhjien säiliövaunujen säilytykseen Valkon satama-alueelle tai sen lähistölle perustettavalle ratapihalle. Satama-alueen ratapihalla seisovat vaunut ovat

alueen muiden toimintojen välittömässä läheisyydessä ja onnettomuustilanteessa aiheuttavat suuren vaaran satamassa työskenteleville ihmisille ja myös siellä olevien alusten henkilökunnalle. Säiliövaunuista aiheutuu vastaavanlainen onnettomuusriski ympäristölle kuin kemikaaliterminaalistakin. Suomessa on tapahtunut ratapihoilla seisoville säiliövaunuille erilaisia uhkatilanteita ja onnettomuuksia.

Todettakoon vielä, että Valkon sataman ratapiha on Loviisan keskustan suuntaan päin täysin avoin ja ilman aitausta. Heikot satama-alueen turvajärjestelyt altistavat ratapihalla seisovat säiliövaunut myös mahdolliselle ilkivallalle.

Maantiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan osa kemikaalien maankuljetuksista tapahtuu säiliöautolla. Maantiekuljetukset Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaalisiin tapahtuisivat valtatieltä (7) Loviisan keskustan alueen läpi Loviisiantietä (170) ja Valkontietä (178) pitkin. Tien 170 varrella on useita isoja marketteja. Teiden varrella on myös lukuisia risteysalueita. Tie 178 kulkee aivan asutuksen vierestä ja lähimmillään asuinrakennuksiin on vain noin 10 metrin matka. Esimerkiksi säiliöauton suistuminen tieltä tai törmäys toiseen ajoneuvoon aiheuttaisivat tien lähistöllä asuville merkittävän vaaran. Valkon satamassa tien linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaalisiin koko satama-alueen läpi, joten säiliöauton törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) ja juniin on erittäin suuri.

Merikuljetukset

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle ja alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa. Siten merikuljetuksista aiheutuu merkittävä onnettomuusriski. Valkoon johtava laivaväylä kulkee Hästholmenfjärdenin läpi noin parin kilometrin päässä Hästholmenin saaresta, jolla sijaitsee Fortum Oyj:n Loviisan ydinvoimalaitos. Laitos ottaa jäähdytysvetensä Hästholmenfjärdenistä. Mikäli Valkon väylällä tapahtuu säiliöalukselle haveri ja sen kemikaalilastia tai polttoainetta (öljyä) pääsee mereen, niin on suuri riski, että päästö voi kulkeutua hyvin nopeasti laitoksen jäähdytysveden imuaukon kautta laitoksen merivesijäähdytysjärjestelmiin. Tätä tärkeää seikkaa ei ole arvioitu lainkaan YVA-ohjelmassa. Kemikaalien merikuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen turmiollinen eliöstölle, kuten kaloille ja linnuille (FINIBA-alue, joka sijaitsee satamasta 4,8 kilometrin päässä etelässä).

9. Paineaallon ja päästöjen vaikutukset

Tyhjien puhdistamattomien kemikaalisäiliöiden sisällä tapahtuvien höyryräjähdysten painevaikutukset arvioidaan kun:

- Säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä.
- Säiliön tilavuus on yli 5000 m³.

Laitoksen sijoituksessa on otettava huomioon mahdollisen räjähdysvaaran aiheuttaman paineaallon vaara ympäristölle. Räjähdysvaarallisia kohteita ovat esimerkiksi kiinteät kemikaalisäiliöt ja paineastiat, putkistot sekä vaarallisten aineiden kuljetussäiliöt. Ainakin sairaaloiden, vanhainkotien, päiväkotien ja muiden hoitolaitosten sekä koulujen, hotellien ja muiden suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettujen rakennusten tulee olla vaaraetäisyyden ulkopuolella. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen perusteella ehdot (säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä ja tilavuus on yli 5000 m³) täytyvät höyryräjähdysten painevaikutusten huomioimisen osalta. Siitä huolimatta kemikaaliterminaalin vaaraetäisyyden sisäpuolella on mm. herkkiä kohteita (Ks. kohta 11, Herkät kohteet).

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 7 §:ssä määrätään: *"Tuotantolaitos on sijoitettava sitä ympäröiviin rakennus- ja muihin kohteisiin nähden siten, ettei tuotantolaitoksessa tapahtuvasta, 5 §:ssä tarkoitetusta onnettomuudesta aiheudu sellaisia painevaikutuksia, että seurauksena voi olla:*

- 1. rakennusten tai rakenteiden sortuminen taikka vaurioita muiden tuotantolaitosten laitteistoihin, varastoihin tai muihin rakenteisiin siinä määrin, että onnettomuus voisi laajeta;*
- 2. pysyviä vammoja ihmisille alueella, jolla sijaitsee rakennuksia tai muita kohteita, joissa normaalisti voi olla ihmisiä"*

Suurimpien tuotantolaitosten (laajamittainen toiminta) on arvioitava suojaetäisyydet onnettomuuksien vaikutusten perusteella. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu 5000 m³ kemikaalisäiliön (säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³!) höyryräjähdystä tai vuotoa. Koska säiliöitä on sijoitettu määräänsä nähden hyvin pienelle alueelle yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³, niin räjähdys ja tulipalo yhdessä säiliössä voi aiheuttaa hallitsemattoman ketjureaktion, jossa myös viereiset säiliöt vaurioituvat, vuotavat ja syttyvät.

Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida ja käsitellä kohdassa 5 mainittuja kemikaaleja. YVA-ohjelmassa jopa myönnetään: "Koska todellinen ihmiseen kohdistuva vaara riippuu useasta tekijästä (aineominaisuudet, pitoisuus, leviämisenopeus, vaikutusaika, yksilön herkkyys, suojautumis- ja poistumisedellytykset), kaikkiin tapauksiin sopivia yksiselitteisiä turvarajoja ei voi määritellä."

Kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 §) mukaan:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa on otettava huomioon sellaisten onnettomuuksien vaikutukset, joissa tuotantolaitoksessa olevat tai onnettomuustilanteessa syntyvät kemikaalit voivat olla osallisina, kuten:

- 1) tulipalo tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 2) räjähdys tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 3) kemikaalin pääsy tulipalon, räjähdysten, laiterikon, kemikaalin hajoamisen tai muun reaktion tai tapahtuman seurauksena tuotantolaitoksen alueen ulkopuolelle.*

Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kemikaalin kaikki vaaraominaisuudet ja niistä aiheutuvien onnettomuuksien seuraukset sekä kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä käsiteltävien tai varastoitavien pölyjen räjähdyksistä aiheutuvat seuraukset."

Onnettomuusskenaarion lähtökohtana on, että suuronnettomuus tapahtuu. YVA-ohjelman tarkasteluja ei ole tehty em. skenaarion mukaisesti.

Edellisissä kohdissa sekä jäljempänä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella voidaan todeta, että kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 § ja 7 §) vaatimuksia. Ks. myös kohdassa 8 esitetyt asiat ja seikat koskien säiliövaunujen säilytystä Valkon sataman ratapihalla.

10. Pääväylä

Kemikaaliturvallisuusasetuksessa (4 §) määrätään:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon;

- 2) onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen"*

Laitoksen sijoituksessa pääliikenneväyliin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja laitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) tai kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä. Viite: Tukes opas, *Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Pääväylä ja poistumisreitti Valkosta on Valkolammentien kautta Valkontielle (178). Valkolammentie sijaitsee kuitenkin vain noin 500 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa Valkolammentien ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä, joka haittaa merkittävästi tai jopa estää Valkon alueen evakuoinnin onnettomuustilanteessa ja muiden välttämättömien pelastustoimien toteuttamisen.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

11. Herkät kohteet

Herkissä kohteissa on varauduttava pidempiin toiminta-aikoihin ja/tai henkilöiden suurempaan herkkyyteen kemikaalien vaikutuksille. Tällöin terveysvaaran arviointiin voi käyttää soveltuvaa AEGL-2-arvoa. Sitä käyttäen voidaan arvioida turvallista etäisyyttä esimerkiksi hoitolaitoksiin (vanhainkoti, päiväkoti), kouluun taikka kohteisiin, joissa voi olla kerralla suuria ihmismääriä (kerrostaloalue ja majoitusliike). Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulisi olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä. Mitä herkemmiä tai vaikeammin onnettomuustilanteessa tyhjennettävistä kohteista (päiväkoti, vanhainkoti, koulu jne.) on kyse, sitä kauempana niiden tulee olla vaarallisista laitoksista.

Valkon kemikaaliterminaaali sijaitsisi noin 400 metrin päässä hoiva- ja tukipalveluja järjestävistä rakennuksista (Valkon Hoitokoti, Kulta-ajan koti) ja Valkon Kartano) ja 400–500 metrin etäisyydellä kerrostaloalueista, joissa on (yhteensä 10 kerrostaloa), YVA-ohjelman kuvasta (Kuva 9) puuttuu useita terminaalista etelään sijoittuvia kerrostaloja. Onnettomuuden sattuesssa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa. On selvää, ettei esim. hoivakotia pystytä riittävän nopeasti evakuoimaan mikäli kemikaaliterminaalissa tapahtuu onnettomuus. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa em. hoiva- ja tukipalveluasunnot ja kerrostaloalueet. Lisäksi Valkon päiväkoti sijaitsee noin 500 m ja Valkon koulu noin 600 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Alle 400 metrin päässä terminaalista sijaitsee myös majoitusliike (Valko Centre Hostel).

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai omin voimin poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10, Pääväylä).

Tuotantolaitosten sijoitusperiaatteena on, että haavoittuvat kohteet sijoitetaan mahdollisimman kauas vaaraa aiheuttavasta kohteesta (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*), joka periaate ei täyty kemikaaliterminaalin sijoittamisessa Valkon kaupunginosaan.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

12. Asuinkohteet

Kemikaaliterminaalin 1 km suojavyöhykkeen sisällä sijaitsee runsaasti asuinrakennuksia (ks. YVA-ohjelman Kuva 9). Kuva 9 on puutteellinen, että siitä puuttuvat kemikaaliterminaalin eteläpuoleiset laajat asuinalueet ja Troolisataman teollisuusalue, jonne on sijoittunut useita yrityksiä. Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ei ole otettu huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle (ks. myös kohta 11). Onnettomuuden sattuesssa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa.

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua asuinalueilta ja teollisuusalueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan

riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä). Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen estäisi ja rajoittaisi ratkaisevasti jatkossa Valkon alueen käyttöä ja rakentamista. Jo kemikaaliterminaalin sijoittuminen asuinalueen välittömään läheisyyteen vie alueelta edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä vaikeuttaa edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä Valkon alueella. Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen merkitsisi myös kiinteistöjen arvon merkittävää laskua.

13. Ympäröivät teollisuus- ja tuotantolaitokset sekä yritykset

Aivan kemikaaliterminaalin välittömässä läheisyydessä suojavyöhykkeellä ja vain muutaman sadan metrin päässä sijaitsee useita yrityksiä: Valkon Satamapalvelu Oy, C&C Port Agency Finland Oy Ltd, Oy Phoenix Collector Ltd, Loviisa Forwarding & Stevedoring (LFS), Cargo Connexion, SCHWENK Suomi Oy, Suomen Hiiva Oy, Suomen Viljava Oy sekä Terramare Oy. YVA-ohjelmassa ei mainita muutaman sadan metrin päässä kemikaaliterminaalin vaikutusalueella (suojavyöhykkeellä) suurin etelän suuntaan sijaitsevia Trooli-sataman alueen yrityksiä, jotka ovat Boomeranger Boats Oy, He-Wi Oy, WD Steel Oy, WD,s Diner ja kaikille päästöille erittäin herkkä Semilax Oy:n kalakasvattamo.

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ympäröiviin teollisuus- ja tuotantolaitoksiin tai vastaaviin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat em. yrityksiin siten, että niistä aiheutuu näiden toiminnan huomattavaa häiriintymistä.

Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja sen tapahtuessa em. yrityksissä tai satamassa olevilla aluksilla työskentelevillä ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä)

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien yritysten työntekijöiden puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

14. VARELY 1961/5710/2020

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 4 §:n mukaan: *"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon: 3 onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset"*.

Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on antanut 12.5.2021 (dnro 1961/5710/2020) päätöksen: *"Kalastuslain 53 § mukaiset kalastuskiellot Loviisan merialueella. Loviisa."* Päätöksen mukaan *"Loviisanlahti: 1.4.-30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta."*

ELY-keskuksen päätöksessä mm. todetaan *"Loviisanlahden kohdalta hakemuksen perusteluina on kevään sekä alkukesän kieltojen osalta kuhan kudun turvaaminen. Loviisanlahden osalta hakemuksessa mainitaan myös muiden kevätkutuisten kalalajien kuten hauen ja ahvenen kudun turvaaminen."*

Kemikaaliterminaalissa tai kemikaalien kuljetuksen yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen tuhoisaa mm. ELY-keskuksen em. rauhoituspäätöksessä mainituille kalalajeille. Tätä seikkaa ei ole YVA-ohjelmassa asianmukaisesti selvitetty.

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterминаalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

3.6.2021

9

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

12
24

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

3.6.2021

Elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

MUISTUTUS / MIELIPIDE

Viite: UDELY/5024/2021

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on toimitettu Alfa- Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Me allekirjoittaneet esitämme muistutuksen / mielipiteen Loviisan kaupungin asukkaina.

1. Yleistä

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Tietolähde: *Ympäristövaikutusten arviointiohjelma*.

2. TUKES Opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen

Opas sisältää suosituksia, miten kemikaaleista aiheutuva onnettomuusvaara pitää ottaa huomioon vaarallisia kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten (= tuotantolaitosten) sijoituksessa. Oppaan mukaan sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennus-tarpeet.

3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390, 17 §

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdolliseksi arvioitavat räjähdysriskit, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetyn sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu em. lain 17 § vaatimuksia.

4. Kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 4 §

Tuotantolaitoksen sijoituksessa (viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*). muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon:

"1. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset sen ympäristössä sekä näiden onnettomuuksien ajallinen kehittyminen;

2. onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen;

3. onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset;

4. tuotantolaitoksen käytössä olevat järjestelmät, menetelmät tai tekniset tekijät ja laitteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi."

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen vaatimuksia.

5. Seveso direktiivi 2012/18/EU

Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetty sijoituspaikka on valittu Seveso-direktiivin (2012/18/EU) periaatteiden vastaisesti.

6. Kaavoitus

Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Alueen tulee olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi "T". Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varasto-rakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen). (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*).

Maakuntakaava ja Valkon alueen lainvoimaiset asemakaavat (mukaan lukien satama-alueen kaava) eivät kuitenkaan mahdollista kemikaaliterminaalin sijoittamista YVA-ohjelmassa esitetylle alueelle. Uudessakaan maakuntakaavassa ei ole kemikaaliterminaalin perustamisen edellytyksenä olevaa T/kem-merkintää.

Kemikaaliterminaalihanke on siten voimassa olevan maakuntakaavan ja asemakaavojen vastainen. Kemikaaliturvallisuusasetuksen (4 §) perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Kemikaaliterminaalihanke on siten kemikaaliturvallisuusasetuksen vastainen.

7. Varastoitavat ympäristölle erittäin vaaralliset ja helposti syttyvät kemikaalit

Terminaalissa on suunniteltu varastoitavan yli 20 erilaista kemikaalia. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida seuraavia kemikaaleja: bentseeni, Adblue-urealiuos, metyyli-tert-butyylieetteri (MTBE), etanoli, raakamäntyöljy, lipeä, asetoni, kumeeni, tolueeni, fenoli, styreeni, ksyleeni, bitumi, lentopetroli, alkylaatti, rikkihappo, FAME, RME, Benssiinit (nafta, reformaatti ja alkylaatti), perusöljyt, dieselöljyt. Kaikki kemikaalit ovat ympäristölle erittäin vaarallisia ja helposti syttyviä.

Säiliöitä on yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³. YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan terminaalissa voidaan varastoida jopa 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa, eli terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa.

Verrokkina Loviisan satamaan suunnitellun AlfaTerminal Oy:n hankkeelle voidaan käyttää Haminan öljy- ja kemikaalisatamassa sijaitsevaa, vuonna 1977 perustettua terminaalialueita. Se on erikoistunut liikennepolttonesteiden käsittelyyn. Haminan terminaalin varastointikapasiteetti on yli 90 000 m³ vuodessa, joten se on pienempi kuin AlfaTerminal Oy:n suunnittelema, erittäin vaarallisia aineita käsittelevä kemikaaliterminaali. Haminassa säiliöt ja toiminta on sijoitettu paljon suuremmalle alueelle (yli 70 hehtaaria)

ja sen läheisyydessä, päinvastoin kuin Valkossa, ei ole asutusta. AlfaTerminal Oy:n suunnitelmassa säiliöt ja toiminta tulee sijoittumaan kemikaalitoiminnan laajuuteen nähden hyvin pienelle (2-4 hehtaaria) ja muun satamatoiminnan kannalta ahtaalle alueelle. Terminaalissa säiliöt tulevat alueen 2-4 hehtaarin koon vuoksi lähellä toisiaan. Siitä seuraa erittäin suuri uhka ja riski, että syttymä jossain terminaalin laitteiston/putkiston/säiliön kohdassa aiheuttaa helposti ketjureaktion ja tuli sekä myrkylliset aineet leviävät hallitsemattomasti terminaalituotantolaitoksen toiminta-alueella säiliöstä toiseen ja lähialueelle. Samoin räjähdys jossain terminaalin putkiston/säiliön kohdassa tuhoaa ja vaurioittaa helposti viereisiä säiliöitä, laitteistoja ja putkistoja sekä lähialueen rakennuksia ja rakenteita.

Loviisan satama-alueen pienen koon (noin 86 hehtaaria) ja sijainnin sekä nykyisen tehokkaan käytön vuoksi kemikaaliterminaalille ei ole mahdollista osoittaa sen toiminnasta johtuvien uhkien ja riskien poiston kannalta riittävän isoa ja turvallista aluetta.

Edellä lausutun perusteella on tosiasia, että Terminaalin suuri varastokapasiteetti (114 000 m³), joka sijoittuu rakennetussa ympäristössä pienelle 4 hehtaarin alueelle tekee käytännössä mahdottomaksi turvallisen toiminnan alueella, ja mahdollisuuden asianmukaiseen varautumiseen häiriö- ja onnettomuustilanteisiin sekä niiden hallintaan.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen ja edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että AlfaTerminal Oy:n suunnittelema kemikaaliterminaaliksi on suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos, joka on kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) tarkoittama, turvallisuusselvitystä tai toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävä tuotantolaitos. Em. velvoitteet määräytyvät laitoksen kemikaalien määrien ja vaarallisuuden mukaan. Suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos on sijoitettava mahdollisimman kauas sellaisista kohteista, joissa on ihmisiä. Sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet. Onnettomuuksiin on varauduttava, koska vaaroja ei voida poistaa.

8. Kemikaalien kuljetuksesta aiheutuvat riskit

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Koska terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa ja terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa, niin eri kuljetusmuodoista aiheutuva riskit ovat merkittävän suuret.

Rautatiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan suurin osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu junalla. Rautatiekuljetukset tapahtuisivat Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliiin Lahti - Loviisa rataa pitkin. Rata on varsin huonokuntoinen ja vartioimattomia tasoristeyksiä on paljon. Rata kulkee monin paikoin aivan asutuksen vierestä ja Loviisan keskustan läpi. Lähimmillään asutusta on vain muutaman kymmenen metrin päässä radasta. Loviisan keskustassa radan etäisyys esimerkiksi Harjunrinteen kouluun on vain noin 100 m ja samalla etäisyydellä on myös tasoristeys. Esimerkiksi säiliövaunun suistuminen raiteilta tai törmäys tasoristeyksessä ajoneuvoon aiheuttaisivat rautatien lähistöllä asuville merkittävän vaaran.

Loviisan sataman rautatiet muodostuvat 6 kilometristä raiteita ja 9 vaihteesta. Sataman 10 tasoristeyksestä yhdeksän on vartioimattomia. Satamaraiteisto on Loviisan Satama Oy:n ja Suomen Viljava Oy:n omistamaa yksityisraidetta, joka sijaitsee Lahti-Loviisa satamaradan päässä ratakilometrillä 270-272. Rataverkolla on toisen luokan liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa omasta liikkumisestaan. Liikennöinti Loviisan sataman rataverkolla on aina vaihtotyötä. Tietolähde: *Loviisan Satama Oy:n verkkoselostus*.

Loviisan sataman julkaisemista satama-alueen rataverkoston tiedoista siis selviää, että alueella on tasoristeyksiä 10 kpl, joista 9 kpl vartioimatonta Valkon satamassa radan linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliiin koko satama-alueen läpi. Satama-alueella on siis 10 kpl tasoristeyksiä, joten junan törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) on erittäin suuri.

YVA-ohjelmassa ei ole huomioitu ilmeistä tarvetta täysien ja tyhjien säiliövaunujen säilytykseen Valkon satama-alueelle tai sen lähistölle perustettavalle ratapihalle. Satama-alueen ratapihalla seisovat vaunut ovat

alueen muiden toimintojen välittömässä läheisyydessä ja onnettomuustilanteessa aiheuttavat suuren vaaran satamassa työskenteleville ihmisille ja myös siellä olevien alusten henkilökunnalle. Säiliövaunuista aiheutuu vastaavanlainen onnettomuusriski ympäristölle kuin kemikaaliterminalistakin. Suomessa on tapahtunut ratapihoilla seisoville säiliövaunuille erilaisia uhkatilanteita ja onnettomuuksia.

Todettakoon vielä, että Valkon sataman ratapiha on Loviisan keskustan suuntaan päin täysin avoin ja ilman aitausta. Heikot satama-alueen turvajärjestelyt altistavat ratapihalla seisovat säiliövaunut myös mahdolliselle ilkeivallalle.

Maantiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu säiliöautolla. Maantiekuljetukset Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaliin tapahtuisivat valtatieltä (7) Loviisan keskustan alueen läpi Loviisiantietä (170) ja Valkontietä (178) pitkin. Tien 170 varrella on useita isoja marketteja. Teiden varrella on myös lukuisia risteysalueita. Tie 178 kulkee aivan asutuksen vierestä ja lähimmillään asuinrakennuksiin on vain noin 10 metrin matka. Esimerkiksi säiliöauton suistuminen tieltä tai törmäys toiseen ajoneuvoon aiheuttaisivat tien lähistöllä asuville merkittävän vaaran. Valkon satamassa tien linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaliin koko satama-alueen läpi, joten säiliöauton törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) ja juniin on erittäin suuri.

Merikuljetukset

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle ja alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa. Siten merikuljetuksista aiheutuu merkittävä onnettomuusriski. Valkoon johtava laivaväylä kulkee Hästholmenfjärdenin läpi noin parin kilometrin päässä Hästholmenin saaresta, jolla sijaitsee Fortum Oyj:n Loviisan ydinvoimalaitos. Laitos ottaa jäähdytysvetensä Hästholmenfjärdenistä. Mikäli Valkon väylällä tapahtuu säiliöalukselle haveri ja sen kemikaalilastia tai polttoainetta (öljyä) pääsee mereen, niin on suuri riski, että päästö voi kulkeutua hyvin nopeasti laitoksen jäähdytysveden imuaukon kautta laitoksen merivesijäähdytysjärjestelmiin. Tätä tärkeää seikkaa ei ole arvioitu lainkaan YVA-ohjelmassa. Kemikaalien merikuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen turmiollinen eliöstölle, kuten kaloille ja linnuille (FINIBA-alue, joka sijaitsee satamasta 4,8 kilometrin päässä etelässä).

9. Paineaallon ja päästöjen vaikutukset

Tyhjien puhdistamattomien kemikaalisäiliöiden sisällä tapahtuvien höyryräjähdysten painevaikutukset arvioidaan kun:

- Säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä.
- Säiliön tilavuus on yli 5000 m³.

Laitoksen sijoituksessa on otettava huomioon mahdollisen räjähdysvaaran aiheuttaman paineaallon vaara ympäristölle. Räjähdysvaarallisia kohteita ovat esimerkiksi kiinteät kemikaalisäiliöt ja paineastiat, putkistot sekä vaarallisten aineiden kuljetussäiliöt. Ainakin sairaaloiden, vanhainkotien, päiväkotien ja muiden hoitolaitosten sekä koulujen, hotellien ja muiden suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettujen rakennusten tulee olla vaaraetäisyyden ulkopuolella. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen perusteella ehdot (säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä ja tilavuus on yli 5000 m³) täyttyvät höyryräjähdysten painevaikutusten huomioimisen osalta. Siitä huolimatta kemikaaliterminalin vaaraetäisyyden sisäpuolella on mm. herkkiä kohteita (Ks. kohta 11, Herkät kohteet).

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 7 §:ssä määrätään: *"Tuotantolaitos on sijoitettava sitä ympäröiviin rakennus- ja muihin kohteisiin nähden siten, ettei tuotantolaitoksessa tapahtuvasta, 5 §:ssä tarkoitetusta onnettomuudesta aiheudu sellaisia painevaikutuksia, että seurauksena voi olla:*

- 1. rakennusten tai rakenteiden sortuminen taikka vaurioita muiden tuotantolaitosten laitteistoihin, varastoihin tai muihin rakenteisiin siinä määrin, että onnettomuus voisi laajeta;*
- 2. pysyviä vammoja ihmisille alueella, jolla sijaitsee rakennuksia tai muita kohteita, joissa normaalisti voi olla ihmisiä"*

Suurimpien tuotantolaitosten (laajamittainen toiminta) on arvioitava suojaetäisyydet onnettomuuksien vaikutusten perusteella. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu 5000 m³ kemikaalisäiliön (säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³!) höyryräjähdystä tai vuotoa. Koska säiliöitä on sijoitettu määräänsä nähden hyvin pienelle alueelle yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³, niin räjähdys ja tulipalo yhdessä säiliössä voi aiheuttaa hallitsemattoman ketjureaktion, jossa myös viereiset säiliöt vaurioituvat, vuotavat ja syttyvät.

Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida ja käsitellä kohdassa 5 mainittuja kemikaaleja. YVA-ohjelmassa jopa myönnetään: "Koska todellinen ihmiseen kohdistuva vaara riippuu useasta tekijästä (aineominaisuudet, pitoisuus, leviämisenopeus, vaikutusaika, yksilön herkkyys, suojautumis- ja poistumisedellytykset), kaikkiin tapauksiin sopivia yksiselitteisiä turvarajoja ei voi määritellä."

Kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 §) mukaan:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa on otettava huomioon sellaisten onnettomuuksien vaikutukset, joissa tuotantolaitoksessa olevat tai onnettomuustilanteessa syntyvät kemikaalit voivat olla osallisina, kuten:

- 1) tulipalo tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 2) räjähdys tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 3) kemikaalin pääsy tulipalon, räjähdysten, laiterikon, kemikaalin hajoamisen tai muun reaktion tai tapahtuman seurauksena tuotantolaitoksen alueen ulkopuolelle.*

Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kemikaalin kaikki vaaraominaisuudet ja niistä aiheutuvien onnettomuuksien seuraukset sekä kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä käsiteltävien tai varastoitavien pölyjen räjähdyksistä aiheutuvat seuraukset."

Onnettomuusskenaarion lähtökohtana on, että suuronnettomuus tapahtuu. YVA-ohjelman tarkasteluja ei ole tehty em. skenaarion mukaisesti.

Edellisissä kohdissa sekä jäljempänä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella voidaan todeta, että kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 § ja 7 §) vaatimuksia. Ks. myös kohdassa 8 esitetyt asiat ja seikat koskien säiliövaunujen säilytystä Valkon sataman ratapihalla.

10. Pääväylä

Kemikaaliturvallisuusasetuksessa (4 §) määrätään:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon;

- 2) onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen"*

Laitoksen sijoituksessa pääliikenneväyliin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja laitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) tai kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Pääväylä ja poistumisreitti Valkosta on Valkolammentien kautta Valkontielle (178). Valkolammentie sijaitsee kuitenkin vain noin 500 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa Valkolammentien ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä, joka häittää merkittävästi tai jopa estää Valkon alueen evakuoinnin onnettomuustilanteessa ja muiden välttämättömien pelastustoimien toteuttamisen.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

11. Herkät kohteet

Herkissä kohteissa on varauduttava pidempiin toiminta-aikoihin ja/tai henkilöiden suurempaan herkkyyteen kemikaalien vaikutuksille. Tällöin terveysvaaran arviointiin voi käyttää soveltuvaa AEGL-2-arvoa. Sitä käyttäen voidaan arvioida turvallista etäisyyttä esimerkiksi hoitolaitoksiin (vanhainkoti, päiväkoti), kouluun taikka kohteisiin, joissa voi olla kerralla suuria ihmismääriä (kerrostaloalue ja majoitusliike). Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulisi olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä. Mitä herkemmistä tai vaikeammin onnettomuustilanteessa tyhjennettävistä kohteista (päiväkoti, vanhainkoti, koulu jne.) on kyse, sitä kauempana niiden tulee olla vaarallisista laitoksista.

Valkon kemikaaliterminaaali sijaitsisi noin 400 metrin päässä hoiva- ja tukipalveluja järjestävistä rakennuksista (Valkon Hoitokoti, Kulta-ajan koti) ja Valkon Kartano) ja 400–500 metrin etäisyydellä kerrostaloalueista, joissa on (yhteensä 10 kerrostaloa), YVA-ohjelman kuvasta (Kuva 9) puuttuu useita terminaalista etelään sijoittuvia kerrostaloja. Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa. On selvää, ettei esim. hoivakotia pystytä riittävän nopeasti evakuoimaan mikäli kemikaaliterminaalissa tapahtuu onnettomuus. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa em. hoiva- ja tukipalveluasunnot ja kerrostaloalueet. Lisäksi Valkon päiväkoti sijaitsee noin 500 m ja Valkon koulu noin 600 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Alle 400 metrin päässä terminaalista sijaitsee myös majoitusliike (Valko Centre Hostel).

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai omin voimin poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10, Pääväylä).

Tuotantolaitosten sijoitusperiaatteena on, että haavoittuvat kohteet sijoitetaan mahdollisimman kauas vaaraa aiheuttavasta kohteesta (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*), joka periaate ei täyty kemikaaliterminaalin sijoittamisessa Valkon kaupunginosaan.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

12. Asuinkohteet

Kemikaaliterminaalin 1 km suojavyöhykkeen sisällä sijaitsee runsaasti asuinrakennuksia (ks. YVA-ohjelman Kuva 9). Kuva 9 on puutteellinen, että siitä puuttuvat kemikaaliterminaalin eteläpuoleiset laajat asuinalueet ja Troolisataman teollisuusalue, jonne on sijoittunut useita yrityksiä. Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ei ole otettu huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle (ks. myös kohta 11). Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa.

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua asuinalueilta ja teollisuusalueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan

riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä). Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määrittämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen estäisi ja rajoittaisi ratkaisevasti jatkossa Valkon alueen käyttöä ja rakentamista. Jo kemikaaliterminaalin sijoittuminen asuinalueen välittömään läheisyyteen vie alueelta edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä vaikeuttaa edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä Valkon alueella. Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen merkitsisi myös kiinteistöjen arvon merkittävää laskua.

13. Ympäröivät teollisuus- ja tuotantolaitokset sekä yritykset

Aivan kemikaaliterminaalin välittömässä läheisyydessä suojavyöhykkeellä ja vain muutaman sadan metrin päässä sijaitsee useita yrityksiä: Valkon Satamapalvelu Oy, C&C Port Agency Finland Oy Ltd, Oy Phoenix Collector Ltd, Loviisa Forwarding & Stevedoring (LFS), Cargo Connexion, SCHWENK Suomi Oy, Suomen Hiiva Oy, Suomen Viljava Oy sekä Terramare Oy. YVA-ohjelmassa ei mainita muutaman sadan metrin päässä kemikaaliterminaalin vaikutusalueella (suojavyöhykkeellä) suurin etelän suuntaan sijaitsevia Trooli-sataman alueen yrityksiä, jotka ovat Boomeranger Boats Oy, He-Wi Oy, WD Steel Oy, WD,s Diner ja kaikille päästöille erittäin herkkä Semilax Oy:n kalakasvattamo.

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ympäröiviin teollisuus- ja tuotantolaitoksiin tai vastaaviin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat em. yrityksiin siten, että niistä aiheutuu näiden toiminnan huomattavaa häiriintymistä.

Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja sen tapahtuessa em. yrityksissä tai satamassa olevilla aluksilla työskentelevillä ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä)

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määrittämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien yritysten työntekijöiden puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

14. VARELY 1961/5710/2020

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 4 §:n mukaan: *"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon: 3 onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset".*

Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen.*

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on antanut 12.5.2021 (dnro 1961/5710/2020) päätöksen: *"Kalastuslain 53 § mukaiset kalastuskiellot Loviisan merialueella. Loviisa."* Päätöksen mukaan *"Loviisanlahti: 1.4.-30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta."*

ELY-keskuksen päätöksessä mm. todetaan *"Loviisanlahden kohdalta hakemuksen perusteluina on kevään sekä alkukesän kieltojen osalta kuhan kudun turvaaminen. Loviisanlahden osalta hakemuksessa mainitaan myös muiden kevätkutuisten kalalajien kuten hauen ja ahvenen kudun turvaaminen."*

Kemikaaliterminaalissa tai kemikaalien kuljetuksen yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen tuhoisaa mm. ELY-keskuksen em. rauhoituspäätöksessä mainituille kalalajeille. Tätä seikkaa ei ole YVA-ohjelmassa asianmukaisesti selvitetty.

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterminaalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

Lähtettäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 22.13
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Hanke UUELY/ 5024/ 2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei,
VASTUSTAN HANKETTA jonka käsittelynumero on: UUELY / 5024/ 2021 Pidän hanketta täysin järjen vastaisena.

Terveisin

Lähetetty iPhonesta

Lähetäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 19.26
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Vastustan hanketta uudely/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei!

Haluan näin s-postilla vastustaa hanketta UUDELY/5024/2021 Kemikaaliterminaali, Loviisan Valkon satama alueelle. Hanke on järjetön, jo senkin vuoksi, että asutus on aivan sataman vieressä, Laivoista tuleva melu on jo nyt häiritsevää lähellä satamaa asuville.

Luonto on kaunista ja vesi toistaiseksi ollut puhdasta, mutta mitä jos tapahtuu lastauksen yhteydessä esim. pieni haaveri, on luonto tuhattu.

Satamaan menee vain yksi tie, miten tapahtuu pelastustoimet jos onnettomuus tapahtuu? Kuinka vanhukset evakuoidaan täällä olevasta palvelutalosta, entä alueen muut asukkaat, tarhalapset, koululaiset ?

Ei siis terminaalia näin lähelle asutusta!

Ystävällisin terveisin!

Lähetetty iPadista

Lähetäjä:
Lähetetty: tiistai 15. kesäkuuta 2021 9.43
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Alfaterminalen

Luokat: Elina

Hur man än vrider och vänder på planen om att anlägga en kemikalieterminal i Valkom hamn finns det inget som talar för. Motsvarande anläggningar finns på andra håll i landet och att anlägga en till och dessutom mitt in i ett samhälle är inte relevant. Det handlar om kemikalier som inte alltid är bra för varken människor eller natur och medför en riskfylld trafik från en hamn där det endast finns en evakueringsväg till land borträknat järnvägen), samma som transporterna.

Avsändare:

Lähetetty Windows 10:n [Sähköpostista](#)

Lähetäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 23.39
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021

Mielipide nro 8
(2 nimeä)

Luokat: Elina; Ympäristö

Vastustamme Alfa Terminalin tuloa Valkon satama-alueelle ympäristön ja asukkaiden puolesta. Yhtiön epämääräiset lupaukset (mm. rakennuttaa noin 2-6 kk alueen) ja reaaliaikainen tieto mm. tilinpäätöksistä (ei ole), ovat kuntalaisena huolestuttavaa kuultavaa. Yhtiö ei ole maksukykyinen huolehtimaan alueella mahdollisesta tapahtuvasta ympäristökatastrofista saatikka infrastruktuurin saattamisesta toiminnan vaatimalle tasolle. Lisäksi Valkon kylän asukkaina olemme huolestuneita suojavyöhykkeen aiheuttamasta taloudellisesta haitasta kiinteistöllemme sekä alueen yrityksille.

Toivomme elinkeinoelämän elpymistä Suomessa, mutta sen ei kuitenkaan hyvinvointivaltiossa tule tapahtuman asukkaiden ja ympäristön kustannuksella ja tämän toivomme huomioitavan päätöksiä tehtäessä. Loviisan lahden monimuotoinen ympäristö ja vesistö tarvitsee suojelua, eikä epämääräisten ja vaarallisten aineiden käsittelyä meren läheisyydessä tai kuljetusta junalla läpi asutusalueiden. Yhtiön esittämät väitteet kemikaalien turvallisuudesta ja suojavyöhykkeen vähättelystä kertovat mielestämme hyvin yhtiön suhtautumisesta turvallisuusasioihin. Vähättelyä ja asioiden kiertämistä. Missään tapauksessa emme tule hyväksymään laitosta osana Loviisan yrityskenttää. Tulemme myös vaatimaan asuntomme hinnanalennuksesta selvitystä siinä tapauksessa, että yhtiö onnistuu saamaan epämääräisillä tiedoillaan ja vähättelyllään luvan perustaa ympäristölle haitallinen laitos Valkon satamaan.

Ystävällisesti

Lähettäjä:
Lähetetty: tiistai 15. kesäkuuta 2021 13.57
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021
Liitteet: AlfaTerminalKommentarerSMG.odt

Luokat: Elina

Hej!

Bifogat mina kommentarer till "AlfaTerminal Oy, Loviisan kemmikaaliterminaali, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma".

Vänligen bekräfta att de kommit fram!

Kommentarer till
AlfaTermiinaali Oy, Loviisan kemikaalitermiinaali
Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

1. Projektets inverkan bör utredas för minst hela det område som i slutändan kommer att befinna sig inom Tukes' konsulerings-zon
2. Projektet påverkar inte bara omgivningen kring terminalen utan också områden längs transportrutterna (hittills har t.ex varken Svartholm, kärnkraftverket eller Hudö nationalpark nämnts). Kemikalietransporternas inverkan bör utredas mångsidigt kring rutterna ända fram till knutpunkterna med redan etablerade kemikalietransportleder.
3. Kraven på beredskap inför storolyckor bör utredas, för alla berörda.
4. Utvärderingen av projektets inverkan på människors hälsa, livsvillkor och trivsel bör utnyttja erfarenheter av redan existerande motsvarande anläggningar.
5. Utvärderingen bör leda till kvantifierbara resultat. "Minimal" eller "negligerbar" ger inte tillräcklig information, utan uttrycker närmast utredarens egna värderingar.
6. Expertutlåtandena bör bygga på verifierbara referenser, använda vedertagen metodik.
7. Kemikalietransporterna och driften av kemikaliterminalen är en fortlöpande process. Graden av störningar och risken för olyckor beror av kvaliteten på de kvalitetssystem de olika parterna, både terminalbolaget och transportbolagen, tillämpar. Kvalitetssystemen/de krav som ställs på kvalitetssystemen bör utvärderas.
8. Luktölägenheter bör beaktas.
9. Ansvarsfördelningen vid olyckor, vid nedläggning av verksamheten, och vid andra stora förändringar, som konkurs, bör utredas.

Lovisa, 15.6.2021,

Lähetäjä:
Lähetetty: maanantai 7. kesäkuuta 2021 21.36
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa; Heikkinen Erika (ELY)
Aihe: UUDELY/5024/2021 - AlfaTerminal YVA /

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei,
koskien aihetta "Alfaterminal Oy Kemikaaliterminaali hanke Valkon satamaan":

Ilmoitan että vastustan jyrkästi sekä Valkon sataman alueen kaavoitusta t/kem alueeksi, että kemikaaliterminaalin perustamista asutuskeskukseen.

Ajatuksiani aiheen tiimoilta:

- Miten voi olla mahdollista että keskelle kylää halutaan kaavoittaa suuronnettomuusriskin t/kem alue?
- Toteutuessaan kemikaaliterminaali vaikuttaa kuoliniskulle koko Valkon kehitykselle ja tulevaisuudelle, koska konsultointi/suojavyöhykkeelle ei tule uusia palveluita, kauppaa, asiamiespostia, koulua, eskaria, tuotantolaitoksia, mitään. Valtaosa Valkon kylästä on mainitun 1-1.5 km vyöhykkeen sisällä.
- Alueen vetovoima kärsii, ja alueella jo olevan omaisuuden arvo alenee. Meidän lapsiperhe muutti aikanaan Valkoon kyläkoulun ja luonnon läheisyyden takia. Ei oltaisi muutettu jos koulua ei olisi ollut, tai jos kylä olisi sijainnut kemikaaliterminaalin konsultointivyöhykkeellä.
- Onnettomuusriski: Itse laitos käsittelee "kovia" myrkkyjä. Terminaalia palvelisi huonokuntoinen junarata ja sen rekkaliikenne kulkisi kaupungin halki.
- Alfaterminal on kasvoton firma ilman historiaa, mistä ei ole saatavilla juuri mitään tietoja. Tämä ei herätä luottamusta hankkeen turvallisuutta kohtaan, tai firman vastuullisuuteen jos jotain kuitenkin menee pieleen.
- Miksei kemikaaliterminaalihanketta sijoiteta viereiseen Skjöldvikiin missä on jo valmis kaava, alue, infra ja logistiikka kemianalan toimintaan?
- Negatiivinen vaikutus koko Valkon alueelle vaikuttaa ihan suhteettomalle verrattuna mainittuun puolenkymmeneen työpaikkaan.

Kiitos,

Lähetäjä:
Lähetetty: maanantai 14. kesäkuuta 2021 21.03
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Kopio:
Aihe: Mielipide Alfaterminal Oy Kemikaaliterminaali hanke Valkon satamaan
Luokat: Elina

Viite: UUDELY/5024/2021

Mielestäni kemikaaliterminaalia ei tule rakentaa keskelle Valkon kulttuurihistoriallista asutusta. YVA:ssa ympäristövaikutukset on käsitelty puutteellisesti ja poikkeuksellisten tilanteiden (esim. tulipalot ja vuodot) on ylimalkaisesti ja riittämättömästi käsitelty.

Lisäksi YVA:ssa ei ole huomioitu:

- vaikutukset merilintujen pesintään läheisissä saarissa, rauhoitusajat, maihinnousukiellot yms.

- koska varastoitavat aineet ovat haitallisia, erityisesti niiden palamistuotteet ja sammutusvedet, edellyttävät aineiden syttymisherkkyys ja palonarkuus varautumista tulipaloihin sekä mahdollisten haitallisten palokaasujen minimoimiseen. Nyt yva:ssa näitä ei ole riittävästi huomioitu ja vaaratilanteet on esitetty olemattomiksi. Onnettomuustapauksia varten tulisi tehdä pelastusviranomaisten kanssa yhteis- toiminnassa tavallista laajempi varautumissuunnitelma.

- Valkon alue on niemellä, jonne johtaa vain yksi tie. Kemikaaliterminaalin vuoto- ja palotapauksissa vallitseva tuulensuunta levittää päästöt todennäköisimmin alueelle johtavan tien suuntaan, joka joudutaan sulkemaan. Se vaikeuttaa palokunnan pääsyä alueelle ja asukkaiden poistumista/evakuointia. Palomiesten on mahdollisesti pukeuduttava kemikaalisuojapukuun kaukana alueesta, jolloin pelastustoimet saattavat viivästyä. Lisäksi kyseenalaistan Valkon vapaapalokunnan (lähin paloviranomainen) osaamistason tämänkaltaisten tilanteiden hallinnassa.

- miten rajoitetaan palamistuotteiden ja sammutusvesien pääsy mereen tai pintaveteen - ei selviä yva:sta

- Valkon alue ei ole optimaalinen kemikaaliterminaalin perustamiseen, sillä alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas alkaen vuosisadan alusta työväen liikkeen satama-alueena, lisäksi tehdasalue on historiallinen sotakorvausalueen veneveistämisalueen sekä työväen kylä- ja asutusalueena.

Ystävällisin terveisin

Lähetetty iPadista

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 2.15
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021 - HUOMIOITA

Mielipide nro 12

Luokat: Elina; Ympäristö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Viite: UUDELY/5024/2021

Täten tahdon tuoda tiedoksi pari huomiota :

1) AlfaTerminali Oy pyysi nettisivuillaan YVA-ohjelmansa esittelytilaisuuteen 1.6.2021 kysymyksiä ennakkoon, jotta mahdollisimman moneen kysymykseen esittelijät ehtisivät vastata. -Webinaarin edetessä ko. asia kuitattiin: "ennakkokysymyksiä ei ole tullut"! -Olin itse lähettänyt netti-kysymyksiä, saaden kuittauksen perille menosta, ja tiedän usean tuttavankin tehneen samoin.

Heräsi kysymys, mistä on kysymys niinkin tärkeässä asiassa kuin kemikaaliterminaalin YVA ja sijoituspaikkakunnan asukkaiden luottamus hankkeeseen ja sen asiainhoitajiin???

2) Hankeselosteessa kuvataan lähialueen asutusta pääosin pientalovaltaiseksi. Toki näin onkin. Kertomatta kuitenkin jätetään, että alueella on useita kerrostaloja, pienkerrostaloja sekä myös rivitaloja , mikä mielestäni on syytä tuoda esiin.

Nyt kysynkin: mitkä syyt/perustelut ovat niin painavia, että ne todella voisivat puoltaa hankkeen tyyppistä toimintaa sijoitettavaksi jo olemassa olevan asutuksen kylkeen??? - vähättelemällä vaikutuksia!

Yst. terveisin

Lähettäjä:
Lähetetty: maanantai 14. kesäkuuta 2021 7.38
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: mielipide uudel 5024 2021
Liitteet: doc02411320210613213549.pdf

Luokat: Elina; Ympäristö

Hyvää huomenta

Liitetiedostossa mielipteen ilmaus

t

Valko

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsinki

VIITE: **UUDELY/5024/2021**

Alfa Terminal Oy Valkon satama kemikaalivarasto

Mielipiteen esittäminen

Taloustietojen mukaan Alfa Terminal Oy on täysin varaton (2 peräkkäistä vuotta): miten kyseisellä yrityksellä olisi kymmeniä ellei satoja miljoonia euroja kemikaaliterminaalin rakentamiseen Valkon satamassa? Hankkeen todellinen rahoittaja halutaan salata joten väistämättä syntyy epäily suuren luokan rahanpesusta.

EU rohkaisee satamien kehittämiseen ja tavaravirtojen varmistamiseen mutta se ei tarkoita todellakaan millä hinnalla tahansa.

Valkon sataman etelälaiturin länsipuolella oli aikaisemmin telakkatoimintaa: **POHJASEDIMENTIT** Onko ne perusteellisesti tutkittu? Tulokset ainakin halutaan salata – lienee julkisia asiakirjoja nämäkin?

LIIKENTEEN MONINKERTAINEN KASVU ALUEILLA: vesistön tilan heikkeminen: painolastit ja mahdolliset onnettomuudet, ympäristön: ilmanlaatu heikkenee: pakokaasut, asukkaat: ilmansaasteet ja melu

Onnettomuusriskit kasvavat: kyseessä on suurimmaksi osaksi ympäristömyrkyllisiä kemikaaleja sekä erittäin herkästi syttyviä ja jopa tappavan myrkyllistä puhumattakaan erittäin palavista nesteistä

Vesi (kemikaaliaalukset) ja rautatieliikenteen (diesel veturi) lisääntyminen alueella lisää mm ilmansaasteita ja melua

Alfa Terminal Oy ei ole osoittanut mitään mallia siitä missä tyhjät rautatievaunut olisivat ennen tai jälkeen lastauksen / purkauksen. Tyhjät rautatievaunut kemikaalin purkauksen jälkeen tekevät tietyjen kemikaalien jälkeen rautatievaunuista palo ja jopa **räjähdysvaarallisen** – mitään paikkaa satamassa ei ole osoitettu tällaisten vaunujen väliaikaiseen parkkeeraamiseen: näen että ns 300 metrin suojavyöhyke laajenee todella paljon ilmoitettua suuremmaksi – jopa useita satoja metrejä

Transitoliikenne Venäjältä junalla: radan varressa mm monia tasoristeyksiä (kymmeniä) täysin ilman valvontaa: onnettomuusriskien huomattava kasvu

Havainnepiirustuksen mukaan rautatievaunujen lastaus / purkaus olisi **viljasiilon** läheisyydessä joten onnettomuuden sattuessa seuraukset olisivat todella vakavat – menetetyt raaka-aineet mm ruokateollisuudessa suurissa määrissä

Kemikaalien kuljetus mm Loviisan kaupungin keskustan läpi rautateitse lähellä asuinalueita, kouluja ovat suuri riski asukkaille sekä lisä meluna että ilmansaasteina.

Liite taulukko 1 varastoitavat aineet KEMIKAALIT

Kemikaalien kohdalla ei ole selkeästi mainittu lyhyesti ja ytimekkäästi seuraavia asioita:

Ympäristölle vaarallinen/myrkky, palaessaan tuottaa mm ammoniakkia ja syanivetyä (ureavesiliuos), terveysvaarallinen, tyhjä säiliö on räjähdysvaarallinen (mm tolueeni).

Sitä vastoin erittäin herkästi syttyvät ja palavat olivat oikein merkitty raportissa.

Tiettyjen kohtien tarkoituksellinen "pehmentäminen" ei anna todellista kuvaa kemikaaleista

Tuntuu todellakin oudolta että ko listaa lukiessa tiettyjä kemikaaleja liuotettaisiin toisella kemikaalilla, esim ksyleeniä, jos tapahtuisi vuoto tai roiskuminen: täysin absurbi toimenpide / menetelmä ympäristön kannalta.

Raportissa ei ole mainittu sanallakaan suojakaasuja joita tulisi käyttää tiettyjen kemikaalien varastoinnissa säiliöissä.

YVA raportissa on virheellisesti jätetty merkitsemättä mm asuinrakennus: Valkolammentie 2, Valko jossa on vakituisia asukkaita sekä hostelli, ihmettelen tätä suuresti

YVA raportin mukaan Valkon satamassa olisi vain – 3 C pakkasta keskimäärin talvella: täysin absurbi väite. Useampi kemikaalisäiliö tarvitsee lämmityksen pitääkseen kemikaalin juoksevassa muodossa (viskositeetti) – kyseinen raportti ei ota mitään kantaa siihen miten säiliöiden lämmitys toteutettaisiin ja millaiset vaikutukset sillä olisi ympäristöön: huom mm BITUMI tarvitsee + 240° C pysyäkseen juoksevana. Lisää ilmansaasteita?

Raportissa ei ole mitään mainintaa siitä miten säiliövaunujen (rautatie) lämmitys toteutetaan niin että talvipakkasella saataisiin jähmettynyt kemikaali pois junanvaunuista.

Kaasujen poisto junanvaunuista niitä lastattaessa ei ole eritelty: junanvaunua täyttäessä täytyy kemikaalinkaasu saada poistettua turvallisesti, ei ympäristöön – **huom viljasiilon läheisyys** mitä ei ole otettu ollenkaan
Huomioon tai unohtui "vahingossa"

Se että junarata sähköistettäisiin Valkon satamaan kemikaaliterminaaliin asti on myös täysin uskomaton väittämä:

Erittäin syttyvät kemikaalit jopa räjähtävät kemikaalit eivät siedä yhtäkään ylimääräistä kipinää mm sähköveturin ja ajolangan väliltä. Tällaista en ole nähnyt missään vaikka useammassa kemikaaliterminaalissa olen käynyt.

Kemikaalialusten suunniteltu määrä lisää melun ja ilmansaasteiden lisäksi suuren riskin ympäristölle: vesien turmeltuminen pysyvästi tai väliaikaisesti on todellakin vastoin **EU, Suomen ja kaupungin vesistöjen tavoitetta: parempi vesistö**

Kemikaalivuodon tai tulipalon seurauksena hajut ja myrkyt eivät todellakaan kunnioita 300 metrin suojavyöhykeraja: täysin naurettava väittämä.

Ymmärtääkseni **onnettomuuden sattuessa kemikaalihöyryjä, hajuja sekä savukaasumyrkkyjä leviää pahimmillaan jopa Imatralle / Viipuriin asti ellei vielä pidemmälle.**

Vertauksena joka kesäinen ilmainen tuontitavara; hajut metsäpaloista Venäjän puolelta satojen kilometrien päästä. Silmiä kirvelee ja nenää, kurkkua ja keuhkoja ärsyttävät.

Kemikaali FENOLI – tappaa varmasti niin sisällä, vedessä kuin ulkona.

Jos kyseistä kemikaalia pääsisi roiskumaan tai vuotamaan olisivat seuraukset erittäin vakavat ja pysyvät sekä ympäristölle että ihmisille

En hyväksy suunnitelmaa ja vastustan kemikaalivaraston rakentamista Valkon satamaan – tämä ei ole turvallinen paikka ympäristön ja asukkaiden näkökulmasta ko
hankke ei ole yhteneväinen EUn, Suomen tai kaupungin ympäristöpolitiikan mukaan

Alfa Terminal Oyn YVA raportti 2 hehtaarin alueelle 300 metrin suojavyöhykkeellä hankkeen kokonaiskuvassa tulisi ottaa erityisesti huomioon, ympäristö, terveys ja asukkaat **koko kuljetusketjun alueilla merellä sekä maalla**. Ei pistemäisesti

Katson Alfa Terminal Oyn YVA raportin olevan monelta osin törkeästi vajaa joko tarkoituksella tai tahattomasti.

Valko 14.06.2021

Lähetäjä:
Lähetetty: tiistai 22. kesäkuuta 2021 23.45
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Fwd: mielipide uudel 5024 2021 LISÄYS
Liitteet: doc02411320210613213549.pdf

Lisäys mielipiteeseen nro 13

Luokat: Ossi

Hyvää myöhäis iltaa

Haluun tehdä lisäyksen mielipiteeseeni koskien Alfa Terminal Oyn hanketta Valkon satamaan kemikaaliterminaali.

Lisäys:

EY-direktiivi rohkaisee ja jopa kehoittaa lisärakentamaan satamia sekä turvaamaan tavaravirtojen kulun. Tähän on helppo yhtyä.

EY-direktiivi ei todellakaan tarkoita tällä seuraavaa:
EY-alueella EY-maassa pitäisi turvata kolmannen maan, tässä tapauksessa Venäjän tai kolmannen maan kansalaisen bisnes EY-alueella eli transitoliikenne.
Taas täysin absurbi vetoamus ko asiassa EY-direktiiviin.

Edelleen ole sitä mieltä ettei ko YVA-raportti ole asiallinen vaan tarkoitushakuisesti harhaanjohtava aivan liian monelta osa-alueelta.

Vastustan jyrkästi ko hanketta koska se sotii räikeästi EY ympäristöpotiikan, Suomen oman ympäristöpolitiikan sekä Loviisan kaupungin oman ympäristöpolitiikan kanssa: puhtaammat vedet, ilmasto sekä ihmisten elinolot / terveys.

22.06.2021 Valkossa

----- Alkuperäinen viesti -----
Aihe: mielipide uudel 5024 2021
Päiväys: 2021-06-14 07:37
Lähetäjä: '
Vastaanottaja: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Hyvää huomenta

Liitetiedostossa mielipteen ilmaus

t

Valko

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsinki

VIITE: **UUDELY/5024/2021**

Alfa Terminal Oy Valkon satama kemikaalivarasto

Mielipiteen esittäminen

Taloustietojen mukaan Alfa Terminal Oy on täysin varaton (2 peräkkäistä vuotta): miten kyseisellä yrityksellä olisi kymmeniä ellei satoja miljoonia euroja kemikaaliterminaalin rakentamiseen Valkon satamassa? Hankkeen todellinen rahoittaja halutaan salata joten väistämättä syntyy epäily suuren luokan rahanpesusta.

EU rohkaisee satamien kehittämiseen ja tavaravirtojen varmistamiseen mutta se ei tarkoita todellakaan millä hinnalla tahansa.

Valkon sataman etelälaiturin länsipuolella oli aikaisemmin telakkatoimintaa: **POHJASEDIMENTIT** Onko ne perusteellisesti tutkittu? Tulokset ainakin halutaan salata – lienee julkisia asiakirjoja nämäkin?

LIIKENTEEN MONINKERTAINEN KASVU ALUEILLA: vesistön tilan heikkeminen: painolastit ja mahdolliset onnettomuudet, ympäristön: ilmanlaatu heikkenee: pakokaasut, asukkaat: ilmansaasteet ja melu

Onnettomuusriskit kasvavat: kyseessä on suurimmaksi osaksi ympäristömyrkyllisiä kemikaaleja sekä erittäin herkästi syttyviä ja jopa tappavan myrkyllistä puhumattakaan erittäin palavista nesteistä

Vesi (kemikaaliaalukset) ja rautatieliikenteen (diesel veturi) lisääntyminen alueella lisää mm ilmansaasteita ja melua

Alfa Terminal Oy ei ole osoittanut mitään mallia siitä missä tyhjät rautatievaunut olisivat ennen tai jälkeen lastauksen / purkauksen. Tyhjät rautatievaunut kemikaalin purkauksen jälkeen tekevät tietyjen kemikaalien jälkeen rautatievaunuista palo ja jopa **räjähdysvaarallisen** – mitään paikkaa satamassa ei ole osoitettu tällaisten vaunujen väliaikaiseen parkkeeraamiseen: näen että ns 300 metrin suojavyöhyke laajenee todella paljon ilmoitettua suuremmaksi – jopa useita satoja metrejä

Transitoliikenne Venäjältä junalla: radan varressa mm monia tasoristeyksiä (kymmeniä) täysin ilman valvontaa: onnettomuusriskien huomattava kasvu

Havainnepiirustuksen mukaan rautatievaunujen lastaus / purkaus olisi **viljasiilon** läheisyydessä joten onnettomuuden sattuessa seuraukset olisivat todella vakavat – menetetyt raaka-aineet mm ruokateollisuudessa suurissa määrissä

Kemikaalien kuljetus mm Loviisan kaupungin keskustan läpi rautateitse lähellä asuinalueita, kouluja ovat suuri riski asukkaille sekä lisä meluna että ilmansaasteina.

Liite taulukko 1 varastoittavat aineet KEMIKAALIT

Kemikaalien kohdalla ei ole selkeästi mainittu lyhyesti ja ytimekkäästi seuraavia asioita:

Ympäristölle vaarallinen/myrkky, palaessaan tuottaa mm ammoniakkia ja syanivetyä (ureavesiliuos), terveysvaarallinen, tyhjä säiliö on räjähdysvaarallinen (mm tolueeni).

Sitä vastoin erittäin herkästi syttyvät ja palavat olivat oikein merkitty raportissa.

Tiettyjen kohtien tarkoituksellinen ”pehmentäminen” ei anna todellista kuvaa kemikaaleista

Tuntuu todellakin oudolta että ko listaa lukiessa tiettyjä kemikaaleja liuotettaisiin toisella kemikaalilla, esim ksyleeniä, jos tapahtuisi vuoto tai roiskuminen: täysin absurbi toimenpide / menetelmä ympäristön kannalta.

Raportissa ei ole mainittu sanallakaan suojakaasuja joita tulisi käyttää tiettyjen kemikaalien varastoinnissa säiliöissä.

YVA raportissa on virheellisesti jätetty merkitsemättä mm asuinrakennus: Valkolammentie 2, Valko jossa on vakituisia asukkaita sekä hostelli, ihmettelen tätä suuresti

YVA raportin mukaan Valkon satamassa olisi vain – 3 C pakkasta keskimäärin talvella: täysin absurbi väite. Useampi kemikaalisäiliö tarvitsee lämmityksen pitääkseen kemikaalin juoksevassa muodossa (viskositeetti) – kyseinen raportti ei ota mitään kantaa siihen miten säiliöiden lämmitys toteutettaisiin ja millaiset vaikutukset sillä olisi ympäristöön: huom mm BITUMI tarvitsee + 240° C pysyäkseen juoksevana. Lisää ilmansaasteita?

Raportissa ei ole mitään mainintaa siitä miten säiliövaunujen (rautatie) lämmitys toteutetaan niin että talvipakkasella saataisiin jähmettynyt kemikaali pois junanvaunuista.

Kaasujen poisto junanvaunuista niitä lastattaessa ei ole eritelty: junanvaunua täyttäessä täytyy kemikaalinkaasu saada poistettua turvallisesti, ei ympäristöön – **huom viljasiilon läheisyys** mitä ei ole otettu ollenkaan
Huomioon tai unohtui ”vahingossa”

Se että junarata sähköistettäisiin Valkon satamaan kemikaaliterminaaliin asti on myös täysin uskomaton väittämä:

Erittäin syttyvät kemikaalit jopa räjähtävät kemikaalit eivät siedä yhtäkään ylimääräistä kipinää mm sähköveturin ja ajolangan väliltä. Tällaista en ole nähnyt missään vaikka useammassa kemikaaliterminaalissa olen käynyt.

Kemikaalialusten suunniteltu määrä lisää melun ja ilmansaasteiden lisäksi suuren riskin ympäristölle: vesien turmeltuminen pysyvästi tai väliaikaisesti on todellakin vastoin **EU, Suomen ja kaupungin vesistöjen tavoitetta: parempi vesistö**

Kemikaalivuodon tai tulipalon seurauksena hajut ja myrkyt eivät todellakaan kunnioita 300 metrin suojavyöhykeraja: täysin naurettava väittämä.

Ymmärtääkseni **onnettomuuden sattuessa kemikaalihöyryjä, hajuja sekä savukaasumyrkkyjä leviää pahimmillaan jopa Imatralle / Viipuriin asti ellei vielä pidemmälle.**

Vertauksena joka kesäinen ilmainen tuontitavara; hajut metsäpaloista Venäjän puolelta satojen kilometrien päästä. Silmiä kirvelee ja nenää, kurkkua ja keuhkoja ärsyttävät.

Kemikaali FENOLI – tappaa varmasti niin sisällä, vedessä kuin ulkona.

Jos kyseistä kemikaalia pääsisi roiskumaan tai vuotamaan olisivat seuraukset erittäin vakavat ja pysyvät sekä ympäristölle että ihmisille

En hyväksy suunnitelmaa ja vastustan kemikaalivaraston rakentamista Valkon satamaan – tämä ei ole turvallinen paikka ympäristön ja asukkaiden näkökulmasta ko
hankke ei ole yhteneväinen EUn, Suomen tai kaupungin ympäristöpolitiikan mukaan

Alfa Terminal Oyn YVA raportti 2 hehtaarin alueelle 300 metrin suojavyöhykkeellä hankkeen kokonaiskuvassa tulisi ottaa erityisesti huomioon, ympäristö, terveys ja asukkaat **koko kuljetusketjun alueilla merellä sekä maalla**. Ei pistemäisesti

Katson Alfa Terminal Oyn YVA raportin olevan monelta osin törkeästi vajaa joko tarkoituksella tai tahattomasti.

Valko 14.06.2021

Lähetäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 16.14
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021
Liitteet: Alfa Terminal Oy^J YVA-ohjelma.docx

Luokat: Elina; Ympäristö

Lähetämme ohessa Köpbackan kyläyhdistyksen mielipiteen/lausunnon
Alfa Terminal Oy:n YVA-ohjelmasta.

Kyläyhdistyksessämme on 145 jäsentä kylistä Köpbacka, Varvi, Svenäs, Haravankylä, joiden mielipidettä tämä kirje
edustaa.

Ystävällisin terveisin,

Köpbacka Byaförening – Köpbackan kyläyhdistys rf

Puolesta Pirjo Keskisaari-Grahn
puheenjohtaja

Skickades från [E-post](#) för Windows 10

Alfa Terminal Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelma, UUDELY/5024/2021

Köppbackan kyläyhdistyksen lausunto arviointiohjelmasta:

1. Sijaintikartta 1 on harhaanjohtava. Kuvaa laitoksen sijaintia suhteessa Loviisan keskusta, mutta ei kuvaa olemassa olevaa Valkon-Köppbackan kaupunkirakennetta, jonka keskellä hankkeilla oleva laitos tulisi sijoitamaan. Tiiviisti rakennettua kaupunginosaa on myös etelässä; ei vain lounaassa.

Kuva 9 Valkon alueen asuin- ja vapaa-ajan rakennukset sekä hankealuetta lähellä sijaitsevat herkäät kohteet

Koko Ympäristövaikutuksen arviointiohjelman tekstissä painotetaan, että myrkyllisten kemikaalien kuljetukset tapahtuvat pääsääntöisesti raideliikenteellä.

Tämä tarkoittaa sitä, että herkkiä kohteita ovat myös asutus Svenäsissä, Varvissa, Patunassa; Antinkylässä, Rauhalassa, suomenkielisen koulun lähialueet ja siitä edelleen koko Lahti-Loviisan satama osuuden varrella oleva asutus.

2. Vertailu on ajateltu tehdä vain suhteessa 0- ja 1- vaihtoehdon välillä. Ohjelmassa ei ole aiottu vertailla toiminnan sijoittamista olemassa oleviin kemikaaliterminaalifatamiin tai muualle. Tämä vertailu on tehtävä arvioinnin yhteydessä. Vertailussa tulee aidosti miettiä toiminnan sijoittamista kauaksi olemassa olevasta tiiviisti rakennetusta kaupunginosasta, jonka merellistä asuinympäristöä ja palveluita pyritään kehittämään ja samalla ehkäisemään segregatiota (eriytymistä).

T/Kem toiminnasta syntyvät vaikutukset ovat kaikki kaupunginosan ja saariston näkökulmasta täysin uusia. T/Kem toiminnan sijoittaminen keskelle olemassa olevaa asemakaavoitettua, tiiviisti rakennettua kaupunginosaa ei ole hankkeen ensisijainen sijoituspaikka.

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvän ja Seveso- rajauksen aiheuttavan toiminnan sijoituspaikka tulee löytää olemassa olevan tiiviin kaupunkirakenteen ulkopuolelta ja vaikutukset aidosti vertailla.

3. Kappale 3.4. antaa virheellisen kuvan hankkeen aikataulusta. Hanke edellyttää sekä oikeusvaikutteisen osayleiskaavan että asemakaavanmuutoksen. Toimintaa ei voi käynnistää heti, kun lupamenettelyt ovat päättyneet, mikä on tässä arviointiohjelmissa todettava.

4. Kappale 4.2. Ohjelmasta välittyy harhaanjohtava kuva. Terminaalin säiliöalueen rakentaminen sijoittuu pääosin täytettävälle vesialueelle ja vain vähäisessä määrin olemassa olevalle maa-alueelle.

Ohjelmassa esitetään, että kemikaaliterminaalille on ajateltu rakennettavaksi vain 1 laituri eli tihtaali. Kuningattarenrannan kelluvan rakentamisen kaavoituksessa on edellytetty, että palo- ja pelastusviranomaisten ja pelastusviranomaisten tulee päästä kohteelle kahta vaihtoehtoista reittiä pitkin ja tämä vaatimus on liitetty kaavamääräyksiin.

Hankkeen vaikutus on aidosti tutkittava myös palo- ja pelastusviranomaisten toiminnan tarpeet sekä arvioida toisen tihtaalin aiheuttamat kustannukset.

Muutenkin YVA-ohjelma on puutteellinen pelastustoimien arvioinnin suhteen. Missään ole arvioitu skenaariota, jossa onnettomuustilanne tapahtuu. Miten pelastetaan Valkon ja

lähialueiden asukkaat, jos Valkoon on käytännössä vain 1 tie, joka katkeaisi onnettomuuden sattuessa? Seveso- alueella edellytetään toimia pelastustoimien ennakointiin. Mitkä ovat pelastustoimen vaatimukset vaarallisten kemikaalien varaston kohdalla? On oltava olemassa pelastussuunnitelmat. Eivätkö ne kuulu YVA-ohjelman piiriin?

5. Kappale 5 on harhaanjohtava. Valkon satamassa ei ole tällä hetkellä minkäänlaista kemikaaleihin tai Sevesoon liittyviä toimintoja, vaan alueella on satamatoimintaa ja suunniteltu hankealue rajautuu suoraan teollisuuden korttelialueeseen ja ilmeisesti pienvenesataman vesialueeseen. Näin ollen vetoaminen olemassa oleviin ympäristölupiin (, joista valitusprosessit kesken) ei ole perusteltua eikä vanhojen vesitalouslupien jatkoaikojen voi päätellä koskevan tätä AlfaTerminal Oy:n toimintaa. Jatkoaika on myönnetty v. 2018, jolloin AlfaTerminal Oy:tä ei ollut vielä edes perustettu. Toimintaa tai sen valmistelua ei siis voi aloittaa Loviisan sataman vanhoilla luvilla.

6. Kappale 6 Pohjavesialue (kuva 4) sijaitsee koko alueeltaan aivan junaradan välittömässä läheisyydessä. Mikäli rautatiekuljetukset ovat pääasiallinen tavarankuljetustapa, niin onnettomuuden sattuessa ja myrkyllisten kemikaalien mahdollinen pääsy pohjaveteen aiheuttaisin katastrofin koko alueen vesijärjestelmään, mitä ei saa unohtaa eikä väheksyä. Lahti-Loviisan satama- rautatieosuuden onnettomuustilastot olisi syytä ottaa huomioon; rautatien kuntokartoitus vaarallisten kemikaalien kuljetukseen on tutkittava huolellisesti ja vedettävä oikeat johtopäätökset. Ilmanlaatu ja ongelmat tuulen kuljettaman hiilipölyn leviämisestä ovat tuttuja naapurustolle ja myös ELY-keskukselle. Satama ei näe asiassa ongelmaa. Jos suhtautuminen vaarallisten kemikaalien siirtoihin satama-alueella on yhtä lailla ”mielipidekysymys”, niin turvallisuutemme ja terveytemme on todella vaarassa.

7. Kappale 7 on sisällöltään erittäin harhaanjohtava ja siinä on merkittäviä virheitä. Uusin maakuntakaava ei ole saavuttanut lainvoimaa, vaan sille on asetettu täytäntöönpanokielto. YVA-ohjelmassa väitetään maakuntakaavan osalta: ”Kulttuuriympäristön merkintä kattaa osittain myös sataman länsipuolella sijaitsevan teollisuusalueeksi merkityn alueen. Se on varattu teollisuustyöpaikkojen rakentamiseen ja suunnittelumääräyksen mukaan alueelle voidaan sijoittaa myös ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä teollisuuslaitoksia sekä vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä laitoksia”. Tämä on erittäin harhaanjohtavaa, sillä ainoa T/Kem tuotantolaitosten alue on Itä-Uudenmaan osalta maakuntakaavassa osoitettu Porvoon Kilpilahteen. Ohjelmassa tulee arvioida suhde maakuntakaavaan. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu Valkon satamaan T/Kem- toimintaa eikä Seveso- toimintaa, vaan tämänkaltaiset toiminnot tulisi sijoittaa maakuntakaavassa niille mahdollistettuihin paikkoihin. Olemassa olevan tiivistä rakennetun kaupunkirakenteen keskellä sijaitseva Valkon satama ei ole näiden toimintojen ensisijainen kehittämispaikka.

8. Ohjelmassa ei ole kuvattu vaikutuksia lainvoimaisiin asemakaavoihin eikä osayleiskaavan tavoitteisiin, rakennemalleihin eikä osayleiskaavaluonnoksiin. Osayleiskaavan kaavaselostuksessa on kuvattu laajemmin mahdollisia kemikaaliterminaaliin liittyviä vaikutuksia kuin tässä YVA-ohjelmassa on edes esitetty arvioitavaksi. Koska hanketta ei ole mahdollista toteuttaa ilman osayleiskaavaa ja asemakaavamuutosta, on ohjelmassa selvitettävä vaikutukset kaikkiin kaavatasoihin.

9. **Kappale 10** Vaikutusalueen rajauksessa on tarkastelu suoritettu vain hyvin suppeassa perspektiivissä. Tavarankuljetukset satamaan ja sieltä edelleen pitää ottaa mukaan YVA-ohjelmaan! Vaarallisten kemikaalien rautatiekuljetus Lahti-Loviisan satama radalla ei ole riski ainoastaan Loviisan kaupungin alueella, vaan riski on arvioitava kaikkien radan varrella sijaitsevien kuntien kohdalla.

Mitä rautatien muuttuminen ”kemikaaliradaksi” vaikuttaa? Millaisia rajoituksia se tuo ja mistä se poistaa esim. asuinkäytön ja vapaa-ajan rakentamisen? Kuinka laajasti sen seurauksena syntyy asemakaavamuutostarvetta olemassa olevassa rakennetussa kaupunkirakenteessa, radanvarren kylissä ja naapurikuntien taajamarakenteessa?

Millä tavoin ”kemikaalirata” vaikuttaa Loviisa keskustan entisen ratapihan kehityssuunnitelmiin, radan varressa sijaitsevaan suomenkieliseen koulukeskukseen? Kuinka se vaikuttaa ranta-alueiden ja vesialueen käyttöön, mikä on vaikutus katuverkkoon ja rautatien tasoristeyksiin?

Missä sijaitsee kemikaaliratapiha ja mitä se vaikuttaa? Kuinka suuri on sen Seveso-alue? Kuinka Seveso-alue/ alueet vaikuttavat olemassa olevaan ja osayleiskaavassa osoitettuun kaupungin kehittämiseen?

Laivaväylä muuttuu kemikaalikuljetusten väyläksi, sen vaikutus huviveneilyyn. YVA-ohjelmassa vähätellään vaikutusta, mutta käytännössä huviveneilyä tapahtuu aivan sataman edustalla ja saapuminen Loviisan vierasvenesatamaan vaikeutuu ja vähentänee niin kovin toivottua matkailua.

Mitkä ovat vaikutukset olemassa olevaan ja parhaillaan osayleiskaavassa kehitettäviksi osoitettuihin alueisiin? Säilyykö pienvenesatamaan saapuva veneväylä muuttumattomana? Voidaanko pienvenesatamatoimintaa enää kehittää ja miten terminaali vaikuttaa vesialueen virkistyskäyttöön ja venesataman matkailukäytön lisäämiseen yleensä?

Soihtu Millaiset haju- ja muut haitat kemikaalien hönkäkaasujen poltosta syntyvät? Kuinka ne heikentävät ilman laatua ja mihin ja mille alueelle ne vaikuttavat? Vallitseva tuulensuunta on lounaasta. Miten korkea soihtu on, millainen rakennelma se on ja minne se sijoitetaan?

Mitkä ovat sen vaikutukset ympäröivään asemakaavoitettuun kaupunkirakenteeseen, asumiseen, palveluihin, alueen muihin toimijoihin/työpaikkoihin ja kiinteistöjen arvoon.

Miten kemikaalivarasto ja soihtu vaikuttavat olemassa olevaan toimintaan kuten sataman viljavarastoihin, betonin raaka-ainesäiliöön, satamatoimintoihin sekä viereisen raskaanteollisuuden metalli-, telakka-, laivanhuolto ja korjaustoimintaan sekä puuteollisuuden (CLT-, LVL- elementit)? Voiko pölyä tai kipinöitä tuottavia toimintoja sijaita kemikaalivaraston läheisyydessä? Voivatko vilja- ja betonin raaka-aineisiin liittyvät varastot toimia ja lastata tavaraa laivoihin kemikaalivaraston läheisyydessä. Menetetäänpö olemassa olevia työpaikkoja kemikaalivaraston tulon seurauksena?

Loviisassa on Uudenmaan suurimmat meritulvariskit ja rakennukset on rakennettava +2,8 metrin tulvarajan yläpuolelle. Nykyinen sataman tasattu taso ei täytä tulvasuojelun korkeusvaatimuksia. Osayleiskaava tulee tiukentamaan rakennusjärjestyksen vaatimuksia. Kastuvien rakenteiden sijoittaminen yli 3 metrin korkeuteen keskimääräisestä merenpinnasta, aaltoiluviran huomioiden lisää suojaustarvetta. Kadut ja rautatie tms. rakenteet tulee sijoittaa yli 2,8 m korkeustasoon. Mille korkeustasolle uusi rautatiekiskojen osuus on tarkoitus sijoittaa?

Vallitilojen korkeustasot? Voiko kemikaaliputkistoja (ja suoja-altaita) sijoittaa tulville alttiiseen korkotasoon esimerkiksi maan alle tai maan pinnalle?

Kappaleessa 10 on lähinnä luettelonomaisesti kirjoitettu erilaisista mahdollisista ympäristövaikutuksista (pitkä lista) ja todettu, että normaalitoiminnan aikana ei aiheudu terveys- tai muitakaan haittoja. Onko todellakin niin, että YVA-prosessissa ei arvioida näitä eri vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin kuin parilla lyhyellä kappaleella ja lopputoteamuksella, että ei vaikuta, kun kuitenkin on tiedossa, että puhutaan vaarallisten kemikaalien sijoittamisesta tiheään asutuksen keskelle.

10. KUSTANNUKSET

Veronmaksajina meitä kiinnostavat tietysti myös taloudelliset kysymykset: kuka maksaa ja mitä?

Kuka tekee ja maksaa vaadittavan infrastruktuurin? Vaarallisten kemikaalien varasto on tulossa Loviisan kaupungin omistaman Loviisan Satamakiinteistöt Oy:n omistamalle maaperälle vuokralle.

Kuka maksaa satamakiinteistöön kohdistuvat kaavoituskulut maanrakennustyöt, ruoppauksen, vesialueen täytön, mahdollisten pilaantuneiden massojen poiston, tihtaalit (laituri), tulvasuojeluratkaisut, kemikaaliratapihan rakentamisen, lupa ja mahdolliset muut kulut?

Satamakiinteistöt Oy on kaupungin omistama kiinteistö, mutta yksityisen hankkeen tuleminen ei ole kaupungin verotulojen ensisijaista käyttöä. Tässä hankkeessa puhutaan erittäin suurista investoinneista, miten Loviisan kaupungilla voi olla tällaiseen varaa?

Paljonko hanke tuo loviisalaisille uusia työpaikkoja?

Kemikaalien käsittely tai siirto on erikoisosaamista vaativaa työtä.

Menetetäänkö työpaikkoja, kun nykyiset toimijat eivät pysty jatkamaan toimintaansa vaarallisten aineiden varaston naapurissa?

Joudutaanko puuttumaan päiväkodin, koulun, palvelutalojen toimintaan?

Vaikutus pohjaveteen (Patunan ja Fastnäsin vedenottamot)?

Vaikutukset ihmisiin, ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen?

Loviisassa 16.06.2021

Köbacka byaförening-Köpbackan kyläyhdistys rf
c/o Pirjo Keskisaari-Grahn

Hallituksen puolesta puheenjohtaja Pirjo Keskisaari-Grahn

Lähtettäjä:
Lähetetty: lauantai 5. kesäkuuta 2021 9.52
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUELY/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Vastustan kokonaan Alfaterminaalien rakentamista Valkoon.

Perusteluina turvallisuus, koska asuinalue lähellä, pohjavesi, meri ja luonto. Asuinalueella asutusta, koulu ja myös erilaisia hoitolaitoksia vanhuksille ja vammaisille.

Lähettäjä:
Lähetetty: tiistai 15. kesäkuuta 2021 22.58
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021
Liitteet: Alfa Terminal Oy_YVA-ohjelma_

Luokat: Elina

Oheisena mielipide/lausunto Alfa Terminal Oy:n YVA-ohjelmaan, UUDELY/5024/2021

Alfa Terminal Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelma, UUDELY/5024/2021

Mielipide arviointiohjelmasta ja sen tavoitteista

Ensinnäkin haluamme korostaa, että tällaisen vaarallisten kemikaalien varastoprojektin tuominen Loviisan Valko-Köbackan asuinalueen keskelle ja sen yhdistäminen tässä ohjelmassa osayleiskaavaan mainiten sen tulevan kaavassa huomioiduksi, on jotain sellaista, mistä ei ole mitään päätöksiä vielä olemassa.

Kaavoituksen valmistelussa ei ole kuultu asukkaita enää tässä uudessa ”kemikaaliterminaalivaiheessa” ollenkaan, mikä on ainakin eettinen, ellei jopa hallinnollinen virhe osayleiskaavan valmistelussa. Osayleiskaavaluonnokset ovat vasta tulleet ensimmäiseen esittelyyn ja niiden kommentointiaikaa on 30.6. asti, minkä jälkeen prosessi arvattavasti tulee olemaan vielä pitkä.

YVA-ohjelman esittelytilaisuuteen etukäteen lähetetyt kysymykset eivät olleet jostain syystä menneet perille. Lähetysten perillemenosta tuli kuitenkin Alfa Terminal Oy:n sivuilta kuittaus. Näin monet asialliset ja valmistellut kysymykset jäivät tilaisuudessa kokonaan huomioimatta ja ennen kaikkea vastaamatta.

YVA-ohjelmassa kuvataan laitoksen sijaintia suhteessa Loviisan keskustaan, mutta ei huomioida olemassa olevaa Valkon-Köbackan kaupunkirakennetta, jonka keskellä hankkeilla oleva laitos tulisi sijoitamaan. Esimerkiksi meidän omakotitalomme sijaitsee vajaan 40 metrin päässä radasta, jota pitkin kemikaalikuljetukset esitellyn ohjelman mukaan pääsääntöisesti hoidetaan. Radan varrella on asutusta myös muilla Loviisan alueilla ja näin on myös koko rataosuudella Lahti-Loviisan satama – rataosuudella. Jos kemikaalivaunuja ajetaan edestakaisin esimerkiksi meidän talomme edessä (kuten on tehty hiili ym. vaunujen kanssa), ovat YVA-ohjelmassa hyvin kevyesti sivuutetut turvallisuusriskit täyttä totta. Samalla rikotaan, kuten tähänkin asti, ympäristöluvan melurajoituksia.

Miksi vertailu on ajateltu tehdä vain suhteessa 0- ja 1- vaihtoehtojen välillä? Mikä on se etu, jonka Loviisa tarjoaa hankkeelle? Vertailussa pitäisi arvioida toiminnan sijoittamista kauaksi olemassa olevasta tiiviisti rakennetusta kaupunginosasta.

T/Kem toiminnan sijoittaminen keskelle olemassa olevaa osin jo asemakaavoitettua, tiiviisti rakennettua kaupunginosaa ei vaikuta järkevältä toiminnalta. Onko tämä ympäristön kannalta lainkaan oikea vaihtoehto?

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyvän ja Seveso- rajauksen aiheuttavan toiminnan sijoituspaikka tulisi järkevästi ajatellen löytää olemassa olevan tiiviin kaupunkirakenteen ulkopuolelta ja vaikutukset aidosti vertailla.

YVA-ohjelma on puutteellinen pelastustoimien tarpeen suhteen. Ohjelmassa ja esittelytilaisuudessa on aliarvioitu riskejä ja annettu ymmärtää, että kaikki riskit arvioidaan seuraavassa vaiheessa asiantuntija-arvioina. Missään ole arvioitu tilannetta, jossa onnettomuustilanne tapahtuu. Miten pelastetaan Valkon ja lähialueiden asukkaat, jos Valkoon on käytännössä vain 1 tie, joka katkeaisi onnettomuuden sattuessa? On oltava olemassa pelastussuunnitelmat vai eivätkö ne kuulu YVA-ohjelman piiriin?

Ohjelman kappale 5 on tarkoituksellisesti harhaanjohtava. Valkon satamassa ei ole tällä hetkellä minkäänlaista kemikaaleihin tai Sevesoon liittyviä toimintoja. Näin ollen vetoaminen olemassa oleviin ympäristölupiin (, joista valitusprosessit kesken) ei ole perusteltua eikä vanhojen vesitalouslupien jatkoaikojen voi päätellä koskevan tätä AlfaTerminal Oy:n toimintaa. Jatkoaika on myönnetty v. 2018,

jolloin AlfaTerminal Oy:tä ei ollut vielä edes perustettu. Toimintaa tai sen valmistelua ei siis voi aloittaa Loviisan sataman vanhoilla luvilla. Vanhojen lupien rikkomuksista on tehty Uudenmaan ELY-keskukseen myös meidän toimestamme useita valituksia hiilipölystä, melusta, hajuista, junien dieselpäästöistä jne.

Ohjelmassa vähätellään aiheutuvaa melua tai mahdollisia hönkäkaasujen poltosta aiheutuvia hajuhaittoja. Sataman lähialueella on myös vapaa-ajan asutusta, jolloin melurajat on asetettava herkkimman asutuksen ja tiukimpien rajoitusten mukaan.

Pohjavesialue (kuva 4) sijaitsee koko alueeltaan aivan junaradan välittömässä läheisyydessä. Mikäli rautatiekuljetukset ovat pääasiallinen tavarankuljetustapa, niin onnettomuuden sattuessa ja myrkyllisten kemikaalien mahdollinen pääsy pohjaveteen vaikuttaisi koko alueen vesijärjestelmään, mikä on huomioitava YVA-ohjelmassa.

Yleensäkin pitäisi YVA-ohjelmassa pyytää lausunto myös Väylävirastolta, jonka Loviisan satamanjohtaja Tiina Vepsäläinen väitti esittelytilaisuudessa suhtautuvan kemikaalikuljetuksiin myönteisesti. Lahti-Loviisan satama- rautatieosuuden kunto ja onnettomuustilastot olisi syytä ottaa huomioon; rautatien kuntokartoitus ja Väyläviraston todenpohjainen halukkuus riskikuljetuksiin pitää selvittää.

Ilmanlaatu ja ongelmat tuulen kuljettaman hiilipölyn leviämisestä ovat tuttuja naapurustolle ja myös ELY-keskukselle. Satama ei näe asiassa ongelmaa. Jos suhtautuminen vaarallisten kemikaalien siirtoihin satama-alueella on yhtä lailla ”mielipidekysymys”, niin turvallisuutemme ja terveytemme on todella vaarassa.

Missä sijaitsee kemikaaliratapiha ja mitä se vaikuttaa? Kuinka suuri on sen Seveso-alue? Ulottuuko se sataman pohjoisosaan, Svenäsin ja Varvin alueille ja kasvattaa edelleen rajoitusten aluetta?

Loviisassa on Uudenmaan suurimmat meritulvariskit ja rakennukset on rakennettava +2,8 metrin tulvarajan yläpuolelle. Nykyinen sataman tasattu taso ei täytä tulvasuojelun korkeusvaatimuksia. Jos myös aivan meren rannalla kulkevan rautatien on oltava turvattu tulvariskeiltä, nousee rata meidän kohdallamme samaan tasoon omakotitalomme kanssa. Mille korkeustasolle uusi rautatiekiskojen osuus on tarkoitus sijoittaa?

Kappaleessa 10 on lähinnä luettelomaisesti kirjoitettu erilaisista mahdollisista ympäristövaikutuksista (pitkä lista) ja todettu, että normaalitoiminnan aikana ei aiheudu terveys- tai muitakaan haittoja. Onko todellakin niin, että YVA-prosessissa ei arvioida näitä eri vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin kuin parilla lyhyellä kappaleella ja lopputoteamuksella, että ei vaikuta, kun kuitenkin on tiedossa, että puhutaan vaarallisten kemikaalien sijoittamisesta tiheään asutuksen keskelle.

YVA-ohjelman esittelytilaisuudessa tiedusteltiin useaan otteeseen kemikaalivarastohankkeen ”sijoittajien” taustoja. Mitään vastausta ei saatu. Eikö YVA-ohjelma vaadi toimijoiden taustojen selvitystä?

Alfa Terminal Oy:stä tiedetään, että se on perustettu vuoden 2020 lopulla Loviisan satamassa olevaan osoitteeseen ja virallisista lähteistä selviää vain, että virallinen osoite on Espoossa ja osakepääomaa ei ole eikä muutakaan aiempaa toimintaa ole. Maksukyvyystä ei tiedetä mitään. Yrityksen edustaja on kommentoinut vain, että Loviisassa he ovat saaneet edullisimmat olosuhteet toiminnalleen. Kuka siis on maksaja? Loviisa vai joku muu?

Loviisassa 15.06.2021

Lähettäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 15.30
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Loviisan/Valkon asukkaana VASTUSTAN Alfa Teminal Oy:n aietta kauttakuljettaa ja varastoida kemikaalituotteita Valkon Satamassa.

Kuljetus, kuten varmaan tiedättekkin, tapahtuisi meri-, rauta- ja maanteitse. Kyseiset alueet ovat kaikkien meidän asukkaiden lähi alueita.

Onnettomuuden sattuessa jälki on hirmuista, siinä 300 m:n suoja-alue on suhtkoht onneton turvallisuus tekijä. Toisekseen Alfa Terminal Oy vaikuttaa jotenkin oudolta yritykseltä näin isoa projektia vetämään. Onkohan Loviisan kaupungin henkilöt,

jotka ovat mukana tässä hankkeessa todella ottaneet selvää Alfa Terminal Oy:n historiasta, taloustilanteesta, rahoittajista vai rahoittaako

Loviisa koko hankkeen uskoen lupaukseen vuosikausia jatkuvasta trasitoliikenteestä Venäjälle. Tämä viimeinen lause tuskin kuuluu ely-keskuksen valvomiin asioihin.

Vastustavin terveisin

Lähetäjä:
Lähetetty: tiistai 8. kesäkuuta 2021 14.57
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Mielipide
Liitteet: Asiakirja1.docx

Luokat: Elina

Mielipide: Alfa Terminal, Loviisan kemikaaliterminaali, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma
Viite: UUDELY/5024/2021

Lähetäjä

Lähetetty Windows 10:n [Sähköpostista](#)

AlfaTerminal Oy, Loviisan kemikaaliterminaali, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Tiivistelmä suomeksi

Luontoarvoihin, ilmastoon tai asumiseen ja viihtyisyyteen toiminnalla on vain vähäisiä tai olemattomia vaikutuksia.

Huomautus: Kemikaaliterminaali naapurissa todennäköisesti heikentäisi huomattavissa määrin alueen houkuttelevuutta asuinalueena ja siten laskisi kiinteistöjen arvoja.

Terminaali vaikuttaisi alueen tulevaan maankäyttöön.

Viihtyisyyden kannalta terminaali olisi huomattavasti maisemaa häiritsevä.

Vaikka terminaali olisikin nykyaikainen ja hyvin hoidettu, on todennäköistä, että ajoittaisia hajuhaittoja ilmenisi.

6.8Nykyinen maankäyttö

Satamaa ympäröivät asuinalueet ovat omakoti-, rivi- ja paritalovaltaisia

Noin kilometrin päässä hankealueesta lounaaseen, sijaitsee Valkon koulu ja sen lähellä Valkon päiväkot. Noin 700 metrin päässä hankealueesta lounaaseen sijaitsee Valkon hoitokoti.

Huomautus: Lisäksi n.1km säteellä suunnitellusta kemikaaliterminaalista sijaitsee yhdeksän kerrostaloa. Etäisyys mittaustavasta riippuen voisi olla myös Valkon päiväkot n.700m ja hoitokoti n.550m.

10.4.1Vaikutukset maisemaan

Hankkeella on vähäisiä vaikutuksia maisemaan, sillä säiliöt ovat suuria ja näkyvät satama-alueen ulkopuolelle merelle. Säiliöt ja muu kemikaaliterminaalin infra kuitenkin asettuu teolliseen satamamaisemaan eikä sen takia aiheuta todennäköisesti merkittäviä maisemavaikutuksia.

Huomautus: Kemikaaliterminaali levittäytyy nykyisen sataman ulkopuolelle laajentaen mereltä ja vastarannalta näkyvää teollisuusmaisemaa oleellisesti. Valkon

kylältä, rannan läheisyydessä olevista rakennuksista ja rannassa sijaitsevalta kevyenliikenteen väylältä katsottuna terminaali olisi hallitseva. Terminaali näkyisi myös taajaman pääväylältä.

10.6.1 Sosiaaliset vaikutukset

Normaalitoiminnan vähäiset ympäristövaikutukset sekä sijainti satama-alueen keskellä aiheuttavat sen, etteivät sosiaaliset vaikutukset ole kovin suuret. Kemikaaliterminaalissa varastoidaan suuria määriä vaarallisia kemikaaleja, mistä täytyy tehdä ilmoitus mahdollisen onnettomuuden vaikutusalueen asukkaille. Tämän tiedon aiheuttama stressi arvioidaan alustavasti suurimmaksi sosiaaliseksi vaikutukseksi. Paremmat edellytykset elinkeinotoiminnolle alueella voivat näkyä talouden kasvuna ja työpaikkojen lisääntymisenä, mikä aiheuttaa positiivisia sosiaalisia vaikutuksia.

Huomautus: Terminaalia ei suunnitella satama-alueen keskelle vaan n.4ha täyttömaa-alueelle, joka on nyt Valkosta katsottuna avoin merimaisema. Suuronnettomuuden vaara naapurissa aiheuttaa varmasti stressiä alueen asukkaissa, jota ei riitä korvaamaan muutama työpaikka. Arvelua talouden kasvamisesta ei ole perusteltu, ja vaikutus saattaakin olla päinvastainen.

10.6.4 Vaikutukset virkistys- ja ulkoilualueisiin

Sataman edustaa ei käytetä huviveneilyyn

Huomautus: Sataman edustaa käytetään huviveneilyyn.

Sataman edustalla kulkee 9,5m laivaväylän jatkeena 1,2m runsaasti käytetty veneväylä pohjoiseen. Suunnitellun täyttöalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee troolisatamaan menevä 4,2m väylä, josta lisäksi haarautuu Valkon huvivenesataman liikenne ja väylältä etelään jatkuva paljon käytetty epävirallinen veneilyreitti.

Sataman naapurina toimii venetelakka ja merirakennusyhtiön varikko, joiden liikenne nyt kulkee suunnitellun täyttöalueen poikki.

Huomautukset:

Lähettäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 18.50
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Muistutus Elylle
Liitteet: B79A09C3-BB64-4D63-9906-520F52F1E9C5.pdf

Luokat: Elina; Ympäristö

UUDELY/5024/2021.

Ohessa liitteenä osaltamme muistutus Alfa Chemicals -kemikaalivaraston Yva-selvitykseen.

Loviisan kulttuuri- ja ympäristöliike ry, Loviisa

Pj Anna-Kaarina Kippola,

3.6.2021

Elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus
Kirjaamo
PL 36
00521 Helsinki

MUISTUTUS / MIELIPIDE

Viite: UDELY/5024/2021

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) on toimitettu Alfa- Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Me allekirjoittaneet esitämme muistutuksen / mielipiteen Loviisan kaupungin asukkaina.

1. Yleistä

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle.

Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse.

Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Tietolähde: *Ympäristövaikutusten arviointiohjelma*.

2. TUKES Opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen

Opas sisältää suosituksia, miten kemikaaleista aiheutuva onnettomuusvaara pitää ottaa huomioon vaarallisia kemikaaleja käsittelevien tai varastoivien laitosten (= tuotantolaitosten) sijoituksessa. Oppaan mukaan sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet.

3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390, 17 §

Toiminnanharjoittajan on otettava huomioon suunnitellessaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien tai varastoivien tuotantolaitosten sijaintia, että tuotantolaitos on sijoitettava sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä sekä muusta ulkopuolisesta toiminnasta niin, että ennalta mahdollisesti arvioitavat räjähdysriskit, tulipalot ja kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetyn sijoituspaikan valinnassa ei ole huomioitu em. lain 17 § vaatimuksia.

4. Kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012, 4 §

Tuotantolaitoksen sijoituksessa (viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*). muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon:

"1. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvien onnettomuuksien vaikutukset sen ympäristössä sekä näiden onnettomuuksien ajallinen kehittyminen;

2. onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen;

3.6.2021

3. onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset;

4. tuotantolaitoksen käytössä olevat järjestelmät, menetelmät tai tekniset tekijät ja laitteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi."

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin kemikaaliterminaalin sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen vaatimuksia.

5. Seveso direktiivi 2012/18/EU

Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

Kuten jäljempänä esitettävissä kohdissa selvitetään ja perustellaan, niin Kemikaaliterminaali on suuronnettomuusvaarallinen laitos, josta aiheutuu merkittävä turvallisuusriski. Kemikaaliterminaali on lähellä Valkon rakennettuja alueita (herkät kohteet, asuin- ja teollisuusalueet). Siten kemikaaliterminaalin esitetty sijoituspaikka on valittu Seveso-direktiivin (2012/18/EU) periaatteiden vastaisesti.

6. Kaavoitus

Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Alueen tulee olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi "T". Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem (teollisuus- tai varasto-rakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen). (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*).

Maakuntakaava ja Valkon alueen lainvoimaiset asemakaavat (mukaan lukien satama-alueen kaava) eivät kuitenkaan mahdollista kemikaaliterminaalin sijoittamista YVA-ohjelmassa esitetylle alueelle. Uudessakaan maakuntakaavassa ei ole kemikaaliterminaalin perustamisen edellytyksenä olevaa T/kem-merkintää.

Kemikaaliterminaalihanke on siten voimassa olevan maakuntakaavan ja asemakaavojen vastainen. Kemikaaliturvallisuusasetuksen (4 §) perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa sen. Kemikaaliterminaalihanke on siten kemikaaliturvallisuusasetuksen vastainen.

7. Varastoitavat ympäristölle erittäin vaaralliset ja helposti syttyvät kemikaalit

Terminaalissa on suunniteltu varastoitavan yli 20 erilaista kemikaalia. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida seuraavia kemikaaleja: bentseeni, Adblue-urealiuos, metyyli-tert-butyylieetteri (MTBE), etanoli, raakamäntyöljy, lipeä, asetoni, kumeeni, tolueeni, fenoli, styreeni, ksyleeni, bitumi, lentopetroli, alkylaatti, rikkihappo, FAME, RME, Benssiinit (nafta, reformaatti ja alkylaatti), perusöljyt, dieselöljy. Kaikki kemikaalit ovat ympäristölle erittäin vaarallisia ja helposti syttyviä.

Säiliöitä on yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³. YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan terminaalissa voidaan varastoida jopa 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa, eli terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa.

Verrokkina Loviisan satamaan suunnitellun AlfaTerminal Oy:n hankkeelle voidaan käyttää Haminan öljy- ja kemikaalisatamassa sijaitsevaa, vuonna 1977 perustettua terminaalia. Se on erikoistunut liikennepolttonesteiden käsittelyyn. Haminan terminaalin varastointikapasiteetti on yli 90 000 m³ vuodessa, joten se on pienempi kuin AlfaTerminal Oy:n suunnittelema, erittäin vaarallisia aineita käsittelevä kemikaaliterminaali. Haminassa säiliöt ja toiminta on sijoitettu paljon suuremmalle alueelle (yli 70 hehtaaria)

3.6.2021

ja sen läheisyydessä, päinvastoin kuin Valkossa, ei ole asutusta. AlfaTerminal Oy:n suunnitelmassa säiliöt ja toiminta tulee sijoittumaan kemikaalitoiminnan laajuuteen nähden hyvin pienelle (2-4 hehtaaria) ja muun satamatoiminnan kannalta ahtaalle alueelle. Terminaalissa säiliöt tulevat alueen 2-4 hehtaarin koon vuoksi lähellä toisiaan. Siitä seuraa erittäin suuri uhka ja riski, että syttymä jossain terminaalin laitteiston/putkiston/säiliön kohdassa aiheuttaa helposti ketjureaktion ja tuli sekä myrkylliset aineet leviävät hallitsemattomasti terminaalituotantolaitoksen toiminta-alueella säiliöstä toiseen ja lähialueelle. Samoin räjähdys jossain terminaalin putkiston/säiliön kohdassa tuhoaa ja vaurioittaa helposti viereisiä säiliöitä, laitteistoja ja putkistoja sekä lähialueen rakennuksia ja rakenteita.

Loviisan satama-alueen pienen koon (noin 86 hehtaaria) ja sijainnin sekä nykyisen tehokkaan käytön vuoksi kemikaaliterminaalille ei ole mahdollista osoittaa sen toiminnasta johtuvien uhkien ja riskien poiston kannalta riittävän isoa ja turvallista aluetta.

Edellä lausutun perusteella on tosiasia, että Terminaalin suuri varastokapasiteetti (114 000 m³), joka sijoittuu rakennetussa ympäristössä pienelle 4 hehtaarin alueelle tekee käytännössä mahdottomaksi turvallisen toiminnan alueella, ja mahdollisuuden asianmukaiseen varautumiseen häiriö- ja onnettomuustilanteisiin sekä niiden hallintaan.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen ja edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että AlfaTerminal Oy:n suunnittelema kemikaaliterminaalili on suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos, joka on kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) tarkoittama, turvallisuus selvitystä tai toimintaperiaateasiakirjaa edellyttävä tuotantolaitos. Em. velvoitteet määräytyvät laitoksen kemikaalien määrien ja vaarallisuuden mukaan. Suuronnettomuusvaarallinen tuotantolaitos on sijoitettava mahdollisimman kauas sellaisista kohteista, joissa on ihmisiä. Sijoituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös tuleva kehitys, kuten mahdolliset laitoksen laajennustarpeet. Onnettomuuksiin on varauduttava, koska vaaroja ei voida poistaa.

8. Kemikaalien kuljetuksesta aiheutuvat riskit

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan kuljetukset toteutetaan maa-, raide- tai vesiteitse. Koska terminaalin teoreettinen maksimikapasiteetti voi olla jopa 100 000 m³ kuukaudessa ja terminaalin kautta voi teoriassa liikkua peräti 1 200 000 m³ kemikaaleja vuodessa, niin eri kuljetusmuodoista aiheutuva riskit ovat merkittävän suuret.

Rautatiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan suurin osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu junalla. Rautatiekuljetukset tapahtuisivat Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaaliliin Lahti - Loviisa rataa pitkin. Rata on varsin huonokuntoinen ja vartioimattomia tasoristeyksiä on paljon. Rata kulkee monin paikoin aivan asutuksen vierestä ja Loviisan keskustan läpi. Lähimmillään asutusta on vain muutaman kymmenen metrin päässä radasta. Loviisan keskustassa radan etäisyys esimerkiksi Harjunrinteen kouluun on vain noin 100 m ja samalla etäisyydellä on myös tasoristeys. Esimerkiksi säiliövaunun suistuminen raiteilta tai törmäys tasoristeyksessä ajoneuvoon aiheuttaisivat rautatien lähistöllä asuville merkittävän vaaran.

Loviisan sataman rautatiet muodostuvat 6 kilometristä raiteita ja 9 vaihteesta. Sataman 10 tasoristeyksestä yhdeksän on vartioimattomia. Satamaraiteisto on Loviisan Satama Oy:n ja Suomen Viljava Oy:n omistamaa yksityisraidetta, joka sijaitsee Lahti-Loviisa satamaradan päässä ratakilometrillä 270-272. Rataverkolla on toisen luokan liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa omasta liikkumisestaan. Liikennöinti Loviisan sataman rataverkolla on aina vaihtotyötä. Tietolähde: *Loviisan Satama Oy:n verkkoselostus*.

Loviisan sataman julkaisemista satama-alueen rataverkoston tiedoista siis selviää, että alueella on tasoristeyksiä 10 kpl, joista 9 kpl vartioimatonta Valkon satamassa radan linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaaliliin koko satama-alueen läpi. Satama-alueella on siis 10 kpl tasoristeyksiä, joten junan törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) on erittäin suuri.

YVA-ohjelmassa ei ole huomioitu ilmeistä tarvetta täysien ja tyhjien säiliövaunujen säilytykseen Valkon satama-alueelle tai sen lähistölle perustettavalle ratapihalle. Satama-alueen ratapihalla seisovat vaunut ovat

3.6.2021

alueen muiden toimintojen välittömässä läheisyydessä ja onnettomuustilanteessa aiheuttavat suuren vaaran satamassa työskenteleville ihmisille ja myös siellä olevien alusten henkilökunnalle. Säiliövaunuista aiheutuu vastaavanlainen onnettomuusriski ympäristölle kuin kemikaaliterminaalistakin. Suomessa on tapahtunut ratapihoilla seisoville säiliövaunuille erilaisia uhkatilanteita ja onnettomuuksia.

Todettakoon vielä, että Valkon sataman ratapiha on Loviisan keskustan suuntaan päin täysin avoin ja ilman aitausta. Heikot satama-alueen turvajärjestelyt altistavat ratapihalla seisovat säiliövaunut myös mahdolliselle ilkivallalle.

Maantiekuljetukset

YVA-ohjelman mukaan osa kemikaalien maakuljetuksista tapahtuu säiliöautolla. Maantiekuljetukset Valkossa sijaitsevaan kemikaaliterminaalisiin tapahtuisivat valtatieltä (7) Loviisan keskustan alueen läpi Loviisiantietä (170) ja Valkontietä (178) pitkin. Tien 170 varrella on useita isoja marketteja. Teiden varrella on myös lukuisia risteysalueita. Tie 178 kulkee aivan asutuksen vierestä ja lähimmillään asuinrakennuksiin on vain noin 10 metrin matka. Esimerkiksi säiliöauton suistuminen tieltä tai törmäys toiseen ajoneuvoon aiheuttaisivat tien lähistöllä asuville merkittävän vaaran. Valkon satamassa tien linjaus on sellainen, että se kulkee suunniteltuun kemikaaliterminaalisiin koko satama-alueen läpi, joten säiliöauton törmäysriski satamassa jatkuvasti liikkuviin työkoneisiin ja muihin ajoneuvoihin (trukit, kauhakuormaajat, nosturit, kuorma-autot, säiliöautot ja rekat) ja juniin on erittäin suuri.

Merikuljetukset

YVA-ohjelmassa annetun tiedon mukaan satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle ja alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa. Siten merikuljetuksista aiheutuu merkittävä onnettomuusriski. Valkoon johtava laivaväylä kulkee Hästholmenfjärdenin läpi noin parin kilometrin päässä Hästholmenin saaresta, jolla sijaitsee Fortum Oyj:n Loviisan ydinvoimalaitos. Laitos ottaa jäähdytysvetensä Hästholmenfjärdenistä. Mikäli Valkon väylällä tapahtuu säiliöalukselle haveri ja sen kemikaalilastia tai polttoainetta (öljyä) pääsee mereen, niin on suuri riski, että päästö voi kulkeutua hyvin nopeasti laitoksen jäähdytysveden imuaukon kautta laitoksen merivesijäähdytysjärjestelmiin. Tätä tärkeää seikkaa ei ole arvioitu lainkaan YVA-ohjelmassa. Kemikaalien merikuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen turmiollinen eliöstölle, kuten kaloille ja linnuille (FINIBA-alue, joka sijaitsee satamasta 4,8 kilometrin päässä etelässä).

9. Paineaallon ja päästöjen vaikutukset

Tyhjien puhdistamattomien kemikaalisäiliöiden sisällä tapahtuvien höyryräjähdysten painevaikutukset arvioidaan kun:

- Säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä.
- Säiliön tilavuus on yli 5000 m³.

Laitoksen sijoituksessa on otettava huomioon mahdollisen räjähdysvaaran aiheuttaman paineaallon vaara ympäristölle. Räjähdysvaarallisia kohteita ovat esimerkiksi kiinteät kemikaalisäiliöt ja paineastiat, putkistot sekä vaarallisten aineiden kuljetussäiliöt. Ainakin sairaaloiden, vanhainkotien, päiväkotien ja muiden hoitolaitosten sekä koulujen, hotellien ja muiden suuren väkijoukon kokoontumiseen tarkoitettujen rakennusten tulee olla vaaraetäisyyden ulkopuolella. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*.

YVA-ohjelmassa annettujen tietojen perusteella ehdot (säiliössä varastoidaan syttyvää nestettä ja tilavuus on yli 5000 m³) täyttyvät höyryräjähdysten painevaikutusten huomioimisen osalta. Siitä huolimatta kemikaaliterminaalin vaaraetäisyyden sisäpuolella on mm. herkkiä kohteita (Ks. kohta 11, Herkät kohteet).

3.6.2021

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 7 §:ssä määrätään: *"Tuotantolaitos on sijoitettava sitä ympäröiviin rakennus- ja muihin kohteisiin nähden siten, ettei tuotantolaitoksessa tapahtuvasta, 5 §:ssä tarkoitetusta onnettomuudesta aiheudu sellaisia painevaikutuksia, että seurauksena voi olla:*

- 1. rakennusten tai rakenteiden sortuminen taikka vaurioita muiden tuotantolaitosten laitteistoihin, varastoihin tai muihin rakenteisiin siinä määrin, että onnettomuus voisi laajeta;*
- 2. pysyviä vammoja ihmisille alueella, jolla sijaitsee rakennuksia tai muita kohteita, joissa normaalisti voi olla ihmisiä"*

Suurimpien tuotantolaitosten (laajamittainen toiminta) on arvioitava suojaetäisyydet onnettomuuksien vaikutusten perusteella. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu 5000 m³ kemikaalisäiliön (säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³!) höyryräjähdystä tai vuotoa. Koska säiliöitä on sijoitettu määräänsä nähden hyvin pienelle alueelle yhteensä 15–20 kpl ja säiliöt ovat tilavuudeltaan 3000–8000 m³, niin räjähdys ja tulipalo yhdessä säiliössä voi aiheuttaa hallitsemattoman ketjureaktion, jossa myös viereiset säiliöt vaurioituvat, vuotavat ja syttyvät.

Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida ja käsitellä kohdassa 5 mainittuja kemikaaleja. YVA-ohjelmassa jopa myönnetään: "Koska todellinen ihmiseen kohdistuva vaara riippuu useasta tekijästä (aineominaisuudet, pitoisuus, leviämisenopeus, vaikutusaika, yksilön herkkyys, suojautumis- ja poistumisedellytykset), kaikkiin tapauksiin sopivia yksiselitteisiä turvarajoja ei voi määritellä."

Kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 §) mukaan:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa on otettava huomioon sellaisten onnettomuuksien vaikutukset, joissa tuotantolaitoksessa olevat tai onnettomuustilanteessa syntyvät kemikaalit voivat olla osallisina, kuten:

- 1) tulipalo tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 2) räjähdys tuotantolaitoksen alueella tai alueen ulkopuolella;*
- 3) kemikaalin pääsy tulipalon, räjähdysten, laiterikon, kemikaalin hajoamisen tai muun reaktion tai tapahtuman seurauksena tuotantolaitoksen alueen ulkopuolelle.*

Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon kemikaalin kaikki vaaraominaisuudet ja niistä aiheutuvien onnettomuuksien seuraukset sekä kemikaalien käsittelyn tai varastoinnin yhteydessä käsiteltävien tai varastoitavien pölyjen räjähdyksistä aiheutuvat seuraukset."

Onnettomuusskenaarion lähtökohtana on, että suuronnettomuus tapahtuu. YVA-ohjelman tarkasteluja ei ole tehty em. skenaarion mukaisesti.

Edellisissä kohdissa sekä jäljempänä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella voidaan todeta, että kemikaaliterminaalien sijoituspaikka ei täytä kemikaaliturvallisuusasetuksen (5 § ja 7 §) vaatimuksia. Ks. myös kohdassa 8 esitetyt asiat ja seikat koskien säiliövaunujen säilytystä Valkon sataman ratapihalla.

10. Pääväylä

Kemikaaliturvallisuusasetuksessa (4 §) määrätään:

"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon;

- 2) onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten mahdollisuudet suojautumiseen tai alueelta poistumiseen"*

Laitoksen sijoituksessa pääliikenneväyliin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja laitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) tai kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

3.6.2021

Pääväylä ja poistumisreitti Valkosta on Valkolammentien kautta Valkontielle (178). Valkolammentie sijaitsee kuitenkin vain noin 500 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa Valkolammentien ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat pääliikenneväylälle siten, että siitä voi aiheutua liikenteen huomattavaa häiriintymistä, joka haittaa merkittävästi tai jopa estää Valkon alueen evakuoinnin onnettomuustilanteessa ja muiden välttämättömien pelastustoimien toteuttamisen.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

11. Herkät kohteet

Herkissä kohteissa on varauduttava pidempään toiminta-aikoihin ja/tai henkilöiden suurempaan herkkyyteen kemikaalien vaikutuksille. Tällöin terveysvaaran arviointiin voi käyttää soveltuvaa AEGL-2-arvoa. Sitä käyttäen voidaan arvioida turvallista etäisyyttä esimerkiksi hoitolaitoksiin (vanhainkoti, päiväkoti), kouluun taikka kohteisiin, joissa voi olla kerralla suuria ihmismääriä (kerrostaloalue ja majoitusliike). Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa tulee ottaa huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulisi olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä. Mitä herkemmiä tai vaikeammin onnettomuustilanteessa tyhjennettävistä kohteista (päiväkoti, vanhainkoti, koulu jne.) on kyse, sitä kauempana niiden tulee olla vaarallisista laitoksista.

Valkon kemikaaliterminaalilla sijaitsisi noin 400 metrin päässä hoiva- ja tukipalveluja järjestävistä rakennuksista (Valkon Hoitokoti, Kulta-ajan koti) ja Valkon Kartano) ja 400–500 metrin etäisyydellä kerrostaloalueista, joissa on (yhteensä 10 kerrostaloa), YVA-ohjelman kuvasta (Kuva 9) puuttuu useita terminaalista etelään sijoitettavia kerrostaloja. Onnettomuuden sattumassa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa. On selvää, ettei esim. hoivakotia pystytä riittävän nopeasti evakuoimaan mikäli kemikaaliterminaalissa tapahtuu onnettomuus. Sopivalla tuulen suunnalla savu ja kemikaalipäästöt saavuttavat muutamassa minuutissa em. hoiva- ja tukipalveluasunnot ja kerrostaloalueet. Lisäksi Valkon päiväkoti sijaitsee noin 500 m ja Valkon koulu noin 600 metrin päässä suunnitellusta kemikaaliterminaalista. Alle 400 metrin päässä terminaalista sijaitsee myös majoitusliike (Valko Centre Hostel).

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai omin voimin poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10, Pääväylä).

Tuotantolaitosten sijoitusperiaatteena on, että haavoittuvat kohteet sijoitetaan mahdollisimman kauas vaaraa aiheuttavasta kohteesta (Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen*), joka periaate ei täyty kemikaaliterminaalin sijoittamisessa Valkon kaupunginosaan.

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

12. Asuinkohteet

Kemikaaliterminaalin 1 km suojavaähyöhykkeen sisällä sijaitsee runsaasti asuinrakennuksia (ks. YVA-ohjelman Kuva 9). Kuva 9 on puutteellinen, että siitä puuttuvat kemikaaliterminaalin eteläpuoleiset laajat asuinalueet ja Troolisataman teollisuusalue, jonne on sijoittunut useita yrityksiä. Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ei ole otettu huomioon sen aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle (ks. myös kohta 11). Onnettomuuden sattumassa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa.

Onnettomuuden tapahtuessa ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua asuinalueilta ja teollisuusalueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan

3.6.2021

riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä). Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien ihmisten puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen.

Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen estäisi ja rajoittaisi ratkaisevasti jatkossa Valkon alueen käyttöä ja rakentamista. Jo kemikaaliterminaalin sijoittuminen asuinalueen välittömään läheisyyteen vie alueelta edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä vaikeuttaa edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä Valkon alueella. Kemikaaliterminaalin suojavyöhykkeen sisään jääminen merkitsisi myös kiinteistöjen arvon merkittävää laskua.

13. Ympäröivät teollisuus- ja tuotantolaitokset sekä yritykset

Aivan kemikaaliterminaalin välittömässä läheisyydessä suojavyöhykkeellä ja vain muutaman sadan metrin päässä sijaitsee useita yrityksiä: Valkon Satamapalvelu Oy, C&C Port Agency Finland Oy Ltd, Oy Phoenix Collector Ltd, Loviisa Forwarding & Stevedoring (LFS), Cargo Connexion, SCHWENK Suomi Oy, Suomen Hiiva Oy, Suomen Viljava Oy sekä Terramare Oy. YVA-ohjelmassa ei mainita muutaman sadan metrin päässä kemikaaliterminaalin vaikutusalueella (suojavyöhykkeellä) suurin etelän suuntaan sijaitsevia Trooli-sataman alueen yrityksiä, jotka ovat Boomeranger Boats Oy, He-Wi Oy, WD Steel Oy, WD,s Diner ja kaikille päästöille erittäin herkkä Semilax Oy:n kalakasvattamo.

Kemikaaliterminaalin sijoituksessa ympäröiviin teollisuus- ja tuotantolaitoksiin tai vastaaviin nähden ei ole otettu huomioon, että onnettomuuden lämpösäteily- tai painevaikutukset (myös heitteet) ja kemikaalien aiheuttama terveysvaara ulottuvat em. yrityksiin siten, että niistä aiheutuu näiden toiminnan huomattavaa häiriintymistä.

Onnettomuuden sattuessa sen ajallinen kehittyminen voi olla erittäin nopeaa ja sen tapahtuessa em. yrityksissä tai satamassa olevilla aluksilla työskentelevillä ihmisillä ei ole mahdollisuutta suojautua tai mahdollisesti edes poistua alueelta. Heitä ei myöskään pystytä pelastusviranomaisten toimesta evakuoimaan riittävän nopeasti (ks. myös kohta 10 Pääväylä)

Kemikaaliterminaalin sijoituspaikkaa valittaessa ei ole otettu huomioon kemikaaliasetuksen määräämällä tavalla onnettomuuden kohteeksi joutuvien yritysten työntekijöiden puuttuvia mahdollisuuksia suojautumiseen tai mahdollista estettä alueelta poistumiseen

14. VARELY 1961/5710/2020

Kemikaaliturvallisuusasetuksen 4 §:n mukaan: *"Tuotantolaitoksen sijoituksessa muuhun toimintaan nähden on otettava huomioon: 3 onnettomuuden leviämiseen ja kulkuun vaikuttavat seikat, kuten vesistöt ja viemärit, maastonmuodot, maaperän laatu, ilmasto-olosuhteet ja rakennukset".*

Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Viite: *Tukes opas, Tuotantolaitosten sijoittaminen.*

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on antanut 12.5.2021 (dnro 1961/5710/2020) päätöksen: *"Kalastuslain 53 § mukaiset kalastuskiellot Loviisan merialueella. Loviisa."* Päätöksen mukaan *"Loviisanlahti: 1.4.-30.6. kaikki kalastus kielletty onkimista lukuun ottamatta."*

ELY-keskuksen päätöksessä mm. todetaan *"Loviisanlahden kohdalta hakemuksen perusteluina on kevään sekä alkukesän kieltojen osalta kuhan kudun turvaaminen. Loviisanlahden osalta hakemuksessa mainitaan myös muiden kevätkutuisten kalalajien kuten hauen ja ahvenen kudun turvaaminen."*

Kemikaaliterminaalissa tai kemikaalien kuljetuksen yhteydessä Loviisanlahteen tapahtuva päästö aiheuttaisi merkittävän vaaran meren ekosysteemille ja olisi kemikaalipäästön määrästä riippuen ilmeisen tuhoisaa mm. ELY-keskuksen em. rauhoituspäätöksessä mainituille kalalajeille. Tätä seikkaa ei ole YVA-ohjelmassa asianmukaisesti selvitetty.

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterминаalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

[illegible]

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterминаalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

[illegible]

3.6.2021

VAATIMUS

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterминаalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

[illegible]

Kaikkien muistutuksessa / mielipiteessä edellä esitettyjen asioiden ja seikkojen perusteella me allekirjoittaneet Loviisan kaupungin asukkaat vaadimme, että Loviisan Valkon satamaan ei saa perustaa kemikaaliterминаalia (0-vaihtoehto).

ALLEKIRJOITUKSET (allekirjoitus, nimen selvennys ja osoite)

[illegible]

Lähetäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 23.25
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021

Mielipide nro 20

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei,

Missään nimessä ei tule sijoittaa kemikaaliterminaalia Valkon satamaan keskelle elävää ja luonnonkaunista asuinalueita koulun, päiväkodin ja hoitokodin läheisyyteen. Samat kemikaalit löytyy jo esim. Kilpilahdesta. Jos tällaista terminaalia tarvitaan niin miksei sijoiteta sinne missä kaikki on jo valmiina? Säilytetään Valkon ainutlaatuinen kylä jatkossakin turvallisena ja viihtyisänä asuinpaikkana nykyisille ja tuleville asukkailla. Pidetään huolta ympäröivästä luonnosta ja merialueista ja ennen kaikkea ei riskeerata ihmisten terveyttä sijoittamalla myrkkyyvarastoja ihmisten kotien läheisyyteen.

Kiitos,

Ystävällisin terveisin,

Lähetäjä:

Lähetetty:

keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 13.27

Vastaanottaja:

ELY Kirjaamo Uusimaa

Aihe:

UUDELY/5024/2021

Luokat:

Elina

Mielipide Alfa Terminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutus arviointiohjelmaan.
Viite UUDELY/5024/2021.

Puollamme Loviisan sataman kehitystä ja tämän elinvoiman kasvua, siitä ei ole epäilystäkään, mutta haluamme myös tuoda merkinnän/lausuman että tämä hanke ei myöskään saa heikentää/estää olemassa olevien yritysten kehitysmahdollisuuksia laajentua alueellaan ja liiketoimessaan nykyisellä alueellaan jopa konsultointiväyhykkeen sisäpuolella.

Yrityksemme toimii Troolisatamassa joka on aivan vieressä toimiva yritysalue ja aikaisemmalta nimeltään kutsuttu kalasatama. Alueella toimii nykyään veneteollisuuden/rakentamisen, metalliteollisuuteen, vesirakentamisen, nosturipalvelu, öljyntorjunta, ravintola ja elintarvike ja kalajalostukseen kohdistuvat yritykset. Lisäksi toimistomme toimii nyt osoitteessa Valkolammentie 2. joka on naapuri alue (usealla eri yrityksellä) satamalle.

Edustan yhtä näistä Troolisatamassa toimivista yrityksistä jonka toimiala on vesirakentaminen ja nosturipalvelut. Meidän hallinnassa on Troolisataman alueelta kaksi eri yritystonttia ja hallirakennusta. Haluamme merkinnän että mikäli SEVESO-direktiivin mukainen konsultointiväyhyke estää/heikentää meitä ostamasta nykyistä tai uutta tonttia itsellemme, estää/heikentää vanhojen hallien laajentumisen tai uusien hallien rakentamisen, estää/heikentää laiturirakenteiden rakentamisen tai muuta vastaavaa joka on esteenä liiketoiminnan kasvulle, tulee kemikaalialueen järjestelyt järjestää siten että nämä eivät ole esteenä meidän liiketoiminnalle.

Suoritamme yrityksessämme tulityötä/hitsausta joka ei myöskään saa estyä kemikaaleista johtuen.

Ystävällisin terveisin

Janine Henriksson-Wiberg,tj

Nostokuljetus He-Wi Oy

Postiosoite: Metsänkaatajankuja 16, 07900 LOVIISA

Variikko: Troolitie 8, 07910 VALKO /Troolisatama

puh. + 358 (0)50 308 1801

e-mail: nostokuljetus@he-wi.fi

www.he-wi.fi

Lähetäjä:
Lähetetty: maanantai 7. kesäkuuta 2021 10.51
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa

Luokat: Ossi; Ympäristö

UUDELY/5024/2021

Vastustan alfaterminaalin sijoitusta Valkoon.

Lähettäjä:
Lähetetty: maanantai 14. kesäkuuta 2021 9.33
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa; Heikkinen Erika (ELY)
Aihe: Lausunto Alfaterminal
Liitteet: Alfaterminal Lausunto.docx

Luokat: Elina; Ympäristö

Lausunto Alfaterminal Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta UUDELY/5024/2021.

Ely-Keskukselle

Lausunto Alfaterminal Oy:n
ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
UUDELY/5024/2021

Ympäristöministeriön ohjeen mukaan suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset ja vaarallisten aineiden kuljetusreitit ja niitä palvelevat ratapihat on sijoitettava riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Nyt suunniteltu terminaali sijaitsee keskellä asuinalueita ja kulkee useiden asutuskeskusten halki, mm. Loviisan koulukeskuksen vierestä. Ratapihan paikkaa ei arviointiohjelmassa ole määritetty, mutta sataman ratapiha sijaitsee sataman pohjoispäässä 100 – 200 metrin päässä asutuksesta. Vieressä on tulitöitä, mm. polttoleikkausta tekeviä yrityksiä.

Rata on sähköistämätön ja varsin huonokuntoinen. Radalla on kymmeniä vartioimattomia, vaarallisia tasoristeyksiä. Onnettomuuksia tapahtuu koko ajan, joten suuronnettomuusriski on suuri. Lausunto pitää pyytää kaikilta radan varren kunnilta (Lapinjärvi, Myrskylä, Orimattila ja Lahti).

Liikennöinti tapahtuu dieselvetureilla, jotka ovat saastuttavia ja meluisia. Sataman mukaan terminaalista aiheutu melua tai muitakaan päästöjä. Tulee kuitenkin ottaa huomioon sataman kokonaispäästö, melu, pöly valo ym. Tälläkin hetkellä melu todennäköisesti ylittää 55 db, kun lastataan romulaivaa.

Terminaalia varten tehtävä Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaava on täysin yksipuolinen ja huomioi vain sataman tarpeet. Valko ja Svenäs ovat yli satavuotiaita asuin alueita ja nyt ne halutaan tuhota sataman alta. Ironista asiassa on, että rahtimäärät satamassa ovat vähentyneet murto-osaan aiemmasta, vajaasta kahdesta miljoonasta noin puoleen miljoonaan, lisäksi Rauanheimo siirsi lopunkin hiilen (antrasiitin) käsittelyn Tahkoluotoon. Tosin nyt on tuotu isolla raekoolla olevaa kivihiiltä. Kuten Vaasan hallinto-oikeus totesi päätöksessään 30.4.2021 nro 21/00600/3, liikennemäärät Loviisan satamassa ovat vähäisiä.

Samassa päätöksessä käsitellään myös nyt ruopattavaksi tarkoitetun alueen eri pitoisuuksia:

Vuonna 2006 laituripaikkojen 3 ja 4 (Pitkälaituri) ja 6 (Pohjoislaituri) edustojen ruoppauksen yhteydessä on selvitetty ruopattavan alueen sedimentin laatua. Vuonna 2011 myönnetyn vesitalousluvan numero 141/2011/4 yhteydessä on tutkittu sedimenttien laatua Pitkälaiturin edustalla, josta on mitattu Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa (Ympäristöopas 117, 2004; sittemmin Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) tarkoitetun läjityskelvottomuutta osoittavan tason 2 ylittäviä PCB-yhdisteiden, PAH-yhdisteiden ja yhdessä näytteessä myös lyijyn pitoisuuksia. Useissa näytteissä PCB:n, orgaanisten tinayhdisteiden, öljyhiilivetyjen, PAH-yhdisteiden ja muutamissa pisteissä lisäksi elohöyryt (14) pean, kadmiumin, kuparin ja lyijyn normalisoidut pitoisuudet sijoittuvat tasojen 1 ja 2 välille, jossa läjityskelpoisuus on vuoden 2004 ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaan tapauskohtaisesti harkittava. Kyseiset tutkimustulokset ovat selvityksen mukaan sellaiselta alueelta, missä potkurivirroilla voi olla vaikutusta. Selvityksen mukaan ruoppaamalla jäänyt ja merimerkillä osoitettu alue on rajattu satama-altaasta pois eikä alueen kautta ole mitään sellaista liikennettä, missä potkurivirroilla olisi pohjaolosuhteisiin vaikutusta.

Nyt tämä alue ruopattaisiin terminaalilaiturin ja terminaalin alta. Minne ruoppausmassat kuljetettaisiin? Loviisan oma maamassojen läjitysalue sijaitsee asuinalueiden välittömässä läheisyydessä ja on tarkoitettu vain puhtaille maille. Tosin Loviisan kaupunki on hakenut ympäristöluvan muutosta, joka sallisi alueen käytön myös pilaantuneille massoille ja lisäisi moninkertaisesti alueen läjitettävien massojen määrää. Mitkä ovat ruoppausmassojen vaikutukset ympäristöön ja taataanko, ettei tule valumia mereen? Mitkä ovat ne kustannukset, jotka ruoppauksesta aiheutuisivat Loviisan kaupungin maksettavaksi?

Ruopattavan alueen vieressä on kalankasvatusallas, miten vapautuvat myrkyt ja veden samentuminen vaikuttaa kaloihin ja myös kalanjalostusteollisuuteen. Semilax Oy on satamaa huomattavasti suurempi veronmaksaja Loviisassa.

Valkon ja lähialueiden osayleiskaavan laadinta aloitettiin jo 2009 ja se tuotiin nähtäville 2018 pitkän ja perusteellisen prosessin jälkeen. Loviisan Satamakiinteistöt Oy teki satamajohtaja Vepsäläisen allekirjoittama kiirehtimispyyntö, joka romutti vuosien työn. Itse kiirehtimispyyntö ei ollut mitään konkreettista, jolla olisi pitänyt muuttaa esitettyä kaavaluonnosta, ainoastaan se, että siinä pidettiin Valkon kolmion vuonna 2.2.2012 vahvistettua asemakaavaa valitettavana. Kaupungin konserni- ja kehitysjaosto tosin oli jo 22.8.2019 kokouksessaan päättänyt karkottaa ihmiset Valkon kolmiosta, myöhemmin Eestinkolmioksi, Eestintien vuoksi, nimetyltä alueelta. Olemme tehneet useita aloitteita ja esityksiä kaupungin Elinkeino- ja infrastruktuurilautakuntaan kiirehtimispyyntö poistamiseksi, mutta kaikki ovat hylätty. Kun sitten kaavaluonnokset tulivat esille, ne olivat varsinaisia yllätyksiä. Niissä ei ollut juuri mitään jäljellä alkuperäisestä kaavaluonnoksesta. Kaavaluonnokset on tehty täysin yksipuolisesti sataman ehdoilla, asukkaista välittämättä. Ne tuhoavat normaalin asumisen neljässä kylässä, noin 2000 asukasta, yli 10 % Loviisan asukkaista. Kaavaluonnoksista puuttuu mm. kemikaaliratapiha, joka on sataman pohjoisosassa, noin 100 metrin päässä lähimmästä kylästä. Kaavaluonnoksista puuttuu Seveso-vyöhykkeet ratapihan ympäriltä. Ratapihan vuoksi terminaalia ei voida merkitä pelkkänä korttelina. Kaavaluonnokset ovat maakuntakaavan vastaisia, joka kehittää aluetta asumisen ehdoilla. Kaavaluonnoksista puhutaan kuin ne olisivat jo hyväksyttyjä.

Kaavaluonnokset ovat mielestäni EU:n kilpailulainsäädännön vastaisia, koska ne tuovat kilpailuetua vain yhdelle yritykselle, Loviisan Satama Oy:lle.

Mielestäni arviointiohjelmassa vähätellään kemikaaliterminaalin lähiasukkaille koituvia haittoja. Mahdollinen terminaali tulee rajoittamaan normaalia elämistä. Satamaa ympäröivä alue on niin kulttuurihistoriallisesti arvokas alue kuin arvokas rakennettu alue. Määreet ovat maakuntakaavasta. Koska suuri osa alueen rakennuksista on suojeltuja yli 100-vuotiaita, niin laki velvoittaa ylläpitämään niitä, riittääkö ihmisten motivaatio vyöhykkeen alaisuudessa hakemaan lupia Tukesilta ja muilta tarvittavilta viranomaisilta. Tosin kaupunki haluaakin eroon näistä rakennuksista, osan taloista kaupunki on ilmoittanut purkavansa, eivät edes omista niitä ainakaan vielä.

Miten pelastussuunnitelmassa on järjestetty evakuointi ja lähiasukkaiden turvallisuus? Alueelle kulkee vain yksi käyttökelpoinen pääväylä, joka kulkee asutuksen ja sataman välistä ja lienee käyttökelvoton onnettomuustilanteessa. Todennäköisesti onnettomuustilanteessa ei ehditä tekemään edes hälytystä, kun aineet ovat tavoittaneet lähiasutuksen.

Mitkä ovat vaikutukset Sistolanlahden pienvenesatamalle? Pienvenesatamassa ovat myös SAR:n ja Valkon VPK:n pelastusalueet. Pääsevätkö ne mitä kautta merelle? Kuinka käy vapaa-ajan veneilylle, jos reitti sulkeutuu täytön myötä ja mikä on ISPS-alueen suuruus?

Mielestäni terminaali ei tuo lisäarvoa alueelle, koska sataman eteläpuoleisella teollisuusalueella toimii suurempia yrityksiä kuin satama itse ja kuinka niiden lopulta käy, jos terminaali valmistuu ja sinne aloitetaan kulkureittien teko. Myös läheisellä Troolisataman teollisuusalueella on satamaa huomattavasti suurempia yrityksiä, mitkä ovat niille terminaalista koituvat haitat. Havainnekuvat eivät anna tietoa todellisesta tilanteesta, koska niin rautatien kuin maantien sisääntuloväylät puuttuvat. Lisäksi osassa kuvista sementtisiilo sijaitsee terminaalialueen sisäpuolella ja viljasiilo aivan rajalla. Sisääntuloväylien tieltä

jouduttaneen purkamaan useita halleja ja näin menetettäisiin enemmän työpaikkoja kuin terminaalien on otaksuttu tuovan.

Arviointiohjelman sivulla 7 on havainnepiirros ex-alueesta, jonne ajetaan dieselveiturilla sisään, mielestäni tämä ei ole ATEX-direktiivin sallimaa, koska dieselmootoreista on mahdollista tulla kipinöintiä ja ne levittävät ilmaan kuumaa pakokaasua, johon herkimmät kaasut voivat reagoida. Myös soihdutuksen yhteydessä ovat päästöt mahdollisia. Tässä tapauksessa asutus on niin lähellä, ettei päästöihin ehditä reagoida.

Itse aineisiin en puutu, koska se on Tukesin tehtävä.

Suomessa löytyy useita valmiin infran omaavia sijoituspaikkoja, mm. Naantalin ja Porvoon Jalostamoilta.

Hankkeen taustavoimat eivät vaikuta kovin luotettavilta ja niistä ei anneta mitään tarkkaa tietoa ja sataman aiempi toiminta ei myöskään ole luottamusta herättävää, piittaamatonta ja välinpitämätöntä. Se saa ajattelemaan jatkuuko samankaltainen toiminta myös kemikaalien kanssa muodostaen varsin suuren riskin.

Entä eettinen puoli? Mistä kemikaalit tulevat? Venäjän sotatieteellisuuden jätteitä? Minne kemikaalit toimitetaan? Tuskin länsimaisille teollisuusyrityksille. Afrikkaan luvattomille kaivoksille?

Arviointiohjelma ei anna itsestään kovin hyvää kuvaa, koska se vaikuttaa hyvin yksipuoliselta eikä siinä ole riittävästi huomioitu lähiympäristöä, joten esitän, että vaihtoehto 0 on ainoa mahdollinen.

Lähetäjä:
Lähetetty: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 22.35
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Mielipide nro 24
(2 nimeä)

Ei kemikaaliterminaalia Valkoon.

Me allekirjoittaneet vaadimme että Alfa Terminal Oy:lle ei myönnetä lupaa kemikaalivarastolle Loviisan Valkon satamassa.

Vaadimme että Valkon alueen osayleiskaavaan ei tule satamaan T/kem merkintää. T/kem merkintä on tarkoitettu suuronnettomuusvaarallisille kohteille ja sallii merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan ja varastoitavan laitoksen.

Kemikaalivarastoa suunnitellaan keskelle 1500 asukkaan Valkon kylää. Lähimmät asukkaat ovat noin 600 m päässä. Lähes kaikki kylän asukkaat jäävät Tukesin määrittelemän Seveso-konsultointivyöhykkeen sisään. Alueella sijaitsee myös päiväkot, koulu ja hoitolaitoksia, jotka Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaan tulisi Seveso-konsultointivyöhykkeellä sijaita riittävän etäisyyden päässä laitoksesta huomioiden realistiset evakuointimahdollisuudet. Tämä ei tunnu mahdolliselta Valkon alueella.

Valko sijaitsee noin 5 km Loviisan keskustasta, Loviisanlahden suulla. Kemikaaleja suunnitellaan kuljetettavaksi maanteitse, meriteitse ja raiteitse. Junarata kulkee läpi Loviisan keskustan. Kuljetukset maateitse kulkisivat myös keskustan suuntaan, Valkontietä pitkin, joka on ainoa tie Valkosta pois. Meriteitse vahingot vaikuttaisivat koko Loviisanlahdelle, myös Loviisan keskustan alueelle.

Kuljetukset raiteitse ja maanteitse menevät läpi Valkon ja Loviisan pohjavesialueiden. Tukesin mukaan T/kem merkittyä tuotantolaitosta ei saa sijoittaa pohjavesialueelle ilman erityistä syytä.

Vaarallisen kemikaalin varasto on merkittävä riski asukkaiden terveydelle, ympäristölle ja koko luonnonkauniin asuinalueen houkuttelevuudelle. Valkon kylä tulee säilyttää viihtyisenä ja turvallisena asuinalueena, joka toivottaa tervetulleeksi myös uudet asukkaat ja lapsiperheet. Kaupunki saa kehittyä, mutta ei Valkon asukkaiden kustannuksella. Kaupungin kehitystoimilla ei saa vahingoittaa Valkon asukkaiden kiinteistöjen arvoja tai alueen imagoa turvallisena asuinpaikkana.

.

Valkossa asuva lapsiperhe ja yrittäjä jonka toiminta on Valkon troolisatamassa

Lähettäjä:
Lähetetty: perjantai 28. toukokuuta 2021 15.55
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Mielipiteen esittäminen: Loviisan kemikaaliterminaali

Luokat: Tiina

Hei

Haluaisin ilmaista mielipiteeni mahdollisena tulevana loviisalaisena liittyen Loviisan Valkoon suunniteltuun kemikaaliterminaaliin. Omat sukujuuren ulottuvat Loviisaan aina 1903 vuoteen asti ja isovanhempien sekä muiden sukulaisten myötä kaupungin kulttuurillisestikin merkityksellinen historia on tullut tutuksi.

Hyvin surullisin mielin olen seurannut suunnitelmia liittyen suunniteltuun kemikaaliterminaaliin. Koko ajatus ja suunnitelmat vaikuttavat kohtuuttomilta kaupungin nykyisiä ja tulevia asukkaita kohtaan. Loviisa on vuosien varrella muuttunut kylpyläkaupungista taiteilijoiden kodiksi ja nyt täysin unohdetuksi läpikulkukyläksi. Kaupunki ei vedä tällä hetkellä puoleensa muuttoliikennettä ja kemikaaliterminaali ei helpota tätä asiaa. Vuodelle 2023 suunnitellut Asuntomessut ottavat isosti takkiinsa, jos suunnitellun alueen lähistölle isketään kemikaaliterminaali.

Loviisa on tehnyt jo osansa Suomen tuottavuuden kannalta ydinvoimalan myötä. Miksi turmella kaupunkia vielä kemikaaliterminaalilla? Eikö Suomesta muka löydy parempia kohteita, jotka eivät vaadi tappioita kokonaiselta kylältä? Toivon, että tässä asiassa ymmärretään kuunnella ihmisiä - en usko, että Loviisasta löytyy kovinkaan montaa, joka seisoi hankkeen takana. Tämä varmasti myös kertoo tarpeeksi siitä, miten epäinhimillisiä tämän hetkiset suunnitelmat ovat.

Terveisin,

Lähtettäjä: keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 22.16
Lähetetty:
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Hanke UUDELY/5024/2021

Mielipide nro 26

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei,
ilmoitan että vastustan hanketta jonka käsittelynumero on UUDELY/5024/2021.
En näe että hankkeen tuomat edut millään lailla olisivat suuremmat kuin sen haitat Valkon alueelle ensisijaisesti mutta myös koko Loviisalle, esim. asuntojen hintatason lasku, turvallisuus sekä Valkon alueella ja Loviisan lahden rannoilla, sekä teillä että raiteilla matkalla satamaan. Hanke ei myöskään ole niin avoimesti esitelty kuin tällaisen hankkeen tulisi olla. Loviisan asukkailla on oikeus saada kaikki tarpeellinen tieto asiasta koska hanke vaikuttaa vahvasti myös alueen imagoon, turvallisena pikku-kaupunkina.
Ystävällisin terveisin,

Lähetäjä:**Lähetetty:**

keskiviikko 16. kesäkuuta 2021 21.05

Vastaanottaja:

ELY Kirjaamo Uusimaa

Aihe:

UUDELY/5024/2021

Luokat:

Elina; Ympäristö

Alfaterminal suunnittelee kemikaliterminaalin rakentamista Loviisan Valkon satamaan. Suunniteltu säiliöalue purkutermiinaaleineen sijoittuu keskelle Valkon kylää. Suunniteltu säiliöalue tulee aiheuttamaan suuren turvallisuusriskin, jos sattuisi onnettomuus. Alueella on noin 1500 asukasta ja alueella sijaitsee, koulu, päiväkoti ja hoitokoti sekä teollisuutta. Alueen evakuointia ajatellen, Valkosta johtaa yksi tie pois kylästä. Pahinta onnettomuutta, eli tulipaloa vastaan on palokunnan vaikea lähestyä. Koska tuleva alue olis vain yhdeltä sivulta sammutusautoilla lähestyttävissä. Alfaterminal on ilmoittanut että se kuljettaisi laivoilla, säiliöautoilla ja junakuljetuksin kemikaaleja Valkon satamaan/satamasta. Laivaväylä Orrengrundista Valkkoon on matala, kapea ja mutkikas. Kyseinen väylä ei mielestäni ole turvallinen kyseisiin kuljetuksiin. Lisäksi laivakuljetukset vaikuttavat suoraan mahdollisen onnettomuuden sattuessa Fortumin Loviisan voimalaitoksen jäähdytysveden saantiin. Autokuljetukset ovat suuri riski juuri ennen Loviisan. Solvikintien risteysalueella on sattunut monta onnettomuutta viime vuosina. Talviaikana säiliöautojen lähtö satamasta on hankalaa, koska Valkon keskustasta alkaa ylämäki johon autot eivät ole saaneet vielä vauhtia. Lumisina talvina on rekkoja autettu sataman pyöräkuormaajalla mäen päälle. Rautatiekuljetukset nykyisellä radalla joka on huonokuntoinen, ei missään nimessä ole kelvollinen kemikalikuljetuksiin. Valkon ja Lahden välillä on lukematon määrä valvomattomia tasoylikäytäviä, joissa on viimeisen vuoden aikana sattunut ainakin kaksi onnettomuutta. Lisäksi rata kulkee Loviisan läpi, ollen suuri riski ympäristölle juuri radan kunnon ja tasoylikäytävien vuoksi. Kotka-Haminassa ja Kilpilahdessa on jo valmiit radat, tiet ja suorat syvät väylät, sekä alueet kemikalikuljetuksiin ja varastointiin. Uusia kemikalitermiinaaleja suunniteltaessa tulisi sijoituspaikat suunnata "vanhoille" paikkakunnille. Niissä on jo huomioitu ympäristön turvallisuus, eikä ne sijaitse keskellä asutusta.

Valkossa 16.6.2021

Lähetäjä:
Lähetetty: perjantai 18. kesäkuuta 2021 14.14
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei!
Toivon että kommenttini otetaan vielä huomioon. Laitoin viestin eilen mutta osoitteesta puuttui harmillisesti yksi väliviiva.

Loviisan Valkon satamaan suunnitellulla vaarallisen kemikaalin varastolla on asumiseen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen suuret negatiiviset vaikutukset. Hanketta ei pitäisi toteuttaa näin lähellä asutusta.

Valkossa on asukkaita 1500. Lähimmät vain 600 metrin päässä ja suurin osa kilometrin säteellä suunnitellusta laitoksesta. Kerrostaloja on kilometrin säteellä yksitoista. Valkon asuinalue on turvallinen ja luonnonkaunis ja ympärillä on paljon metsää ja merta. Suuronnettomuusvaarallisen, merkittävän ja vaarallisia kemikaaleja valmistavan ja varastoitavan laitoksen paikka ei ole tällaisen asuinalueen keskellä.

Valkossa on päiväkotia, koulu ja hoitolaitoksia. Näiden tärkeiden ja erityistä huomiota vaativien toimintojen realistinen evakuointi ei tunnu mahdolliselta onnettomuuden sattuessa. Valkosta on vain yksi tie pois, ja sitä tietä kulkee myös rekkaliikenne. Suuronnettomuuden sattuessa evakuointi on mahdotonta. Suuronnettomuuden vaara on toki pieni, mutta sen tapahtuminen asuinalueella katastrofaalinen. Suunnitellut kemikaalit ovat todellisia myrkkyjä ja on ihan käsittämätöntä millä välinpitämättömyydellä niitä ollaan tuomassa asutuksen keskelle.

Junarata kulkee Loviisan keskustan läpi, ja tasoristeyksiä on jo ensimmäisen viiden kilometrin matkalla ainakin viisi. Yksi jopa ihan Harjunrinteen koulun vierellä. Asuintaloja on koko matkan Valkosta Loviisaan ihan junaradan vierellä, lähimmät vain kymmenien metrien päässä junaradasta. Näissä kohdin ihmiset, kodit ja lapset ovat liian lähellä vaarallisten kemikaalien kuljetuksia ja onnettomuusriskejä.

Veneily on Valkossa tärkeä vapaa-ajan harrastus ja kemikaalivarasto on tulossa tärkeälle veneilyväylälle Sistolan rannasta lähteville. Lahdella on ainakin 166 venepaikkaa, jotka kaikki ohittavat laitosalueen veneillessään. Laitosalue tulee merkittävästi muuttamaan lahden ulkonäköä, veneilijöiden viihtyvyyttä ja turvallisuudentunnetta.

Loviisassa on suosittu vierasvenesatama ja kaikki sinne kulkevat veneilijät tulevat ohittamaan laitosalueen. Se on kuin tervetulotoivotus kaupunkimme tuleville, ja todellinen imagohaitta.

Valkon satama sijaitsee Loviisanlahden suulla ja mahdolliset onnettomuudet merellä ja laivan lastauksessa tulevat vaikuttamaan dramaattisesti koko Loviisan alueelle. Merivesi saastuisi helposti koko lahdella Loviisan keskustaan saakka ja vaarassa ovat uimarannat, virkistysvedet ja mökkiläisten rannat.

Kemikaaliterminaalista puuttuvat täysin havainnekuvat. Ne ovat oleellinen seikka kun mietitään sen vaikutuksia asukkaisiin. Samoin tarvittaisiin havainnekuvat ja mitat soihdusta jota terminaaliin suunnitellaan. Tuleeko soihdusta hajuhaittoja ja kuinka laajalle leviävät? Havainnekuvat tarvittaisiin useammalta suunnalta, jotta nähdään miltä laitos tulee näyttämään Valkoon tulijan, ulkoilijan ja veneilijän näkökulmasta. Yksi Valkontieltä kun Valkoon saavutaan. Yksi Lammenpolun kävelytieltä jossa kulkee suosittu ulkoilureitti, mäen alapuolelta sataman suuntaan. Ja yksi tai useampi mereltä.

Kemikaalivarasto tulee vaikuttamaan Valkon asukkaiden kiinteistöjen arvoihin negatiivisesti. Kukaan ei halua ostaa tai omistaa taloa kemikaalivaraston vierestä, eikä kiinteistöjä ole jatkossa enää helppoa myydä. Talojen arvot tulevat laskemaan. Tämä haitta on täysin ohitettu, vaikka oman kodin ostaminen on jokaiselle suurin ja tärkein rahallinen satsaus elämässä. Kaupungin kehitystoimilla ei pitäisi tuhota asukkaiden omaisuuden arvoa.

Loviisa on imagoltaan turvallinen ja sympaattinen pikkukaupunki. Vaarallisen kemikaalin varasto keskellä asutusta tulee muuttamaan sen mielikuvan ja siitä on merkittävää haittaa koko kaupungille.

Laitoshanke tulee näivettämään Valkon aluetta, kun asukkaiden viihtyvyys laskee ja asuntojen hinnat laskevat. On epäselvää saako kaupunki enää lupaa rakentaa Seveso-suojavyöhykkeelle uutta päiväkotia ja vanha alkaa olla tiensä päässä. Jos päiväkoti ei saa jatkossa lupaa on se täydellinen kuolinisku alueelle.

Nämä kaikki yllämainitsemani seikat puoltavat sitä että tämän koko luokan kemikaalivaraston paikka ei ole keskellä asutusta Valkon kylässä.

Yst. terv.

Lähettäjä: Valkon Kyläyhdistys
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 14.13
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa;
Aihe: UUDELY/5024/2021
Liitteet: UUDELY_5024_2021_17062021.pdf

Luokat: Elina

Hei,

Liitteenä Valkon Kyläyhdistys Ry:n sekä Valkon Eläkkeensaajat Ry:n kirjallinen mielipide asiaan UUDELY/5024/2021

Pyydämme kiittauksen että viesti on vastaanotettu.

Ystävällisin terveisin

Teemu Peräkylä
Valkon kyläyhdistyksen puheenjohtaja

Valkon Kyläyhdistys ry - Valkom Byaförening rf

Uudenmaan ELY-keskus

MIELIPIDE ALFA TERMINAL OY:N KEMIKAALITERMINAALIA KOSKEVASTA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Mielipiteen ilmaisevat tahot: Valkon kyläyhdistys ry 212 varsinaista jäsentä sekä 4 yhdistysjäsentä ja Valkon eläkkeensaajat ry 40 varsinaista jäsentä. Yhdessä lausumme seuraavaa:

Ympäristöministeriön Ohjekirje YM4/501/2015 (22.6.2015) ja sen noudattaminen

Yllä mainitun kirjeen sivulla 2 kappaleessa, joka alkaa "Suunniteltaessa riskille alttiiden toimijoiden..." sanotaan, että kaavaa laadittaessa on pyydettävä varhaisessa vaiheessa Tukesin ja pelastusviranomaisen lausunto. Valkon kyläyhdistys epäilee, onko kyseistä lausuntoa pyydetty, koska ollaan jo YVA-vaiheessa, vaikka kirjeen aiemmassa kappaleessa kerrotaan minkälaiseen paikkaan ja minkälaisen toimintojen lähelle ei saa kysytyn laista terminaalia perustaa, tai vastaavasti terminaalin lähelle ei saa sijoittaa toimintoja, joista alueella on jo kaikki riskialttiit toiminnot sairaalaa lukuun ottamatta.

Edellä olevan perusteella vaikuttaa siltä, että asian käsittelyssä on tehty menettelytapavirhe. Jos ohjekirjeen (YM4/501/2015 (22.6.2015)) mukainen ennakkolausunto olisi pyydetty, ja tässä todettu paikka tarkoitukseen sopimattomaksi, olisi välttytty koko YVA-menettelyltä, ja näin myös säästyttävä resurssien turhalta käytöltä ja kustannuksilta.

AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin YVA-ohjelmaan liittyvät huomiot

YVA-ohjelman kohta 5

Nykyinen toiminta, voimassa olevat lupapäätökset ja sopimukset

Vesitalouslupa 141/2011/4 ja Vaasan hallinto-oikeuden lupa 12/0837/1 ja ESAVI:n päätös 80/2018/2; näistä sanotaan ohjelmassa, että "Päätös liittyy AlfaTerminaalin hankkeeseen, sillä päätös mahdollistaa vesialeen täytön...". Käsityksemme mukaan näin ei ole. AlfaTerminaalista ei päätösten tekoaikaan ollut tietoaakaan, ja päätös koskee eri aluetta.

Lisäksi päätös on käsittääksemme rauennut, koska päätös on annettu 24.05.2018, ja ehtona on ollut se, että työ on aloitettava kahden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tämä määräaika lieenee ylittynyt.

Toinen asia on, että läjitys on tarkoitus tehdä Orrengrundin selälle. Paikan sopivuus tarkoitukseen on hyvin kyseenalainen. Aiemmin Loviisan Laivasillan venesataman ruoppauksen yhteydessä läjitys tehtiin myös Orrengrundin selälle. Tämä aiheutti ympäristökatastrofin, koska kaivuutyön yhteydessä liejuuntunut saviaines levisi länteen suuntautuvan virtauksen mukana paikallisen karisiikkakannan kutusoraikoille peittäen ne. Paikallinen kanta katosi. Nykyisi ennen runsaslukuisesti esiintynyttä, ja paljon kalastettua siikaa saadaan erittäin harvinaisena saaliina, ja saattaa olla, että nämäkin ovat istutettuja vaellussiikoja.

Käytössämme on kartta GEO 82135753 tuon aikaiseen läjitykseen liittyen, päivätty 14.4. 2014, Ramboll.

Lisäksi suunnitellun terminaalialueen sedimentit ovat hyvin saastuneita ja niiden ruoppaaminen aiheuttaa ympäristöriskin mahdollisten myrkkujen leviämisen osalta.

YVA-ohjelman kohta 6.4 Kasvillisuus, eläimistö ja suojelualueet

Hästö-Gyltön luonnonsuojelualue (YSA 014197) ja Pernajanlahtien sekä Pernajan saariston merensuojelualue sijaitsevat hankealueen länsipuolella. Mahdollisessa väyläalueella tai terminaalialueella tapahtuvassa onnettomuudessa veteen joutuvat kemikaalit virtaavat ensin Loviisanjoen virtauksen mukana Vårdön kärkeen ja sieltä Suomenlahden pohjoisrannikolla vallitsevan residuaalivirtauksen vuoksi länteen kyseisille alueille. Näistä virtauksista on tehty selvityksiä kuten Fortumin lauhdevesien leviämistutkimukset ja Valkon jätevedenpuhdistamon purkupisteen siirtoon liittyvät selvitykset (ESAVI/43515/2019, Vårdön puhdistamo).

Ohjelman kohta 8.3 Kansallinen meristrategia tavoitteineen sekä kohdat 8.4 Itämeren suojeluohjelma, 8.5 HELCOM ja 8.6 Suomen rannikkostrategia

Kaikissa näissä pyritään huolehtimaan siitä, että meren tila säilyy hyvänä, merenkulku on turvallista ja suunnittelulla tuetaan näitä pyrkimyksiä.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on vaarallisten aineiden kuljetukset ja käsittely tehtävä käyttäen mahdollisimman turvallisia väyliä niin merellä kuin maallakin, ja laitokset sijoitettava paikkoihin, joissa vaara niin luonnolle kuin ihmisillekin on mahdollisimman pieni.

Valkoon suunnitellun terminaalin osalta on huomattava, että satamaan johtava väylä on matala verrattuna vaihtoehtoihin paikkoihin (Sköldvik 15,3m, Hamina 12m, Valko 9,5m), ja huomattavasti kapeampi erityisesti Svartholman ja sataman välisellä osuudella, jossa väylä kulkee osittain "kivisessä rännissä".

Suomen rannikkostrategiassa sanotaan, että toimintaa rannikkoalueella tulee käsitellä laaja-alaisesti, strategisesti ja alueellisesti. Näemme tämän niin, että vaaralliset toiminnot tulee sijoittaa keskitetysti paikkoihin, joissa valmiudet onnettomuuksien pelastus- ja torjuntatoimiin ovat mahdollisimman hyvät ja kuljetuksiin liittyvät riskit mahdollisimman pienet.

Lisäksi Valkon kyläyhdistys ja Valkon eläkkeen saajat haluavat nostaa esille seuraavat huomiot:

Satamasta pois johtavat maaliikenneväylät kulkevat lähelle asutusta ja etenkin rautatien kunto on heikko koko matkalta Lahden ja Valkon sataman välillä. Lisäksi rautatien varrella on useita tasoristeyksiä, joissa on aiheutunut muun muassa viimeisen vuoden aikana useampia tasoristeysonnettomuuksia. Myös Loviisan koulukeskus on vain noin 100 metrin etäisyydellä radasta.

Huomioitavana riskitekijänä pidämme tyhjen kemikaalivaunun säilytystä satama-alueella (kemikaaliratapiha). Junat eivät mahdu seisomaan terminaalialueella ja seisossaan aurinkoisella satamapihalla, tyhjä kemikaalivaunu voinee aiheuttaa pahimmillaan jopa räjähdysriskin kaasujen takia.

Lisäksi käytännössä ainoa mahdollinen evakuointitie suunnitellun terminaalin Seveso-konsultointivyöhykkeellä kulkee noin 200-300 metrin päästä suunniteltua terminaaliaueta. Eli mahdollisen suuronnettomuuden tapahtuessa alueen evakuointi vaatii kulkemista aivan onnettomuuspaikan vieritse.

Kiinteistöjen arvon laskeminen ja elinvoimaisen kylän näivettyminen

Mikäli terminaali rakennetaan, johtaa se koko kylän näivettymiseen, kun kaikki tuleva kehitys joutuu Seveso-menettelyn alaiseksi. Asukkaiden omaisuuden arvo tulee laskemaan, koska on selvää, että halukkuus muuttaa asumaan riskialueelle tulee olemaan pientä ja näin ollen kiinteistöjen myyntihinnat romahtavat. Lisäksi Seveso-vyöhykkeen vaikutus esim. päiväkodin rakentamiseen.

Kaava ja resurssit

Kaiken kaikkiaan T/Kem merkintä sotii mielestämme maakuntakaavaa vastaan, eikä Uusimaa 2050 kaavaan ole t/kem merkintää tulossa.

Lisäksi Valkon kyläyhdistys on huolissaan Alfa Terminal Oy:n resursseista hankkeen rahoituksen ja riskinkantokyvyn suhteen. Sen sijaan haluamme edistää Valkoa niin, että alueelle saadaan vakavaraisia ja luotettavia toimijoita, jotka edesauttavat Valkon kehittymistä niin lapsiperheille kuin vanhuksillekin sopivana kylänä asua ja elää. Kemikaaliterminaalin sijainti Valkossa tulisi estämään tämänkaltaisen kehityksen.

Valkon kyläyhdistys ry

Risto Tvilling
ympäristövastaava

Teemu Peräkylä
puheenjohtaja

Valkon eläkkeensaajat ry

Tarja Brask
Puheenjohtaja

Marita Peltokorpi
Sihteeri

Lisätietoja: Kyläyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Teemu Peräkylä

Lähetettäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 15.25
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Terramare Oy:n mielipide Alfa- terminaalin YVA suunnitelmaan
Liitteet: Tonttijako kortteli 2008 tontit 4-9.jpg

Luokat: Elina

Viite: UUELY/5024/2021

Terramare Oy:n kalustokeskuksen hallinnoima alue laitureineen(24514m²) sijaitsee osoitteessa Valkolammentie 2A, 07910 VALKO. Se sijaitsee suunnitellusta rakennushankkeen paikasta länteen noin 300m. Terramaren alue ei ole varsinaisen sataman sisällä (katso karttaliite, tontti no. 8).

Terramare huoltaa, korjaa sekä varastoi vesirakennuskalustoa hallinnoimallamme alueella. Haluamme, että toimintamme voi jatkua ja kehittyä alueellamme tulevaisuudessakin vähintään samassa laajuudessa kuin nykyisin. Terramaren aluksille on turvattava pääsy laitureihimme vaikka mahdollinen 2.vaiheen laajennus kemikaaliterminaalista toteutuisi.

Terramare ei vastusta kemikaaliterminaalin rakentamista.

Terveisin
With best regards

Timo Soikkeli
Kalustopäällikkö/ Plant Manager

Terramare Oy
Valkolammentie 2
07910 Valko, FIN
Finland
www.terramare.fi

M: +358 40 502 3783
T: +358 9 61362630
timo.soikkeli@boskalis.com

HUOMIOITAVIA ASIOITA

KAAVAMERKINNÄT

Tonttijakokartalle ei ole piirretty yksityiskohtaisia kaavamerkintöjä. Katso asemakaava.

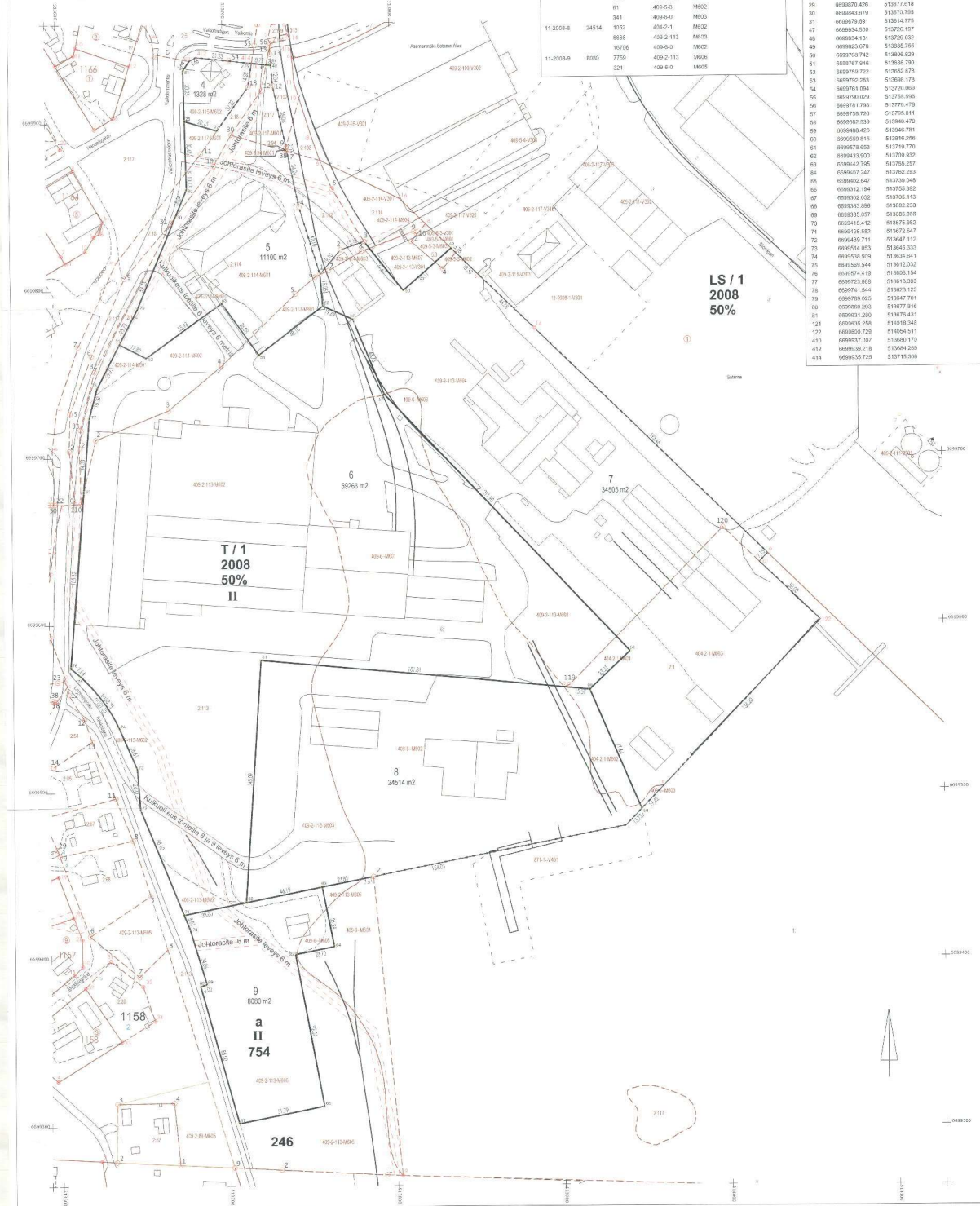
TONTIN 7 KULKUOIKEUS

Tontin 7 kuiku on järjestettävä tontin 5:n tarvittaessa tontin 6 kautta.

JOHTORASITTEET

Tällä tonttijakokartalla esitetyt johtorasitteet perustetaan Loviisan kaupungin hyväksi.

Knoten	Koordinaten	Koordinaten (verändert) (ETRS-GK26)
0	669392.458	151771.452
1	669392.458	151771.452
2	669397.758	151760.752
3	669397.758	151760.752
4	669397.758	151760.752
5	669397.758	151760.752
6	669397.758	151760.752
7	669397.758	151760.752
8	669397.758	151760.752
9	669397.758	151760.752
10	669397.758	151760.752
11	669397.758	151760.752
12	669397.758	151760.752
13	669397.758	151760.752
14	669397.758	151760.752
15	669397.758	151760.752
16	669397.758	151760.752
17	669397.758	151760.752
18	669397.758	151760.752
19	669397.758	151760.752
20	669397.758	151760.752
21	669397.758	151760.752
22	669397.758	151760.752
23	669397.758	151760.752
24	669397.758	151760.752
25	669397.758	151760.752
26	669397.758	151760.752
27	669397.758	151760.752
28	669397.758	151760.752
29	669397.758	151760.752
30	669397.758	151760.752
31	669397.758	151760.752
32	669397.758	151760.752
33	669397.758	151760.752
34	669397.758	151760.752
35	669397.758	151760.752
36	669397.758	151760.752
37	669397.758	151760.752
38	669397.758	151760.752
39	669397.758	151760.752
40	669397.758	151760.752
41	669397.758	151760.752
42	669397.758	151760.752
43	669397.758	151760.752
44	669397.758	151760.752
45	669397.758	151760.752
46	669397.758	151760.752
47	669397.758	151760.752
48	669397.758	151760.752
49	669397.758	151760.752
50	669397.758	151760.752
51	669397.758	151760.752
52	669397.758	151760.752
53	669397.758	151760.752
54	669397.758	151760.752
55	669397.758	151760.752
56	669397.758	151760.752
57	669397.758	151760.752
58	669397.758	151760.752
59	669397.758	151760.752
60	669397.758	151760.752
61	669397.758	151760.752
62	669397.758	151760.752
63	669397.758	151760.752
64	669397.758	151760.752
65	669397.758	151760.752
66	669397.758	151760.752
67	669397.758	151760.752
68	669397.758	151760.752
69	669397.758	151760.752
70	669397.758	151760.752
71	669397.758	151760.752
72	669397.758	151760.752
73	669397.758	151760.752
74	669397.758	151760.752
75	669397.758	151760.752
76	669397.758	151760.752
77	669397.758	151760.752
78	669397.758	151760.752
79	669397.758	151760.752
80	669397.758	151760.752
81	669397.758	151760.752
82	669397.758	151760.752
83	669397.758	151760.752
84	669397.758	151760.752
85	669397.758	151760.752
86	669397.758	151760.752
87	669397.758	151760.752
88	669397.758	151760.752
89	669397.758	151760.752
90	669397.758	151760.752
91	669397.758	151760.752
92	669397.758	151760.752
93	669397.758	151760.752
94	669397.758	151760.752
95	669397.758	151760.752
96	669397.758	151760.752
97	669397.758	151760.752
98	669397.758	151760.752
99	669397.758	151760.752

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 15.17
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: alfa-terminaali

Luokat: Elina

Hei.

Valkon asukkaana vastustan kemikaaliterminaalien sijoittamista
Valkon satama-alueelle.

Perusteluna tälle liian lähellä asutusta
huomioon ottaen aineiden vaarallisuus.

Lähetetty Samsung Galaxy -älypuhelimesta.

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 15.56
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021 Mielipide YVA-ohjelmaan
Liitteet: M-Yachts - LBS YVA-ohjelman mielipide.pdf

Luokat: Elina; Ympäristö

Oheisena M-Yachts Oy:n ja Loviisa Boat Servicen mielipide YVA-ohjelmaan
Viite UUDELY/5024/2021

Yst. terveisin/Vänliga hälsningar/Best regards,

John Stenberg

M-Yachts Ab Oy
john.stenberg@m-yachts.fi

Mielipiteet YVA-ohjelmasta, M-Yachts Ab Oy ja Loviisa Boat Service Ab Oy

Viite: UUDELY/5024/2021

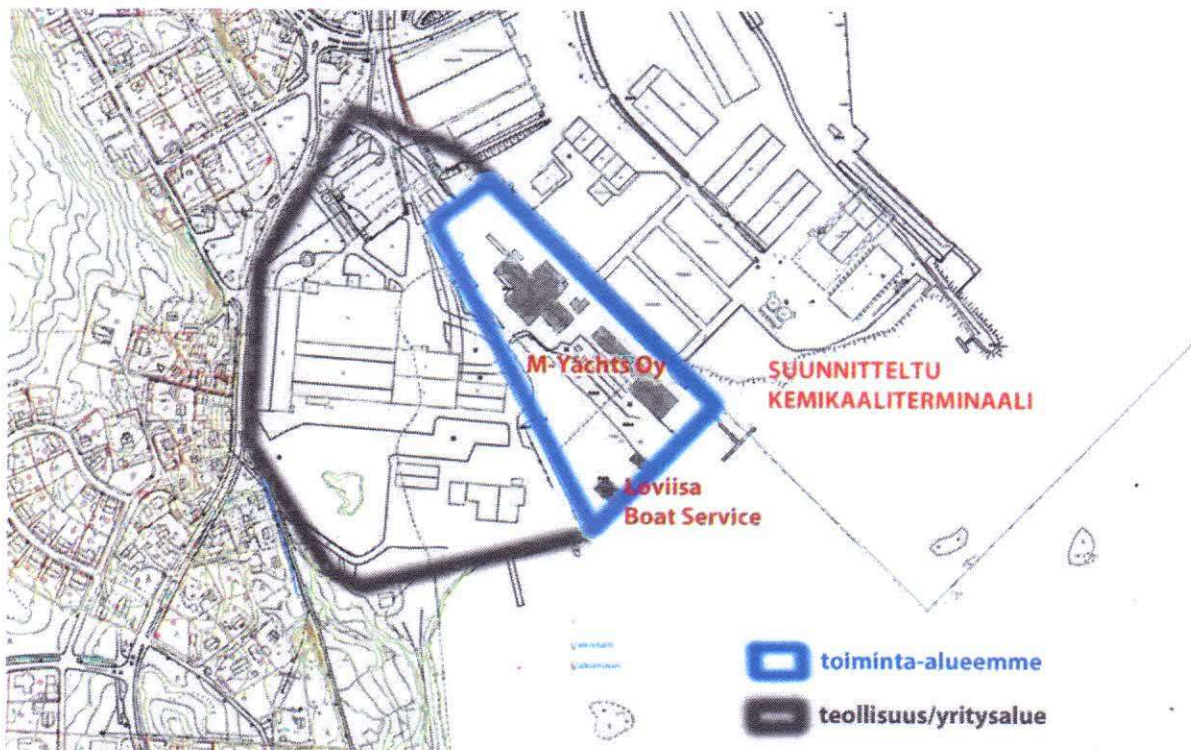
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Olemme tutustuneet Ecobio Oy:n laatimaan, 7.5.2021 päivättyyn YVA-ohjelmaan koskien AlfaTerminal Oy:n suunnittelemaa Loviisan kemikaaliterminaalia.

Toimimme kiinteistöillä 434-404-2-1 ja 434-409-2-113 omistamissamme rakennuksissa, suunnitellun kemikaaliterminaalin länsipuolella, alle 50 metriä suunnittelusta kemikaaliterminaalista. Meidän toimintamme koostuu pääosin huviveneiden talvitelakoinnista, niiden huollosta ja korjauksesta. Suoritamme tulitöitä sekä sisätiloissa että ulkona. Toimintaamme liittyy oman henkilökunnan lisäksi myös asiakasvirtoja, varsinkin iltaisin ja viikonloppuisin. Henkilökunnan suuruus tällä hetkellä: M-Yachts Oy 7 henkilöä + ajoittain sesonkiapulaisia, Loviisa Boat Service 5 henkilöä. Molemmilla yrityksillä on ajoittain alihankkijoita toiminta-alueellaan. Asiakkaita on yhteensä noin 150-200, jotka seurueineen käyvät telakka-alueella.

Molemmilla yrityksillä on kasvamissuunnitelmia, mitkä tulee lisäämään sekä henkilökuntaa että asiakasvirtoja.

Suunnitellun kemikaaliterminaalin länsipuolella sijaitsevilla noin 15 ha isolla teollisuusalueella toimii kymmenkunta yritystä, joilla on yhteensä useita kymmeniä työntekijöitä. Toimintamme sijaitsee asemakaavassa T/1 -merkinnällä osoitetulla alueella Valkon Sataman LS/1 alueen lounaispuolella.

Toteamme seuraavaa YVA-ohjelmasta:

1. Mainitsemamme teollisuusalue ei ole ollenkaan huomioitu YVA-ohjelmassa eikä kemikaaliterminaalin vaikutuksia yritysten toimintaan ole tarkoitus arvioida. Vaadimme että yrityksemme toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet sekä henkilökuntamme turvallisuus otetaan huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa. Alueen nykyinen asemakaava mahdollistaa meidän toimintamme ja kasvusuunnitelmiamme.

2. Kemikaaliterminaalin toiminnan suuronnettomuusriskit ja niiden tuottamat rajoitukset olemassa olevalle toiminnalle tulee arvioida tarkemmin. Arvioinnissa pitää tulla selville onko esteitä yritystoiminnan kehitykselle ja laajenemiselle. Myös yhteisvaikutukset muiden yritysten/toimitsijoiden kanssa tulee arvioida.
3. YVA-ohjelmassa ei ole käsitelty mahdollisia hajuhaittoja ollenkaan. Satama-alueella ajoittain varastoidut kreosootti-pylväät ovat aiheuttaneet huomattavaa hajuhaittaa ja asiakasvalituksia.
4. Suuronnettomuuteen liittyvistä riskeistä on tehtävä kattava selvitys, miten suuronnettomuusriskit on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa, muuten kemikaaliterminaalin vaikutukset yritystoiminnalle ja sen kehitykselle ei voida arvioida.
5. YVA-ohjelmassa perustiedot maakuntakaavasta ja alueen yleiskaavasta ovat vähän harhaanjohtavia. Meidän mielestämme maakuntakaavassa ei ole merkintää teollisuusalueesta, ja alueella on osayleiskaava, vaikka se on oikeusvaikutukseton.
6. YVA-ohjelmassa, kohdassa 10.6.5 Melun ja värinän vaikutukset, todetaan virheellisesti, että hankealue sijaitsee satama-alueen keskellä. Tämä ei pidä paikkansa, vaan hankealue on satama-alueen eteläpäässä.
7. YVA-ohjelmassa todetaan virheellisesti kohdassa 5.9 Muut alueen toimijat, että Terramare Oy toimii satama-alueella.
8. YVA-ohjelmassa todetaan, että Seveso-konsultointivyöhyke tarkoittaa, että lupien hakemisessa tulee pyytää lausunto pelastusviranomaiselta ja TUKES:lta. Tämä voi johtaa siihen, ettei rakennuslupia myönnetä haetulle hankkeelle, jos viranomaiset katsovat, että haettu hanke on ristiriidassa kemikaaliterminaalin kanssa, tai että kemikaaliterminaaliin liittyvät suuronnettomuusriskien aiheuttamat vaarat estävät haettua hanketta. Esim katsotaan että hanke tuo liian paljon asiakasvirtoja tai työntekijöitä kemikaaliterminaalialueen viereiselle alueelle.

Laatinut: John Stenberg, john.stenberg@m-yachts.fi, 0400 511621

Valkossa, 16.6.2021

M-Yachts Oy

Karl-Johan Rosenström

Loviisa Boat Service

- Tomi Nordström

Lähettäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 17.26
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/5024/2021
Liitteet: skannaaminen0013.pdf; Karta över fastighetsbolag.pdf

Luokat: Elina; Ympäristö

Liitteenä Valkon Laiva OYn mielipide sekä karttaliite.

Asia: UUDELY/5024/2021

Valkon Laiva OY tytäryhtiöineen omistaa Valkon sataman välittömässä läheisyydessä alueita, joita vuokrataan yrityksille seuraavasti:

Valkon Puosu OY, vuokraaja	M-Yachts OY
Valkon Sähköttaja OY	Terramare OY
Valkon Konemestari OY	Bisnesmestarit OY

Alueet karttaliitteen mukaisesti.

Todettakoon että näillä alueilla toimii kymmeniä yrityksiä.

YVA ohjelmassa Terramare OY väitetään sijaitsevan Valkon Satama OYn alueella, mutta tämä ei pidä paikkaansa.

Edellytämme että kaikkien näiden yritysten toimintaedellytykset huomioidaan YVA-menettelyssä.

Martin Rosenstedt TJ

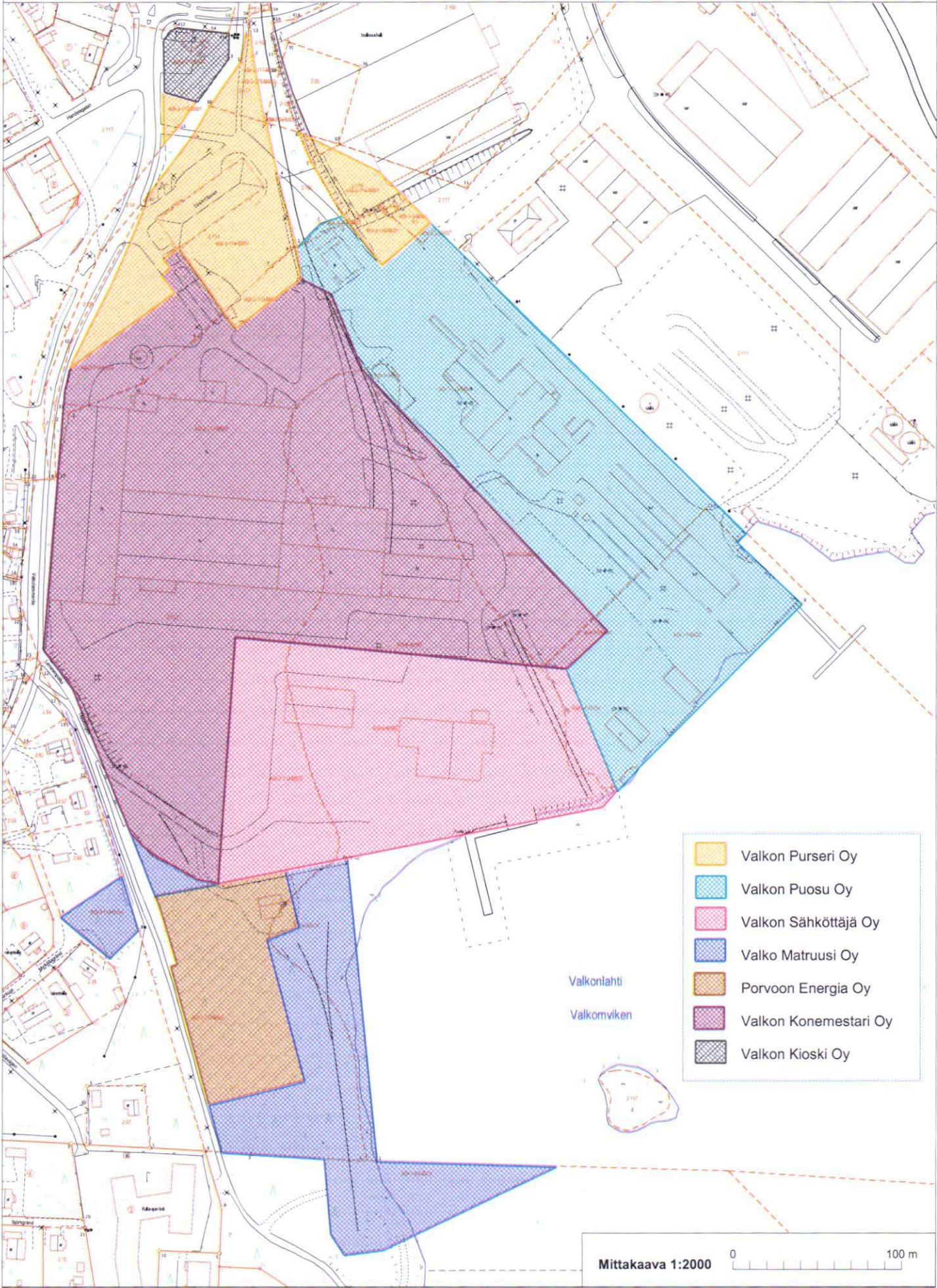
Valkon Laiva OY

Valkon Puosu OY

Valkon Sähköttaja OY

Valkon Konemestari OY

0400714003

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 19.49
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Viite: UUDELY/5024/2021

Luokat: Elina; Ympäristö

Hei. Tässä mielipiteemme Loviisan Valkoon suunniteltavasta Alfaterminalin kemikaaliterminaalista. Alfaterminal suunnittelee siis kyseistä terminaalia rakennettavaksi satama-alueelle jossa lähimmät asuintalot sijaitsisivat vain n. 600m päässä terminaalista. Suunnitellut kemikaalimäärät ja niiden laatu ovat jo yksistään sellainen asia joka ei kuulu tämmöiseen asuin ympäristöön. Tämmöisillä etäisyyksillä hönkähöyryjen talteenotto tai inertointikaasun käyttö (esim. typpi) ei riitä siihen etteikö hajuja pääsisi leviämään tuulesta riippuen Valkon kylään tai muualle lähiympäristöön. Kemikaalit joita terminaalissa varastoitaisiin ovat ellei jopa kaikki niin useimmat syöpävaarallisia aineita. Hönkähöyryt lienevät kuitenkin pieni paha siihen verrattuna mikäli joku isompi vuoto tapahtuisi terminaalialueella.

Valkosta on vain yksi poistumistie onnettomuuden sattuessa joten tämä ei ole oikea paikka tämänkaltaiselle terminaalille.

Olemme todella huolissamme että tämmöisen laitoksen suunnittelu on ylipäättään mahdollista tämmöiseen paikkaan.

Ystävällisin terveisin

Lähetäjä:
Lähetetty: torstai 17. kesäkuuta 2021 21.55
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa; Heikkinen Erika (ELY)
Aihe: UUELY/5024/2021 - AlfaTerminal YVA / Erika Heikkinen

Luokat: Elina; Ympäristö

Viite: UUELY/5024/2021 - AlfaTerminal YVA / Erika Heikkinen

Hei,

koskien aihetta ”Alfaterminal Oy Kemikaaliterminaali hanke Valkon satamaan”:

Vastustan sekä Valkon sataman alueen kaavoitusta t/kem alueeksi että kemikaaliterminaalin perustamista asutuskeskukseen.

Alueen kehitys:

Kemikaaliterminaali olisi kuolinisku hyvinvoivalle ja vetovoimaa kasvattajalle kylälle. Se alentaisi alueen arvoa sekä houkuttelevuutta. Alueelle ei voitaisi myöskään perustaa uusia, oikeasti aluetta kehittäviä palveluita kuten kauppaa, asiamiespostia, koulua, eskaria, tuotantolaitoksia

Valtaosa Valkon kylästä on mainitun 1-1.5 km vyöhykkeen sisällä.

Vaikka onnettomuus riski paperilla saatetaan kokea pieneksi, se on kuitenkin mahdollinen. Tällöin vaarallisia aineita käsittelevää laitosta ei tule sijoittaa näin lähelle asutusta. Lisäksi onnettomuuden sattuessa se on myös katastrofaalinen tilanne luonnolle.

Kuljetukset maitse, rautatietä pitkin ovat nykysuoritusella radalla erittäin riskialttiit.

Toisin kun esittelyssä väitettiin, hanke ei hyödytä Loviisaa ja sen asukkaita riittävästi riskeihin nähden. Lisäksi kaikki tieto yrityksestä sekä sen taustahenkilöistä on liian hataralla pohjalla.

Tällaisten laitosten keskittäminen on kokonaisuuden kannalta tärkeää. Kemikaaliterminaali tulisi siis sijoittaa Haminan satamaan tai Sköldvikiin.

Kiitos,